

Udkast

Forslag

til

Lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet

(Forbud mod udledning af vand fra røggasrensesystemer på skibe, forbud mod klapning i vanddybder under 6 meter og i nærmere afgrænsede områder, regulering af udledninger til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme og marin geoengineering m.v.)

§ 1

I lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 147 af 19. februar 2024, som ændret ved § 4 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Ved marin geoengineering forstås i denne lov, ethvert bevidst indgreb i havmiljøet med henblik på at manipulere naturlige processer, herunder for at modvirke menneskeskabte klimaforandringer og/eller deres virkninger, og som har potentiale til at resultere i skadelige påvirkninger, især hvor disse påvirkninger kan være udbredte, langvarige eller alvorlige.

Stk. 2. Marin geoengineering efter stk. 1 omfatter ikke akvakultur, herunder havbrug, kunstige rev, eller øvrige marine genopretningstiltag.«

2. I § 19 c, *stk. 2*, udgår » på 50.000 USD«.

3. I § 26, *stk. 5*, udgår 1, pkt.

2. pkt. bliver herefter 1. pkt.

4. I § 27 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Miljøministeren kan meddele et påbud om udjævning af toppe af havbundsmateriale på et område, hvor der er givet tilladelse til klapning, hvis vilkår om mindstedybde og fordeling af materiale på området, ikke er overholdt, jf. *stk. 1*.«

5. I § 28 indsættes som *stk. 2 og 3*:

»*Stk. 2.* Miljøministeren kan fastsætte regler om forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i områder, hvor vanddybden er under 6 meter.

Stk. 3. Miljøministeren kan endvidere fastsætte regler om forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i nærmere afgrænsede områder, herunder til brug for beskyttelse af naturgenopretningstiltag.«

6. Efter kapitel 9 indsættes:

»Kapitel 9 a
Udledning af røggasrensevand

§ 29 b. Miljøministeren kan fastsætte regler om udledning af røggasrensevand fra røggasrensesystemer på skibe, herunder med henblik på at opfylde internationale aftaler.«

7. I § 30, *stk. 1*, ændres »der stammer fra undersøgelse eller udnyttelse af undersøiske mineralforekomster, herunder kulbrinter« til: »som er en følge af, eller har tilknytning til, aktiviteter fra offshore platforme, herunder olie- og gasplatforme og CO₂-lagringsplatforme.«

8. I § 30, *stk. 3*, ændres »efterforskning og produktion af kulbrinter« til: »eller tilknytning til aktiviteter fra offshore platforme, herunder olie- og gasplatforme og CO₂-lagringsplatforme.«

9. Efter § 33 a indsættes i *kapitel 10*:

»§ 33 b. Miljøministeren kan fastsætte regler om marin geoengineering, herunder til opfyldelse af internationale aftaler.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om at marin geoengineering, herunder anbringelse af stoffer og materialer i havet, ikke må finde sted, eller kun kan finde sted efter tilladelse.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om tilladelsesordningen, jf. *stk. 2*, herunder om ansøgningens indhold, høringsprocedurer og inddragelse af offentligheden, risikovurderinger, prøveudtagning og analyser af påvirkningen af havmiljøet og havbunden og om vurdering og behandling af sager efter § 33 b.

Stk. 4. Miljøministeren kan i regler udstedt efter *stk. 2* og *3* fastsætte krav om, at ansøger for egen regning lader foretage analyser, risikovurderinger, overvågningsprogrammer og peer reviews af ansøgningen.«

10. I § 34 b, *stk. 1*, ændres »platforme og tilsluttede rørledningssystemer beliggende inden for sikkerhedszonen, som anvendes i forbindelse med efterforskning, produktion eller transport af kulbrinter på dansk søterritorium og dansk kontinentalsokkelområde« til: »olie- og gasplatforme samt tilsluttede rørledningssystemer beliggende inden for sikkerhedszonen, havvindmøller og øvrige offshore platforme, herunder CO₂-lagringsplatforme og PtX-platforme«

11. I § 49, *stk. 1, 2. pkt.*, § 50, *nr. 2*, og § 51, *stk. 1, nr. 3*, indsættes efter »§ 33, *stk. 2* og *4*,«: »§ 33 b, *stk. 1* og *2*,«.

12. I § 49, *stk. 3, 1. pkt.*, og *stk. 4* og § 53 a, *stk. 1, nr. 2*, indsættes efter »§ 33, *stk. 2*,«: »§ 33 b, *stk. 1* og *2*,«.

13. I § 51, stk. 1, indsættes som nr. 5:

»5) Påbud efter § 27, stk. 2.«

14. § 52, stk. 1, affattes således:

»§ 52. Afgørelser efter § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a samt afgørelser truffet efter regler, der er fastsat i medfør af § 19 b, stk. 3, § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, § 33 b, og § 34 a, stk. 3, kan påklages af

- 1) afgørelsens adressat og
- 2) enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.«

15. I § 52, indsættes efter stk. 4, som nyt stykke:

»Stk. 5. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om klageberettigelse for afgørelser efter § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a samt afgørelser truffet efter regler, der er fastsat i medfør af § 19 b, stk. 3, § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, § 33 b, og § 34 a, stk. 3, for lokale samt landsdækkende foreninger og organisationer samt myndigheder, som ikke er omfattet af stk. 2.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

16. I § 52, stk. 5, som bliver stk. 6, indsættes efter »Et forbud eller påbud efter«: »§ 27, stk. 2,«.

17. I § 52, stk. 6, som bliver stk. 7, ændres »de personer, som er nævnt i § 52, stk. 1, nr. 1.« til: »enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald«.

18. I § 54, stk. 2, 1. pkt., udgår »kun« og efter »periode« indsættes », herunder som forhåndstilladelse til flere mulige forureningshændelser«.

19. I § 55, stk. 3, indsættes efter »driften af en«: »offshore« og »efterforskning, produktion eller transport af kulbrinter på dansk søterritorium og dansk kontinentalsokkelområde« ændres til: »offshoreaktiviteter, herunder fra olie- og gasplatforme og CO₂-lagringsplatforme«.

20. § 55 a, affattes således:

»Miljøministeren kan fastsætte regler om, i hvilken form oplysninger, og øvrige informationer til brug for administration af regler, som kan kræves i medfør af denne lov og de forskrifter, der udstedes i medfør af loven eller af internationale og EU-retsakter om forhold omfattet af denne lov, skal indsendes, herunder at det udelukkende skal foregå digitalt.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, skemaer og den til enhver tid gældende, nationale eID-løsning el.lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses efter denne lov for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.«

21. I § 59, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »eller § 45 d, stk. 2, eller påbud efter«: »§ 27, stk. 2,«.

22. I § 60 indsættes efter »§ 24, stk. 3,«: »§ 29 b,« og efter »§ 33, stk. 1,«: »§ 33 b,«.

23. I § 61, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§§ 28«: », 29 b,« og efter »§§ 32 og 33,«: »§ 33 b,«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2025

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

1. Indledning	8
2. Lovforslagets hovedpunkter	9
2.1. Forbud mod udledning af røggasrensevand.....	9
2.1.1. Gældende ret.....	9
2.1.1.1. Havmiljøloven.....	10
2.1.2. Havretskonventionen.....	11
2.1.3. SSP-direktivet om forurening fra skibe og håndhævelse.....	12
2.1.4. Vandrammedirektivet.....	13
2.1.5. Havstrategidirektivet.....	13
2.1.6. Miljøministeriets overvejelser.....	13
2.1.7. Den foreslåede ordning.....	14
2.2. Forbud mod klapping i vanddybder under 6 meter og nærmere afgrænsede områder og tiltag om påbud mm.....	15
2.2.1. Forbud mod klapping i områder under 6 meter.....	15
2.2.1.1. Gældende ret.....	16
2.2.1.2. Miljøministeriets overvejelser.....	17
2.2.1.3. Den foreslåede ordning.....	18
2.2.2. Hjemmel til at forbyde klapping i nærmere afgrænsede områder.....	18
2.2.2.1. Gældende ret.....	18
2.2.2.2. Miljøministeriets overvejelser.....	19
2.2.2.3. Den foreslåede ordning.....	19
2.2.3. Ophævelse af krav om at klapping fortrinsvis skal ske inden for søterritoriet.....	20
2.2.3.1. Gældende ret.....	20
2.2.3.2. Miljøministeriets overvejelser.....	20
2.2.3.3. Den foreslåede ordning.....	21
2.2.4. Påbud om udjævning af toppe af klapmateriale på en klapplads i henhold til vilkår i klaptilladelsen.....	21

2.2.4.1. Gældende ret	21
2.2.4.2. Miljøministeriets overvejelser	23
2.2.4.3. Den foreslåede ordning	23
2.3. Anden bortskaffelse og udledning af stoffer til havet fra offshore platforme, herunder CO ₂ -lagringsplatforme mm.	24
2.3.1. Gældende ret.....	24
2.3.1.2. Udledning i havet og anden bortskaffelse af stoffer og materialer fra offshore olie- og gasplatform.....	24
2.3.1.3. Udledningsbekendtgørelsen for olie- og gasplatforme	25
2.3.1.4. OSPAR-konventionen.....	26
2.3.1.5. MARPOL-konventionen og udtømning i havet.....	27
2.3.1.6. Dumpning i havet.....	27
2.3.1.7. Begrebet anden bortskaffelse	28
2.3.2. Miljøministeriets overvejelser	28
2.3.3. Den foreslåede ordning.....	30
2.4. Marin geoengineering.....	31
2.4.1. Gældende ret.....	31
2.4.1.1. Havmiljøloven.....	31
2.4.1.2. Londonprotokollen.....	32
2.4.2. Miljøministeriets overvejelser	34
2.4.3. Den foreslåede ordning.....	35
2.5. Udvidelse af den eksterne beredskabsplan for platforme på havet	36
2.5.1. Gældende ret.....	36
2.5.2. Miljøministeriets overvejelser	38
2.5.3. Den foreslåede ordning.....	38
2.6. Forhåndstilladelse til anvendelse af dispergeringsmidler til bekæmpelse af olieforurening i særlige tilfælde	38
2.6.1. Gældende ret.....	38
2.6.2. Miljøministeriets overvejelser	40
2.6.3. Den foreslåede ordning.....	41
2.7. Administrative bestemmelser og klageregler	42
2.7.1. Klageregler	42
2.7.1.1. Gældende ret	42

2.7.1.2. Miljøministeriets overvejelser.....	44
2.7.1.3. Den foreslåede ordning	45
2.7.2. Digital kommunikation.....	46
2.7.2.1. Gældende ret	46
2.7.2.2. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.....	48
2.7.3. Gebyr for typegodkendelse af ballastvand	51
2.7.3.1. Gældende ret	51
2.7.3.2. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.....	51
3. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål	52
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige	53
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.....	54
6. Administrative konsekvenser for borgerne	56
7. Klimamæssige konsekvenser	56
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser	56
9. Forholdet til EU-retten	58
10. Hørte myndigheder og organisationer mv.....	58
11. Sammenfattende skema	60

1. Indledning

Det danske havmiljø har igennem årtier været presset. Det skyldes en lang række af forskellige negative presfaktorer. Presfaktorerne omfatter også aktiviteter der foregår på havet, herunder skibsfart, klapning og aktiviteter som har til formål at nedbringe CO₂-udledninger. Aktiviteter på havet skal dog ikke ske på bekostning af havets tilstand. Det er derfor regeringens ambition med lovforslaget at gennemføre en række tiltag, som tilsigter at forebygge og begrænse forurening og anden negativ påvirkning af havmiljøet og naturen i havet ved at sætte mere restriktive rammer for udførelsen af aktiviteter på havet.

Aftalepartierne (regeringen (S, V, M) og SF, LA, DD, K, EL, RV og ALT) bag ”Aftale om forbud mod udledning af scrubbevand” af 11. april 2024 har besluttet, at det skal være forbudt at udlede røggasrensevand fra skibes røggasrensesystemer, de såkaldte ”scrubbere”, til havet i Danmarks søterritorium. Røggasrensevand er en væsentlig kilde til udledning af tungmetaller og tjærestoffer, der ophobes i havbunden og i havets fødekæder og har en skadelig virkning på havmiljøet. Når stofferne først er kommet ud i havmiljøet, nedbrydes de enten meget langsomt eller slet ikke.

Med lovforslaget foreslås, at der indsættes en bemyndigelse til miljøministeren til at fastsætte regler om udledning af røggasrensevand fra røggasrenseanlæg på skibe. Den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 1, nr. 7 skal benyttes til at fastsætte et forbud mod udledning af røggasrensevand i det danske havområde ud til 12 sømil fra kysten. Tiltaget bidrager også til at opfylde forpligtelserne under vandramme- og havstrategidirektiverne.

Aftalepartierne bag ”Aftale om Danmarks Havplan” (S, M, V, DD, LA, K, EL, RV, DF, ALT, NB) har besluttet at gennemføre tiltag på klapningsområdet, der skal minimere den negative påvirkning på havmiljøet. Der er i alt besluttet 10 tiltag for klapning, som skal øge hensynet til natur og miljø, øge myndigheders mulighed for kontrol, øge graden af nyttiggørelse frem for klapning samt at gøre ansøgningsprocessen mere gennemsigtig og åben. Med lovforslaget bemyndiges miljøministeren til at fastsætte regler om forbud mod klapning i vanddybder under 6 meter, som skal øge beskyttelsen af de vigtige havområder under 6 meter. Miljøministeren bemyndiges også til at kunne forbyde klapning i nærmere afgrænsede områder, herunder i forbindelse med marine naturgenopretningstiltag, såsom etablering af stenrev eller udplantning af ålegræs. Der foreslås endvidere indsat en udtrykkelig hjemmel til at kræve udbedring af forholdene på en klappads ved overtrædelse af vilkår for klapning. De konkrete regler udmøntes i bekendtgørelsen om bypass, nyttiggørelse og klapning af optaget havbundsmateriale, ligesom de øvrige tiltag for klapning, som blev besluttet ved havplanen.

Det danske offshoreområde har siden 1970'erne været præget af indvinding af olie og gas, og derfor har mange af reglerne på miljøområdet været målrettet offshore platforme til indvinding af olie og gas. I medfør af klimaloven, skal Danmark reducere 70 pct. af alle drivhusgasudledninger i 2030, sammenlignet med niveauet i 1990. Der er på den baggrund indgået en lang række politiske aftaler om, at fremme offshore CO₂-lagring under havbunden. Det er også besluttet, at CO₂-lagring skal ske miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Med ændringen af havmiljøloven sikres det, at regler om anden bortskaffelse og udledning af stoffer og materialer til havet også finder anvendelse for CO₂-lagringsplatforme mv.

Med lovforslaget sikres det derudover at statens eksterne beredskabsplan også vil gælde for andre platforme end olie og gasplatforme, herunder også CO₂-lagringsplatforme og havvindmøller. Med udvidelsen af den eksterne beredskabsplan sikres det, at statens eksterne beredskab kan iværksættes i tilfælde af omfattende forurening af havet fra havvindmøller og alle former for offshore platforme.

Der introduceres med lovforslaget endvidere et nyt område, som ikke tidligere har været reguleret. Det omhandler aktiviteter, der kategoriseres som marin geoengineering. Marin geoengineering er en betegnelse for menneskelige indgreb i havet, hvor de naturlige processer påvirkes, for bl.a. at imødegå klimaforandringer, og som kan resultere i omfattende, langvarige eller alvorlige konsekvenser for havmiljøet. Et indgreb kan f.eks. være anbringelse af træflis eller jernspåner i havet med henblik på at stimulere primærvækst af alger, som dermed optager mere CO₂ fra atmosfæren. De anbragte materialer kan dog indeholde uønskede stoffer, der optages i fødekæden, og som når de synker til bunds, kan medføre omfattende iltvind eller andre alvorlige konsekvenser eller have anden negativ indvirkning på økosystemet. Med lovforslaget foreslås det derfor, at Danmark tiltræder de internationale regler i resolution LP.4(8) under FN's søfartsorganisations IMO's Londonprotokol om forebyggelse af forurening af havet mod dumpning af stoffer og materialer, og at miljøministeren i den forbindelse bemyndiges til at fastsætte regler om marin geoengineering. Hvis Folketinget vedtager lovforslaget, vil vedtagelsen indebære, at Folketinget giver samtykke til, at Danmark kan tiltræde resolution LP.4(8), jf. grundlovens § 19, stk. 1, 2. pkt. Resolutionen til Londonprotokollen er optrykt som bilag 2 til lovforslaget. En dansk oversættelse af ændringen er optrykt som bilag 3.

Lovforslaget indeholder herudover en række administrative ændringer, som dels er konsekvensrettelser, som følge af de ovenstående ændringer, herunder regler om klagemuligheder og straf, men også en række ændringer, der skal rette op på uhensigtsmæssige bestemmelser, såsom opstillingen af klageberettigede organisationer og myndigheder, hjemmel til digital kommunikation og gebyrfastsættelse for godkendelse af ballastvandanlæg.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Forbud mod udledning af røggasrensevand

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Havmiljøloven

Det fremgår af forarbejderne til lov om beskyttelse af havmiljøet fra 1993, at loven skal regulere al forurening fra skibe inden for lovens territoriale gyldighedsområde, og at miljøbeskyttelsesloven regulerer den landbaserede forurening af havmiljøet, jf. Folketingstidende 1992-93, Tillæg A, spalte 7313.

Det fremgår af § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 147 af 19. februar 2024 (herefter "havmiljøloven"), at loven finder anvendelse for danske skibe og skibe, der befinder sig på dansk søterritorium. Ved søterritoriet forstås ydre og indre territorialt farvand, jf. lov om afgrænsning af søterritoriet, jf. havmiljølovens § 5 (havområdet ud til 12 sømil fra basislinjen). Loven finder endvidere anvendelse for udenlandske skibe, der befinder sig i de eksklusive økonomiske zoner, i det omfang det er foreneligt med international ret og for udenlandske skibe, der befinder sig uden for de eksklusive økonomiske zoner, i det omfang det er foreneligt med international ret, jf. havmiljølovens § 2, stk. 1, nr. 5 og 6. Havmiljøloven omfatter ikke orlogsskibe og andre skibe, der ejes eller benyttes af en stat, så længe skibet udelukkende benyttes i ikkekommerciel statstjeneste, jf. havmiljølovens § 2, stk. 2.

Det følger af havmiljølovens § 33, stk. 1, at miljøministeren kan, herunder til opfyldelse af internationale aftaler, fastsætte regler, jf. lovens formål, til forebyggelse og begrænsning af forurening fra aktiviteter på havet, som ikke er omfattet af reglerne i kapitel 2-10.

Bestemmelsen har efter forarbejderne karakter af en "opsamlingsbestemmelse", der skal gøre det muligt inden for rammerne af lovens formål at fastsætte regler om forurening fra skibe og platforme, som ikke er omfattet af lovens øvrige bestemmelser eller anden lovgivning i øvrigt, jf. Folketingstidende 1992-93 tillæg A, spalte 7334-7335. I de internationale havforureningskonventioner og inden for FN's søfartsorganisation (IMO), foregår der et løbende arbejde med at forbedre og udbygge de internationale aftaler om forebyggelse og bekæmpelse af havforurening, og bestemmelsen muliggør gennemførelsen af internationale vedtagelser herom. Endvidere kan der efter bestemmelsen fastsættes regler om specielle forhold/aktiviteter, der har betydning for danske farvande på grund af disse farvandes særlige karakter eller for at imødegå aktiviteter, der indebærer forureningsrisiko i øvrigt. Som eksempel nævnes i forarbejderne fra 1993, at der muligvis kunne blive behov for at regulere bunkervirksomhed (»flydende tankstationer«) og oplægning af skibe i fjorde og lignende. Bemyndigelsen kan også tænkes anvendt til at fastsætte særlige regler for aktiviteter i f.eks. EU-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder.

Det følger af havmiljølovens § 45, at miljøministeren henholdsvis forsvarsministeren fører tilsyn med overholdelsen af lovens bestemmelser og de forskrifter, der udstedes i henhold til loven. Forsvarsministeren har ved kongelig resolution af 11. juni 1999 fået overført ansvaret for den udøvende virksomhed på havmiljøområdet, herunder den statslige maritime miljøovervågning og håndhævelse samt den statslige maritime forureningsbekæmpelse til søs. Miljøministeren har fortsat det lovgivningsmæssige ansvar.

Miljøministeren kan efter § 48 bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed, eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

2.1.2. Havretskonventionen

De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982 (herefter benævnt ”havretskonventionen”) trådte i kraft for Kongeriget Danmark den 16. december 2004. Konventionen indeholder bl.a. regler for anvendelse af havene og deres ressourcer og forpligter bl.a. parterne til at beskytte og bevare havmiljøet, herunder det åbne havs levende ressourcer.

Konventionen fastsætter i kapitel XII, afsnit 5, artikel 211 (4), at kyststater, under udøvelsen af deres suverænitet inden for deres søterritorium, kan udstede love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af havforurening fra fremmede fartøjer, herunder fartøjer, der udøver retten til uskadelig passage. Sådanne love og forskrifter må i overensstemmelse med konventionens kapitel II, afsnit 3 (artikel 17-33), ikke hindre fremmede skibes ret til uskadelig passage.

Retten til uskadelig passage er fastsat i havretskonventionens artikel 17 i kapitel II, afsnit 3. Ved passage forstås sejlads gennem søterritoriet med det formål at gennemsejle søterritoriet uden at sejle ind i indre farvande eller anløbe en red eller havnefacilitet uden for de indre farvande eller med det formål at sejle ind i eller ud fra indre farvande eller anløbe en sådan red eller havnefacilitet, jf. havretskonventionens artikel 18 (1) i kapitel II, afsnit 3. Passage skal ske uden afbrydelse og behørigt hurtig. Den omfatter dog standsning og opankring, men kun i det omfang dette sker som led i almindelig sejlads eller nødvendiggøres af force majeure eller nød eller med henblik på at yde hjælp til personer, skibe eller luftfartøjer i fare eller nød, jf. havretskonventionens artikel 18 (2) i kapitel II, afsnit 3. Passage er uskadelig i det omfang, den ikke er til skade for kyststatens fred, orden eller sikkerhed. Sådant passage skal finde sted i overensstemmelse med havretskonvention og andre folkeretlige regler, jf. havretskonventionens artikel 19 (1) i kapitel II, afsnit 3. Passage af et fremmed skib betragtes som skadelig for kyststatens fred, orden eller sikkerhed er defineret i havretskonventionens artikel 19 (2) i kapitel II, afsnit 3.

Det fremgår af havretskonventionens kapitel II, afsnit 3, artikel 24 om kyststatens forpligtelser, at kyststater er forpligtet ikke må lægge hindringer i vejen for uskadelig passage gennem søterritoriet, undtagen i overensstemmelse med konventionen.

Artikel 21(f) i kapitel II, afsnit 3 fastsætter i overensstemmelse med konventionens resterende bestemmelser i konventionen og andre folkeretlige regler, kan udstede love og forskrifter vedrørende uskadelig passage gennem søterritoriet af hensyn til bevarelse af kyststatens miljø og forebyggelse, begrænsning og kontrol med forurening heraf. Sådanne forskrifter må dog ikke vedrøre fremmede skibes udformning, konstruktion, bemanning eller udstyr, medmindre forskrifterne gennemfører almindeligt anerkendte, folkeretlige regler eller normer.

Havretskonventionens kapitel XII, afsnit 6, artikel 220 fastsætter regler om håndhævelse fra kyststatens side. Når et fartøj frivilligt befinder sig i en stats havn eller ved en stats off-shore

terminal, kan kyststaten i overensstemmelse med reglerne i konventionens kapitel XII, afsnit 7 om garantier i forbindelse med håndhævelsen indlede retsforfølgning med hensyn til enhver overtrædelse af dens love og forskrifter, som er udstedt i overensstemmelse med havretskonventionen eller gældende internationale regler og normer med henblik på forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer, når overtrædelsen har fundet sted inden for denne stats søterritorium eller eksklusive økonomiske zone, jf. havretskonventionens artikel 220, stk. 1.

I tilfælde hvor der er åbenbar grund til at antage, at et fartøj, som befinder sig på en stats søterritorium, under sin passage heraf har overtrådt de af denne stat i overensstemmelse med havretskonventionen udstedte love og forskrifter eller gældende internationale regler og normer med henblik på forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer, kan kyststaten med forbehold af anvendelsen af de relevante bestemmelser i kapitel II, afsnit 3, foretage fysisk inspektion af fartøjet for at konstatere overtrædelsen og kan, hvor beviserne berettiger dertil, indlede retsforfølgning, herunder tilbageholdelse af fartøjet i henhold til dens lovgivning, dog med forbehold af konventionens kapitel XII, afsnit 7 om garantier i forbindelse med håndhævelsen, jf. havretskonventionens artikel 220 (2).

2.1.3. SSP-direktivet om forurening fra skibe og håndhævelse

Europa-Parlamentet og Rådets direktiv nr. 2005/35/EF af 7. september 2005 om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner, herunder strafferetlige sanktioner for ulovlig forurening som ændret ved Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2009/123/EF af 21. oktober 2009, (SSP-direktivet), forpligter medlemsstaterne til at håndhæve overtrædelser af reglerne i FN's søfartsorganisations IMO's konvention om forebyggelse af forurening fra skibe (MARPOL-konventionen). Direktivet er implementeret i havmiljøloven. Direktiv gælder dog alene for overtrædelser af reglerne om udtømning af olie og flydende stoffer transporteret i bulk, som er reguleret i MARPOL-konventionens annekst I og II.

Som et led i Kommissionens "maritime sikkerhedspakke" fremlagde Kommissionen i juni 2023 et udkast til ændring af SSP-direktivet, som bl.a. har til formål at udvide direktivets anvendelsesområde til de øvrige dele af MARPOL-konventionen, herunder udtømminger af kloakspildevand, affald og vand fra røggasrensesystemer på skibe (scrubbere).

I februar 2024 blev der indgået en aftale om revisionen af SSP-direktivet mellem Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet. Når det ændrede direktiv træder i kraft vil Danmark være forpligtet til at sikre håndhævelse af nationale regler efter det udvidede anvendelsesområde, som er udtømminger af kloakspildevand, affald og vand fra røggasrensesystemer på skibe (scrubbere). Danmark har allerede regler om håndhævelse for overtrædelse af havmiljølovens regler om kloakspildevand og affald. Ved fastsættelsen af nationale regler om udledning af vand fra røggasrensesystemer på skibe, vil Danmark også være forpligtet til at håndhæve disse.

Håndhævelsesopgaven for ulovlige udtømminger i henhold til havmiljøloven er i dag delt mellem Miljøstyrelsen og Forsvaret.

2.1.4. Vandrammedirektivet

Efter direktiv 2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet) skal forringelse af alle vandområders tilstand forebygges, og det skal sikres, at vandområderne opnår mindst god tilstand, dvs. for overfladevandområder god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. Vandrammedirektivet omfatter bl.a. vandløb, søer, overgangsvande og kystvande således, at alt kystvand ud til 1 sømil fra basislinjen er omfattet af vandrammedirektivets miljømål om god økologisk og kemisk tilstand, mens kyst-vandet fra 1. sømil til 12. sømil fra kysten kun er omfattet af målet om god kemisk tilstand. Vandrammedirektivet gælder ikke i internationalt farvand.

2.1.5. Havstrategidirektivet

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategidirektivet) forpligter medlemsstaterne til at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havmiljøet. God miljøtilstand vurderes bl.a. i forhold til miljøfarlige stoffer. Direktivet er implementeret ved lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 123 af 1. februar 2024.

2.1.6. Miljøministeriets overvejelser

Det er Miljøministeriets vurdering, at der bør fastsættes en udtrykkelig bemyndigelse til miljøministeren, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om udledninger af røggasrensevand fra røggasrensesystemer på skibe. Bestemmelsen skal gennemføre Aftale om forbud mod udledning af scrubbevand fra svovl-røggasrensesystemer mellem regeringen (S, V, M) og SF, LA, DD, K, EL, RV og ALT af den 11. april 2024. Formålet med reglerne er at beskytte havmiljøet mod miljøfarlige stoffer samt at bidrage til at opfylde forpligtelserne under vandramme- og havstrategidirektiverne, herunder at mindske den betydelige mængde af tungmetaller og tjærestoffer, som udledes fra røggasrensesystemer på skibe i det danske havområde.

Aftalen indeholder forskellige ikrafttrædelsesdatoer for svovl-røggasrensesystemer i henholdsvis åben og lukket tilstand. Åben tilstand vil sige, at røggasrensesystemet operer i en tilstand, hvor røggasrensevand kun ledes én gang gennem røggasrenseenheden, før det udledes i havet, modsat lukket tilstand, hvor røggasrensesystemet opererer i en tilstand, hvor røggasrensevand ledes flere gange gennem røggasrenseenheden og der kan udledes en mindre mængde såkaldt "bleed-off" vand, såfremt dette ikke opsamles. "Bleed-off"-vand er en vandig opløsning, som er fjernet fra røggasrensevandet fra et røggasrensesystem, der opererer i lukket tilstand, med henblik på at bevare røggasrensesystemets krævede egenskaber og effektivitet.

Der findes alternativer, der helt eller delvist hindrer udledning af røggasrensevand, herunder bl.a. brug af lavsvovlsbrændstof eller røggasrensesystemer i lukket operation. Røggasrensesystemer i lukket operation recirkulerer vaskevandet, akkumulerer slam og udleder en lille, men

koncentreret syreholdig mængde vaskevand. Visse skibe har tankkapacitet til at opsamle vaskevandet og kan operere med nul udledning på kortere distancer. Det akkumulerede slam afleveres i havnenes modtagefaciliteter. Opgørelser fra International Council on Clean Transportation (ICCT) viser, at der globalt er installeret ca. 80 pct. åbne røggasrensesystemer, der udleder vaskevandet direkte til havet, og 17 pct. hybride røggasrensesystemer, der kan skifte mellem åben og lukket operation. Globalt er der fra 2014 til 2023 sket en stigning i antallet af skibe med røggasrensesystemer fra ca. 100 til ca. 5.000. Det skyldes, at det er billigere at købe højsvovls bunkerolie (HFO) og installere et røggasrenseanlæg end at købe lavsvovlbrændstof.

Det må antages, at det vil være muligt at udstede en bekendtgørelse om forbud mod udledning af røggasrensevand med hjemmel i opsamlingsbestemmelsen i § 33, stk. 1. Miljøministeriet finder imidlertid, at der bør skabes et klart og udtrykkeligt grundlag for udstedelsen af dette forbud henset til de væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser og den betydelige miljøeffekt forbundet med den nye regulering. En selvstændig lovhjemmel vil desuden skabe gennemsigtighed og fokus på de nye regler.

Det er Miljøministeriets vurdering, at et forbud mod udledning af røggasrensevand i søterritoriet er i overensstemmelse med havretskonventionen. Ministeriet har herved lagt vægt på, at havretskonventionen ikke er til hinder for, at der fastsættes et nationalt forbud mod udledninger af røggasrensevand i søterritoriet i det omfang der ikke er tale om en indirekte regulering af skibets udformning, konstruktion, bemanning eller udstyr. Rederierne vil dermed ikke være nødsaget til at afmontere eller ombygge røggasrensesystemer, idet skibene vil kunne anvende et lettere brændstof for at opfylde forbuddet. Det bemærkes dog, at reglerne om uskadelig passage forhindrer, at tilsynsmyndighederne kan stoppe et udenlandsk skib, der er i uskadelig passage gennem dansk farvand, jf. artikel 17-19. Tilsynsmyndigheden vil derfor kun kunne foretage fysisk inspektion af udenlandske skibe, hvis de går i havn.

Såfremt der senere fastsættes internationale regler om udledninger af røggasrensevand, vil disse kunne implementeres i national ret med hjemmel i denne bestemmelse.

Den forventede udmøntning af bemyndigelsen ved en bekendtgørelse om forbud mod udledning af røggasrensevand til havet fra røggasrensningsanlæg, som forudsættes udstedt efter lovforslaget, skal endvidere notificeres efter informationsproceduredirektivet.

2.1.7. Den forslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes et nyt kapitel 9 a og § 29 b i lov om beskyttelse af havmiljøet, hvorefter miljøministeren bemyndiges til i en bekendtgørelse at fastsætte regler om udledninger af røggasrensevand fra røggasrensesystemer på skibe.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udmøntet ved fastsættelse af et forbud mod udledning af røggasrensevand i det danske søterritorium, der skal træde i kraft den 1. juli 2025.

Forbuddet for skibe med svovl-røggasrensesystemer i åben operation, hvor røggasrensevand kun ledes én gang gennem røggasrenseenheden, før det udledes i havet, træder i kraft uden en

overgangsordning, idet rederierne umiddelbart kan omstille til lavsvovlsbrændstof eller for hybride røggasrensesystemer anvende lukket operation.

Der forventes fastsat en overgangsordning på 4 år for skibe, der anvender svovl-røggasrensesystemer i lukket operation, idet kun en mindre mængde restprodukt udledes herfra. Overgangsperioden skal give skibe, der allerede har svovl-røggasrensesystemer, der opererer i lukket operation, mulighed for installation eller ombygning af opbevaringstank til restproduktet. Skibene vil alternativt på samme vis som skibe med svovl-røggasrensesystemer i åben operation også have mulighed for umiddelbart at omstille til lavsvovlsbrændstof, hvorfor ombygning af skibet ikke vil være et krav. For skibe med svovl-røggasrensesystemer der opererer i lukket operation vil reglerne således træde i kraft den 1. juli 2029.

Formålet med det kommende forbud mod udledning af røggasrensevand er at beskytte havmiljøet mod miljøfarlige stoffer samt at bidrage til at opfylde forpligtelserne under vandramme- og havstrategidirektiverne, herunder at mindske den betydelige mængde af tungmetaller og tjærestoffer, som udledes fra svovl-røggasrensesystemer på skibe i det danske søterritorium.

Den foreslåede bemyndigelse vil endvidere kunne benyttes til at fastsætte regler om forbud mod udledning af røggasrensevand, der vedtages i internationale fora. Såfremt FN's søfartsorganisation vedtager regler om udledning af røggasrensevand, vil disse regler kunne gennemføres med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse.

Bemyndigelsen vil ligeledes kunne udnyttes til at foretage ændringer i de regler, der forudsættes udstedt om udledning af fra svovl-røggasrensesystemer som beskrevet ovenfor. F.eks. vil bemyndigelsen, såfremt der i forbindelse med stand-still perioden ved EU-Kommissionen mod forventning skulle fremkomme ændringsforslag til det foreslåede forbud, kunne anvendes til at justere reglerne i overensstemmelse hermed.

Bemyndigelsen vil i fremtiden også kunne benyttes til at udstede regler for andre røggasrensesystemer end svovl-røggasrensesystemer.

Miljøministerens tilsyn efter havmiljølovens § 45 forventes delegeret til Miljøstyrelsen i henhold til § 48, stk. 1.

Regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede bemyndigelse, vil endvidere være strafbelagt i henhold til havmiljølovens § 61, stk. 1, 1. pkt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 og bemærkningerne hertil.

2.2. Forbud mod klapping i vanddybder under 6 meter og nærmere afgrænsede områder og tiltag om påbud mm.

2.2.1. Forbud mod klapping i områder under 6 meter

2.2.1.1. Gældende ret

Klapning har til formål at sikre, at havne og anlægsarbejder, som skal oprense sejltreder og havnebassiner, kan genplacere sedimentet fra havbunden, et andet sted på havbunden, så skibe, færger, lystbåde og fiskefartøjer kan sejle ind og ud af havnen. Klapning påvirker dog tilstanden af havmiljøet på en negativ måde, eftersom sedimentet der klappes lander på et område af havbunden, hvor de naturlige forhold i en årrække efter er påvirkede. Klapning påvirker således de dyr og planter, der lever i det påvirkede område, og det deponerede materiale bidrager til øget forurening med næringsstoffer og miljøfarlige stoffer til havmiljøet.

Danmarks havområde består af søterritoriet og den eksklusive økonomiske zone. Ved søterritoriet forstås det ydre og indre territoriale farvand. Det indre territoriale farvand er vandområder, såsom havne, havneindløb, rede, bugter, fjorde, sunde og bæltter, som er beliggende inden for de til enhver tid gældende basislinjer. Det ydre territoriale farvand er områder af havet, som udgør 12 sømil fra basislinjerne, jf. lov nr. 200 af 7. april 1999 om afgrænsning af søterritoriet. Danmark har højhedsretten inden for søterritoriet, og kan derfor fastsætte nationale regler, sikre overholdelse af disse m.v.

Den eksklusive økonomiske zone er havområder uden for og stødende op til søterritoriet indtil en afstand af 200 sømil fra de til enhver tid gældende basislinjer. I de eksklusive økonomiske zoner har Danmark suveræne rettigheder, for så vidt angår bl.a. efterforskning og udnyttelse, bevarelse og forvaltning af havbundens, undergrundens og den overliggende vandmasses naturlige ressourcer, såvel levende som ikke-levende. Endvidere har Danmark jurisdiktion i de eksklusive økonomiske zoner med hensyn til anlæg og benyttelse af kunstige øer, installationer og anlæg, videnskabelig havforskning samt beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, jf. lov nr. 411 af 22. maj 1996 om eksklusive økonomiske zoner.

Havmiljøloven indeholder et forbud mod dumpning i havet af stoffer og materialer, bortset fra dumpning af optaget havbundsmateriale (klapning), jf. havmiljølovens § 25, stk. 1. Miljøministeren meddeler tilladelse til og fører tilsyn med klapning, jf. havmiljølovens § 26. Kompetencen er delegeret til Miljøstyrelsen.

Af havmiljølovens bilag 1 fremgår de forhold og hensyn, som skal vurderes i forbindelse med behandling af en ansøgning om tilladelse til klapning, jf. havmiljølovens § 26, stk. 2, herunder materialets fysiske, kemiske og biologiske egenskaber, nedbrydelighed, ophobning, mængde og art mv.

Det fremgår derudover af havmiljølovens § 26, stk. 3, at der kun må meddeles tilladelse til klapning, såfremt havbundsmaterialet vurderes at indeholde uvæsentlige mængder og koncentrationer af de i bilag 2 nævnte stoffer og materialer, og såfremt disse ikke er tilført havbundsmaterialet med henblik på bortskaffelse.

Efter havmiljølovens § 28, kan miljøministeren fastsætte nærmere regler om tilladelsesordningen for klapning, herunder om ansøgningens indhold, om miljøkonsekvensvurdering, herunder om inddragelse af offentligheden, om prøveudtagning og analyser af havbundsmateriale og om

vurdering og behandling af sager efter § 26. De nærmere regler er udmøntet i bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020 om bypass, nyttiggørelse og klappning af optaget havbundsmateriale (klapbekendtgørelsen).

Det fremgår bl.a. af klapbekendtgørelsen, at genplacering af havbundsmateriale sker i henhold til et hierarki, hvor bypass og nyttiggørelse går forud for klappning, jf. klapbekendtgørelsens § 3. Bypass er videreførelse af havbundsmateriale langs kysten, hvor det bliver i dets naturlige miljø og medvirker til at beskytte kysten. Nyttiggørelse af havbundsmateriale vil f.eks. være kystfodring eller projekter på land, hvor der er brug for råstoffer. Hierarkiet medfører, at der ikke kan meddeles tilladelse til klappning, før det er vurderet, hvorvidt havbundsmaterialet kan bypass' eller nyttiggøres.

Det fremgår endvidere af klapbekendtgørelsens § 2, nr. 7, at en klappads er det område hvor oprensings- og uddybningsmaterialet bortskaffes ved klappning. Det fremgår også af klapbekendtgørelsen, at ansøger skal angive forslag til klappads, som skal indtegnes på søkort eller tilsvarende kortmateriale med målestoksforhold og dybdekurver, og vedlagt en liste over positioner for områdefægrænsningen angivet i grader og decimalminutter.

Klapbekendtgørelsen suppleres af vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 fra By- og Landskabsstyrelsen om Dumpning af optaget havbundsmateriale – klappning. Det fremgår af afsnit 2.4. i vejledningen, at havområder mellem 0-6 meters dybde generelt er meget produktive i forhold til ålegræs, tang, fiskeyngel, fugle mv., hvorfor der bør foretages en nærmere vurdering af klappingers påvirkning i områder med mindre end 6 meters dybde.

2.2.1.2. Miljøministeriets overvejelser

Der er med den politiske aftale om Danmarks Havplan fra juni 2023, som blev indgået mellem regeringen og samtlige af Folketingets partier (S, M, V, SF, DD, LA, K, EL, RV, DF, ALT, NB) sikret en ambitiøs tilgang til beskyttelsen af havmiljøet. Havplansaftalen omfatter derfor bl.a. restriktioner for klappning i vanddybder under 6 meter. Lavvandede områder under 6 meter er særligt produktive med hensyn til en række vigtige forhold for havmiljøet såsom ålegræs, tang, fiskeyngel, fugle mv.

Aftalepartierne er enige om, at klappning skal forbydes i områder, hvor vanddybden er under 6 meter. Aftalepartierne er videre enige om, at der i bl.a. Limfjorden er særlige forhold som en lav gennemsnitsdybde og lang afstand til alternative klappadser, som indebærer, at der fortsat skal være mulighed for at klappe på lavere vanddybder end 6 meter.

Det er Miljøministeriets vurdering, at havmiljølovens § 28 ikke giver den fornødne klarhed til at kunne hjemle et generelt forbud mod klappning i områder med vanddybder under 6 meter. Havmiljølovens § 28 giver miljøministeren adgang til at fastsætte regler generelt om tilladelsesordningen for klappning, som inkluderer bl.a. ansøgningens indhold, inddragelse af offentligheden, prøveudtagning og analyser af havbundsmateriale. Bestemmelsen vurderes dog ikke at være tilstrækkelig til at kunne indføre et generelt forbud mod klappning i bestemte områder.

2.2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at miljøministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om forbud mod klapping i områder, hvor vanddybden er under 6 meter, jf. den foreslåede § 1, nr. 5.

Forbuddet vil blive udmøntet i klappbekendtgørelsen, hvormed der fastsættes et generelt forbud mod klapping i områder, hvor vanddybden er under 6 meter, når der er truffet politisk beslutning om en model for klapping i Limfjorden i henhold til havplansaftaleteksten.

Et område, hvor vanddybden er under 6 meter, konstateres ved en dybdemåling af et område. For klapppladser, hvor vanddybden både er over og under 6 meter, vil forbuddet, således kun gælde den del af klapppladsen, som ligger under 6 meter. Ordningen medfører, at Miljøstyrelsen vil kunne afslå at give tilladelse til klapping, hvis der ved en dybdemåling kan konstateres, at vanddybden i det ansøgte område, hvori ansøger har søgt om klapping, er under 6 meter.

Miljøstyrelsen fører tilsyn med reglerne i klappbekendtgørelsen, og vil derfor også være tilsynsmyndighed for regler om forbud mod klapping i lavvandede områder under 6 meter. Regler der fastsættes i medfør af § 1, nr. 5 vil endvidere være strafbelagt i henhold til havmiljølovens § 61, stk. 1, 1. pkt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5 og bemærkningerne hertil.

2.2.2. Hjemmel til at forbyde klapping i nærmere afgrænsede områder

2.2.2.1. Gældende ret

Havmiljøloven indeholder et forbud mod dumpning i havet af stoffer og materialer, bortset fra dumpning af optaget havbundsmateriale (klapping), jf. havmiljølovens § 25, stk. 1. Miljøministeren meddeler tilladelse til og fører tilsyn med klapping, jf. havmiljølovens § 26. Kompetencen er delegeret til Miljøstyrelsen.

Miljøstyrelsen kan i en tilladelse til klapping stille vilkår om bl.a. fremgangsmåde, optagning, udlægning, tilsyn og sikkerhedsforanstaltninger m.v., jf. havmiljølovens § 27, stk. 1, 2. pkt. Det følger af havmiljølovens § 26, stk. 5, at klapping fortrinsvis skal finde sted inden for dansk søterritorium, og at konventionen til beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet nedsatte kommission skal høres, inden der i Østersøen gives tilladelse til klapping uden for dansk søterritorium.

Før 1. januar 2007, hørte administrationen af klapping til under amterne, som også var tilladelsesmyndighed for sager om klapping. Under amterne blev der udpeget områder til brug for klapping. Det er ikke en praksis, som er videreført af Miljøstyrelsen. Der kan søges om klapping i de allerede eksisterende klapppladser, som blev udlagt af amterne, men der kan ikke på forhånd gives tilladelse til at klappe på de eksisterende klapppladser. Der foretages altid en konkret vurdering af klapppladsens egnethed i hver enkelt sag, og Miljøstyrelsen har som tilladelsesgivende

myndighed i klapsager mulighed for at henvise klapning til andre områder. Valg af klapplads i konkrete sager sker ud fra en miljømæssig vurdering, som afvejes i forhold til sejlads- eller fiskerimæssige interesser, samt råstofinteresser, kulturhistoriske beskyttelsesinteresser og til havnenes ønske om at begrænse sejlafstanden.

2.2.2.2. Miljøministeriets overvejelser

Der er med den politiske aftale om Danmarks Havplan fra juni 2023, som blev indgået mellem regeringen og samtlige af Folketingets partier (S, M, V, SF, DD, LA, K, EL, RV, DF, ALT, NB), sikret en ambitiøs tilgang til beskyttelsen af havmiljøet. Det er bl.a. aftalt, at der, ud fra et ønske om at fremme biodiversitet, igangsættes en undersøgelse af mulighederne for og konsekvenser ved et forbud mod klapning i udvalgte områder, hvor råstofområder minimeres, herunder i Køge Bugt.

Analysen for at reducere arealet af råstofzoner foreligger i forventeligt 2025. Undersøgelse af mulighederne for og konsekvenser ved et forbud mod klapning i udvalgte områder, hvor råstofområder minimeres, jf. havplansaftalen foretages derfor først efter analysen af arealet for råstofzoner foreligger i 2025.

Derudover har partierne bag Grøn Fond (S, V, SF, RV, EL, og K) besluttet at oprette en Havnaturfond, som skal bidrage til genopretning af havnatur og biodiversitet og til viden om miljø- og natureffekterne af udbygningen af vedvarende energi på havet. Havnaturfonden skal bl.a. understøtte marine genopretningstiltag, såsom etablering af stenrev og ålegræs.

Det er på den baggrund Miljøministeriets vurdering, at der bør etableres en hjemmel i havmiljøloven til at miljøministeren kan fastsætte regler om forbud mod klapning i nærmere afgrænsede områder, som kan understøtte de politiske aftaler om havplanen og Havnaturfonden.

Reglerne om forbud mod klapning i nærmere afgrænsede områder vil efter Miljøministeriets opfattelse kunne understøtte marine naturgenopretningstiltag, som f.eks. genetablering af stenrev og ålegræs, således at der i områder, hvor man beslutter tiltag til beskyttelse eller naturgenopretning også kan forbyde klapning. Bemyndigelsesbestemmelsen vil efter Miljøministeriets opfattelse også kunne understøtte et politisk ønske om at friholde bestemte områder fra en række aktiviteter, for at sikre bedre vilkår for havbunden og havmiljøet i det hele taget, herunder klapning.

2.2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, miljøministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om forbud mod klapning i nærmere afgrænsede områder, herunder i områder hvor der gennemføres naturgenopretningstiltag, jf. den foreslåede § 1, nr. 5.

Den foreslåede bemyndigelse vil indebære, at miljøministeren kan udpege områder, hvor det ikke er muligt at opnå tilladelse til klapning. Bemyndigelsen vil først blive udmøntet, når der i

forbindelse med analysen for at reducere arealet af råstofzoner foreligger i forventeligt 2025, evt. besluttet at fastsætte et forbud mod klapning i bestemte områder, jf. havplansaftalen. Bemyndigelsen vil dog også kunne anvendes til at forbyde klapning i forbindelse med andre tiltag, som f.eks. etablering af marine nationalparker og for at beskytte gyde- og opvækstområder for fisk og bunddyr.

Miljøstyrelsen fører tilsyn med reglerne i klapbekendtgørelsen, og vil derfor også være tilsynsmyndighed for regler om forbud mod klapning i nærmere afgrænsede områder. Regler der fastsættes i medfør af § 1, nr. 5 vil endvidere være strafbelagt i henhold til havmiljølovens § 61, stk. 1, 1. pkt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5, og bemærkningerne hertil.

2.2.3. Ophævelse af krav om at klapning fortrinsvis skal ske inden for søterritoriet.

2.2.3.1. Gældende ret

Det fremgår af havmiljølovens § 26, stk. 5, at klapning fortrinsvis skal finde sted inden for søterritoriet. Inden der gives tilladelse til at klappe uden for søterritoriet skal HELCOM-kommissionen høres. HELCOM-kommissionen er den i medfør af konventionen til beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet (HELCOM) nedsatte kommission.

Bestemmelsen fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 435 af 10. juni 1997, hvor ordet ”fortrinsvist” blev indsat for at gøre det muligt at tillade klapning uden for dansk søterritorium, når dette udgør den miljømæssigt set bedste løsning. Det fremgår af forarbejderne til havmiljølovens § 26, stk. 5, at hensigten med ændringen var, at den faste binding til klappladsens placering vurderedes uhensigtsmæssig, da den dagældende ordlyd udelukkede klapning uden for f.eks. det internationale naturbeskyttelsesområde ved Vadehavet, hvis afgrænsning er sammenfaldende med grænsen for søterritoriet, jf. Folketingstidende, 1996-1997, tillæg A, spalte 4827.

Den gældende bestemmelse i havmiljølovens § 26, stk. 5, skal således sikre, at der kan gives tilladelse til klapning uden for søterritoriet, når det udgør den miljømæssigt set bedste løsning. Dog skal Miljøstyrelsen foretage høring af HELCOM-kommissionen inden der gives tilladelse til klapning uden for søterritoriet i Østersøområdet, jf. lov nr. 435 af 10. juni 1997, jf. Folketingstidende, tillæg A, spalte 4827.

2.2.3.2. Miljøministeriets overvejelser

Det er Miljøministeriets vurdering, at bestemmelsen i havmiljølovens § 26, stk. 5, hvorefter klapning fortrinsvist skal foregå på søterritoriet ikke er tidssvarende, da der i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om klapning, uanset om der søges om klapning inden for eller uden for søterritoriet, skal foretages en konkret vurdering af de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte.

Der er en lang række af naturbeskyttelsesområder inden for søterritoriet i Danmark, som f.eks. Ramsar-områder, EF-fuglebeskyttelsesområder og Natura 2000-områder. Derudover er kystområderne særligt sårbare overfor de miljømæssige påvirkninger fra klapping, herunder i forhold til bevoksningen af arealer med ålegræs og dets potentiale for at etablere sig i nye områder, forekomst af algeopblomstring, bundfauna, iltsvind samt udledning og spredning af miljøfarlige stoffer.

Det er på den baggrund Miljøministeriets vurdering, at der ikke er grundlag for at opretholde en bestemmelse, hvorefter der fortrinsvis skal ske klapping inden for søterritoriet. Det vil efter Miljøministeriets vurdering også bidrage til at lette de administrative byrder for både ansøger og Miljøstyrelsen i forbindelse med en ansøgning om klapping i den eksklusive økonomiske zone.

Det er Miljøministeriets vurdering, at der særligt vil være behov for at give tilladelse til klapping i den eksklusive økonomiske zone ved arbejder, der allerede pågår i den eksklusive økonomiske zone, f.eks. store kommende energiprojekter. I de tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at give tilladelse til klapping i den eksklusive økonomiske zone i stedet for, at havbundsmaterialet skal fragtes og klappes inden for det danske søterritorie.

2.2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ophæve havmiljølovens § 26, stk. 5, 1. pkt., således, at der ikke fortrinsvis skal ske klapping i søterritoriet. Miljøstyrelsen vil dermed ikke skulle tage stilling til, hvorvidt der fortrinsvis bør ske klapping i søterritoriet i sager, hvor der søges om klapping i den eksklusive økonomiske zone.

Kravet i de gældende regler om, at HELCOM-Kommissionen skal høres, inden der meddeles tilladelse til klapping i Danmarks eksklusive økonomiske zone i Østersøområdet, vil fortsat gælde, og der vil således skulle sendes en høring til HELCOM-Kommissionen i tilfælde, hvor der søges om klapping i den eksklusive økonomiske zone i Østersøen.

Ophævelsen af havmiljølovens § 26, stk. 5, 1. pkt., ændrer ikke på den generelle praksis for at meddele tilladelse til klapping, som altid kræver en konkret afvejning af saglige hensyn og en vurdering af de miljømæssige påvirkninger. Det er derfor også Miljøministeriets opfattelse, at den foreslåede ændring ikke vil betyde en lempeligere praksis for meddelelse af tilladelse til klapping i den eksklusive økonomiske zone.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

2.2.4. Påbud om udjævning af toppe af klapmateriale på en klapplads i henhold til vilkår i klaptilladelsen

2.2.4.1. Gældende ret

Efter havmiljølovens § 26, stk. 1, meddeler miljøministeren tilladelse til og fører tilsyn med klappning. Kompetencen er delegeret til Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen varetager bl.a. tilsynsforpligtelsen gennem indrapporterede data og informationer fra tilladelsesindehaveren, og eventuelle oplysninger, som Miljøstyrelsen modtager fra andre myndigheder og borgere.

Miljøstyrelsen kan stille en række vilkår i tilladelsen til klappning om bl.a. fremgangsmåden herunder optagning og udlægning, tilsyn og sikkerhedsforanstaltninger m.v., jf. § 27, stk. 1, 2. pkt. Typiske vilkår i en klaptilladelse kan være, at materiale der klappes, skal fordeles jævnt på klappladsen. Miljøstyrelsen kan ligeledes stille krav om, at tilladelsesindehaver skal måle mindstedybden på klappladsen efter endt klappning og indrapporterer det til Miljøstyrelsen. Vilkårene skal primært sikre, at mindstedybden på klappladsen ikke mindskes til gene for sejlads, og for at minimere risikoen for grundstødning.

De data som skal indrapporteres efter endt klappning til Miljøstyrelsen om, hvor der er klappet, hvad mindstedybden er målt til, mængden der bliver klappet samt øvrige data, vil i nogle tilfælde kunne danne baggrund for vurdering af, om vilkår i klaptilladelsen om bl.a. mindstedybden er overholdt ved at sammenligne målinger efter endt klappning, med de krav til mindstedybde, som der er givet i klaptilladelsen.

I andre tilfælde, hvor Miljøstyrelsen ikke ud fra de indrapporterede data kan se, om der er klappet i strid med vilkårene, men hvor Miljøstyrelsen gøres opmærksom på uhensigtsmæssige forhold på en klapplads fra andre myndigheder eller borgere, vil der kunne være en formodning om, at der er klappet i strid med vilkårene i en klaptilladelse.

Efter havmiljølovens § 45 b, skal tilsynsmyndigheden foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Bestemmelsen forpligter Miljøstyrelsen til, som tilsynsmyndighed at sikre en effektiv håndhævelse af havmiljøloven, undtagen i de tilfælde, hvor forholdet er bagatelagtigt. I praksis anvendes bestemmelsen til bl.a. at udstede indskærpelser over for en tilladelsesindehaver for forhold, som vurderes ikke at være i overensstemmelse med klaptilladelsen.

I medfør af havmiljølovens § 59, stk. 1, nr. 2, kan der straffes med bøde, hvis havbundsmateriale klappes i strid med vilkår, der er stillet i en klaptilladelse efter havmiljølovens § 27.

Miljøministeren kan efter havmiljølovens § 42 a foretage indgreb overfor skibe, herunder forbyde et skib at forsætte sejlads, hvis der er sket eller er fare for udtømning eller udledning, som er i strid med love og forskrifter efter loven, og forbuddet eller påbuddet er nødvendigt for at forhindre eller bekæmpe forurening af havet eller luften.

Bestemmelsen i havmiljølovens § 42 a forudsætter, at der er tale om udtømning eller udledning og at et evt. påbud er nødvendigt for at bekæmpe forurening af havet. Bestemmelsen vil derfor ikke kunne anvendes i den situation, hvor der dumpes havbundsmateriale på havbunden i strid med et vilkår om opretholdelse af en bestemt mindstedybde, eftersom der i den situation ikke vil være en akut fare for forurening, men snarere en fare for sejladssikkerheden i området, og eftersom klappningen i sig selv forudgående er tilladt af myndighederne.

2.2.4.2. Miljøministeriets overvejelser

Der er med den politiske aftale om Danmarks Havplan fra juni 2023, som blev indgået mellem regeringen og samtlige af Folketingets partier, sikret en ambitiøs tilgang til beskyttelsen af havmiljøet. Havplanen omfatter derfor bl.a. også tiltag for klapning med henblik på at reducere skadesvirkningerne fra klapning.

Et af tiltagene for klapning er, at sikre bedre kontrol med vilkårene i en klaptilladelse og at give den fornødne hjemmel til efterlevelse heraf. Det er endvidere Miljøministeriets vurdering, at tiltaget vil bidrage til at sikre de sikkerhedsmæssige forhold på klapplassen, særligt i forhold til sejladssikkerheden, men også sikre, at vilkår der er givet i klaptilladelsen efterkommes.

Det er Miljøministeriets vurdering, at der i de gældende regler i havmiljøloven ikke er hjemmel til at kunne udstede et påbud til tilladelsesindehaveren af en klaptilladelse til at udjævne toppe af klappmateriale på klapplassen i overensstemmelse med tilladelsen. Påbudsbestemmelserne i havmiljølovens § 42 a, vurderes ikke at kunne anvendes i tilfælde, hvor der er klappet i strid med en klaptilladelse, eftersom der ikke vil være tale om akut fare for forurening af havet. Havmiljølovens § 45 b anses derudover ikke for at være tilstrækkelig hjemmel til at kunne udstede et sådant påbud, da der er tale om en mere generel håndhævelsesbestemmelse.

2.2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at miljøministeren kan meddele et påbud om udbedring af forholdene på en klappads, hvis vilkår i klaptilladelsen om mindstedybde og fordeling af klappmateriale jævnt på klapplassen, ikke er overholdt. Det forudsættes, at kompetencen til at udstede påbuddet delegeres til Miljøstyrelsen ved ændring af bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2016 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Miljøstyrelsen vil kunne meddele et påbud til indehaveren af en klaptilladelse i de tilfælde, hvor Miljøstyrelsen gennem data eller oplysninger fra andre myndigheder eller borgere, vurderer, at der er klappet i strid med vilkårene i en klaptilladelse. Udbedring af forholdene på en klappads i overensstemmelse med påbuddet skal ske for tilladelsesindehavers egen regning og inden for de øvrige vilkår der er stillet i klaptilladelsen.

Et påbud efter den foreslåede bestemmelse vil kunne påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat, jf. de foreslåede bestemmelser i § 1, nr. 13 og 16.

Der vil i medfør af den foreslåede § 1, nr. 21, kunne straffes med bøde for manglende overholdelse af det foreslåede påbud i § 1, nr. 3.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, 13, 16 og 21 og bemærkningerne hertil.

2.3. Anden bortskaffelse og udledning af stoffer til havet fra offshore platforme, herunder CO₂-lagringsplatforme mm.

2.3.1. Gældende ret

2.3.1.1. CO₂-lagring og platformsbegrebet

Geologisk lagring af CO₂ i undergrunden reguleres af lov om anvendelse af Danmarks undergrund (undergrundsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023. Tilladelse til geologisk lagring af CO₂ skal meddeles efter denne lovs § 23. Geologisk lagring af CO₂ er endvidere reguleret i bekendtgørelse nr. 1425 af 30. november 2016 om geologisk lagring af CO₂ m.v. (CCS-bekendtgørelsen), som sammen med undergrundsloven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 31 af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid (CCS-direktivet).

De gældende regler om meddelelse af tilladelser til geologisk lagring af CO₂ i den danske undergrund fremgår af undergrundslovens kapitel 6 om anden anvendelse og kapitel 6 a om særlige bestemmelser om geologisk lagring og rørført transport af CO₂.

Det fremgår af undergrundslovens § 23 e, stk. 2, nr. 2, at der ved CO₂-lagringslokalitet forstås, et bestemt område med tilhørende volumen inden for en geologisk formation, der anvendes til geologisk lagring af CO₂, og tilhørende anlæg på jordoverfladen og injektionsanlæg.

Havmiljøloven finder anvendelse på platforme på havet, jf. lovens § 2, stk. 1, nr. 3. Begrebet »platform« omfatter efter lovens forarbejder såvel bevægelige som fast anbragte platforme. Ved platforme tænkes primært på boreplatforme, men også andre anlæg på havet, for eksempel er vindmølle-anlæg omfattet af begrebet, jf. lov nr. 476 af 30. juni 1993, jf. Folketingstidende 1992-1993, tillæg A, spalte 7314.

Ved CO₂-lagringsplatform forstås således i dette lovforslag, faste og mobile indretninger eller en kombination af sådanne indretninger, herunder injektions-, lager og afskibningsenheder, når de anvendes i forbindelse med CO₂-lagring efter undergrundsloven.

2.3.1.2. Udledning i havet og anden bortskaffelse af stoffer og materialer fra offshore olie- og gasplatform

Havmiljølovens § 30 bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler om udledning i havet af stoffer og anden bortskaffelse af stoffer og materialer, der stammer fra undersøgelse eller udnyttelse af undersøiske mineralforekomster, herunder kulbrinter.

Ved undersøiske mineralforekomster forstås almindeligvis kulbrinter og andre råstoffer i undergrunden under havbunden. Andre råstoffer i undergrunden er defineret i undergrundsloven

som, kulbrinter, svovl, stensalt, kalisalt, brom og ædle luftarter som helium. Kulbrinter er bl.a. olie og gas.

Havmiljølovens § 30 er udmøntet i bekendtgørelse nr. 571 af 23. maj 2023 om udledning i havet af stoffer og materialer fra offshore olie- og gasanlæg og om monitorering i havet omkring anlæggene (udledningsbekendtgørelsen). Olie- og gasanlæg er defineret i udledningsbekendtgørelsens § 3, som faste eller mobile indretninger (platforme), når de anvendes til efterforskningsboringer, brøndvedligeholdelses- og stimulationsaktiviteter, produktionsboringer, injektionsboringer og til produktion af olie- og gasforekomster i undergrunden under havet samt rørledninger og andre anlæg til transport af sådanne kulbrinter.

Efter havmiljølovens § 55, stk. 3, er ejeren eller den ansvarlige for driften af en platform og et tilsluttet rørledningssystem beliggende inden for sikkerhedszonen, som anvendes i forbindelse med efterforskning, produktion eller transport af kulbrinter på dansk søterritorium og dansk kontinentalsokkelområde, forpligtet til vederlagsfrit at stille transport til og fra et anlæg, herunder overførsel af udstyr, kost og logi og andre fornødenheder til rådighed for tilsynsmyndigheden i forbindelse med tilsynsvirksomhed på anlægget efter loven eller regler udstedt i medfør af loven.

Forpligtelsen til at stille transport mm. til rådighed gælder dog alene for operatøren eller ejerne af olie- og gasplatforme i henhold til havmiljølovens § 55, stk. 3, eftersom bestemmelsen alene vedrører anlæg, der anvendes til efterforskning, produktion eller transport af kulbrinter.

2.3.1.3. Udledningsbekendtgørelsen for olie- og gasplatforme

Udledningsbekendtgørelsen fastsætter regler om udledning i havet af stoffer og materialer fra olie- og gasanlæg, der opererer på dansk søterritorium eller dansk kontinentalsokkelområde, herunder med baggrund i de beslutninger og anbefalinger, der vedtages af Oslo Paris Kommissionen under Konventionen for beskyttelse af havmiljøet i Nordøst-Atlanten (OSPAR-Konventionen).

De udledninger, der er omfattet af bekendtgørelsen er enhver bortskaffelse i eller til havet, herunder til havbunden og undergrunden, af stoffer og materialer fra olie- og gasanlæg. Det omfatter bl.a. produceret vand, som er vand fra olie- og gasreservoir, dispergeret olie, som er mikroskopiske oliedråber suspenderet og spredt i produceret vand. Stoffer og materialer defineres også som offshorekemikalier (som er fastsat i medfør af OSPAR-konventionen), olie udledt med produceret vand, olieholdigt kalkslam og sand, og borespåner. Vaskevand og indholdet af kemi i vaskemidler mv., er også nogle af de stoffer, som i dag reguleres i udledningsbekendtgørelsen.

Udledning af stoffer og materialer fra et olie- og gasanlæg må kun finde sted efter tilladelse fra Miljøstyrelsen, jf. udledningsbekendtgørelsens § 3. Der kan kun meddeles tilladelse, hvis Miljøstyrelsen vurderer, at operatøren af platformen har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, og det sker uden at kunne påføre omgivelserne forure-

ning, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. udledningsbekendtgørelsens § 6. Bekendtgørelsen sikrer derudover, at Miljøstyrelsen kan stille krav om, at operatøren skal overvåge havmiljøet, herunder at udføre undersøgelser, monitorere havbund og vandsøjle, samt foretage risikobaserede miljøvurderinger for egen regning.

Miljøstyrelsen skal som tilsynsmyndighed som minimum hvert tredje år gennemføre fysiske tilsyn på olie- og gasplatforme, jf. udledningsbekendtgørelsens § 14, stk. 2, og vil i den forbindelse kunne stille krav om at operatøren af en offshore olie- og gasplatform stiller transport til og fra platformen til rådighed samt kost og logi.

Eftersom udledningsbekendtgørelsen er en udmøntning af bemyndigelsen i havmiljølovens § 30, som kun finder anvendelse for olie- og gasplatforme, vil bekendtgørelsen ikke kunne finde anvendelse på udledninger mm. fra offshore CO₂-lagringsplatforme.

2.3.1.4. OSPAR-konventionen

OSPAR-konventionen, hvis formål er beskyttelse af havmiljøet i det Nordøstlige Atlanterhav, blev undertegnet den 22. september 1992 og trådte i kraft den 25. marts 1998. Danmark tiltrådte konventionen i 1995, og den finder anvendelse for de danske dele af Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, inklusiv indre danske territorialfarvande, samt for Færøerne og den østlige del af Grønland.

OSPAR-konventionen regulerer offshoreanlæg, som er defineret som alle menneskeskabte konstruktioner, anlæg eller skibe, eller dele heraf, der flyder eller står fast på havbunden, og som er anbragt i det maritime område med henblik på offshore-virksomhed. Offshore-virksomhed er defineret som aktiviteter i det maritime område med henblik på efterforskning efter samt vurdering og udnyttelse af flydende og luftformige hydrocarboner, jf. konventionens artikel 1, litra j og l.

Olie- og gasanlæg er således det eneste, som er reguleret af OSPAR-konventionen. Udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer fra offshore olie- og gasanlæg er i Danmark reguleret i henhold til OSPAR's anbefalinger og vejledninger.

Der er vedtaget anbefalinger og retningslinjer for udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer fra offshore olie- og gasanlæg i regi af OSPAR-konventionen. Det drejer sig bl.a. om OSPAR's afgørelse (decision) om et harmoniseret obligatorisk kontrolsystem for brugen og reduktionen af udledninger af offshorekemikalier, og vejledning om vurdering af stoffers kemiske farlighed, som anvendes og udledes i forbindelse med offshoreaktiviteter i forbindelse med det harmoniserede pre-screening skema for offshorekemikalier.

OSPAR's anbefalinger og retningslinjer for udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer finder således alene anvendelse for olie- og gasanlæg og ikke for CO₂-lagringsplatforme.

2.3.1.5. MARPOL-konventionen og udtømning i havet

I havmiljølovens § 4, stk. 1, defineres udtømning som enhver udledning, udflydning eller bortskaffelse i havet af stoffer eller materialer, der stammer fra den normale drift af skibe eller bevægelige eller fast anbragte platforme. Udtømning i havmiljøloven skal forstås i overensstemmelse med FN's søfartsorganisations IMO's konvention om forebyggelse af forurening fra skibe (MARPOL-konventionen).

MARPOL's annek I regulerer udtømning af olie, definerer platforme, som olie- og gasplatforme. I medfør af havmiljølovens § 11, stk. 3, kan miljøministeren fastsætte regler om udtømning af olie til opfyldelse af internationale aftaler. Reglerne er udmøntet i bekendtgørelse nr. 539 af 22. maj 2017 om udtømning af olie fra skibe (olieudtømningsbekendtgørelsen, som alene gælder for skibe, jf. § 1, stk. 1. Reglerne om udtømning af olie i MARPOL finder således alene anvendelse for olie- og gasanlæg, og havmiljølovens regler om udtømning af olie finder alene anvendelse for skibe. Dermed er udledninger af olie fra offshore CO₂-lagringsplatforme således ikke omfattet af MARPOL annek I eller reglerne i olieudtømningsbekendtgørelsen.

De øvrige regler i MARPOL og havmiljøloven anses heller ikke for at finde anvendelse i forbindelse med udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer fra offshore CO₂-lagringsplatforme. MARPOL annek II om flydende stoffer der transporteres i bulk, gælder alene for skibe, jf., § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 286 af 28. februar 2023 om kategorisering, klassifikation, transport samt udtømning af flydende stoffer. Udtømning af vaskevand som er reguleret af MARPOL annek V om affald, og af bekendtgørelse nr. 537 af 22. maj 2017 om udtømning af affald fra skibe og platforme (affaldsbekendtgørelsen), gælder endvidere alene for olie- og gasplatforme, jf. bekendtgørelsens § 2, nr. 5, jf. havmiljølovens § 23.

2.3.1.6. Dumpning i havet

Dumpning i havet er reguleret af internationale konventioner, herunder IMO's Londonprotokol, hvis formål er at forhindre havforurening ved dumpning af affald og andre stoffer samt de regionale havkonventioner OSPAR og HELCOM, der danner grundlaget for havmiljølovens regler om dumpning.

Ved dumping forstås, enhver bortskaffelse i havet, på havbunden og under havbunden, - som ikke er udtømning – af stoffer og materialer fra eller sammen med skibe, fly eller bevægelige eller fastanbragte platforme, jf. havmiljølovens § 4, stk. 2. Udtømning fra skibe og platforme, som er reguleret af MARPOL, falder således uden for dumpningsbegrebet.

Af Londonprotokollens artikel 4.3. fremgår det, at bortskaffelse og lagring af stoffer og materialer, der stammer fra eller er relateret til indvinding af olie og gas, ikke er omfattet af Londonprotokollen. En lignende bestemmelse findes dog ikke for udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer fra CO₂-lagringsplatforme.

Der gælder et generelt forbud mod dumpning i havet i medfør af havmiljølovens § 25, stk. 1, bortset fra dumpning af optaget havbundsmateriale (klapning), og geologisk lagring af CO₂ under havbunden. Det vil sige, at strømmen af CO₂, som lagres under havbunden, ikke er dumpning. Det omfatter dog alene CO₂, og ikke de øvrige kemikalier og stoffer som anvendes i forbindelse med lagringen til f.eks. at sikre brøndens funktioner, og som også ender op under havbunden eller i havet.

Dumpning inkluderer ikke anbringelse i havet af stoffer eller materialer, hvis anbringelse sker med andet formål end bortskaffelse, jf., Londonprotokollens artikel 4.2.2. og havmiljølovens § 4, stk. 2, nr. 1. Dog må udledninger mv., hvis formål ikke er bortskaffelse, ikke stride mod Londonprotokollens formål.

Som eksempler på, hvad der falder uden for dumpningsbegrebet - fordi formålet ikke er bortskaffelse - nævnes der i de specielle bemærkninger til havmiljølovens § 4, stk. 3, nr. 1, opfyldning af havområder med henblik på anlæg af kunstige øer på søterritoriet eller bygning af diger, hvis der heri ikke sker en skjult affaldsbortskaffelse, jf. lov nr. 476 af 30. juni 1993, jf. Folketings Tidende 1992-1993, tillæg A, spalte 7317-7318.

Udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme er dermed ikke omfattet af havmiljølovens bestemmelser om dumpning.

2.3.1.7. Begrebet anden bortskaffelse

Det fremgår af havmiljølovens § 4, stk. 3, nr. 2., at udtømning og dumpning ikke anses som udledning i havet af stoffer eller materialer, der er en direkte følge af undersøgelse eller udnyttelse af undersøiske mineralforekomster, jf. kapitel 10. Det vil sige, at udledninger fra offshore indvinding af olie og gas ikke er omfattet af reglerne om udtømning eller dumpning.

Det fremgår af forarbejderne til nyaffattelsen af havmiljøloven i 1993, at der ved begrebet "anden bortskaffelse" tænkes på afbrænding af væske, herunder naturgas, i forbindelse med brøndtestning, brøndstimulering m.v. og på afbrænding af farlige gasarter i forbindelse med hydrocarboner, herunder naturgas. Endvidere tænkes på bortskaffelse via eller injektion under havoverfladen. Således vil stoffer der ender op under havbunden ifm. olie og gasindvinding ikke være at anse som dumpning, men er omfattet af begrebet "anden bortskaffelse".

At udledninger og injektion af stoffer ifm. indvinding af olie og gas ikke er udtømning eller dumpning, jf. havmiljølovens § 4, stk. 3, nr. 2, er i overensstemmelse med Londonprotokollens artikel 4.3, hvorefter udledninger og bortskaffelse, som er en direkte følge eller relateret til undersøgelse eller udnyttelse af undersøiske mineralforekomster, falder uden for Londonprotokollens anvendelsesområde. Det samme gør sig gældende i henhold til OSPAR-konventionens annekts III artikel 3.1. og 3.2.

2.3.2. Miljøministeriets overvejelser

Med de politiske aftaler for fangst og geologisk lagring af CO₂ (CCS) er det besluttet, at der skal være mulighed for CO₂-lagring i Danmark under forudsætning af, at det foregår under forsvarlige sikkerheds- og miljømæssige forhold. Tilladelse til lagring af CO₂ i undergrunden under havbunden meddeles i henhold til undergrundslovens § 23 af Energistyrelsen.

Havmiljølovens regler for udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore platforme, er udformet på et tidspunkt, hvor de eneste offshore platforme var med henblik på aktiviteter i forbindelse med indvinding af kulbrinter (olie og gas). CO₂ er kemisk set ikke at anse som en kulbrinte eller som et andet undersøisk mineral. Udledninger og anden bortskaffelse fra CO₂-lagringsplatforme er dermed ikke omfattet af havmiljølovens § 30 eller udledningsbekendtgørelsen.

Det er endvidere Miljøministeriets vurdering, at udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer fra offshore CO₂-lagringsplatforme ikke er omfattet af reglerne om udtømninger af olie eller affald fra skibe og platforme, eftersom reglerne for olie er begrænset til at gælde for skibe og reglerne om udtømning af affald er begrænset til at gælde for olie- og gasplatforme.

Det er ligeledes Miljøministeriets vurdering, at reglerne om dumpning i Londonprotokollen og havmiljøloven ikke finder anvendelse for udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer fra offshore CO₂-lagringsplatforme idet formålet med de anvendte stoffer og materialer ikke er bortskaffelse, men en følge af den offshoreaktivitet som sker i forbindelse med lagringen. Det er Miljøministeriets vurdering, at udledninger til havet og anden bortskaffelse, ikke er at anse som dumpning, eftersom stofferne enten er naturligt forekommende eller tilsættes til brønden og platformen, for at sikre de sikkerhedsmæssige forhold omkring injektionen eller korrekt injektion af CO₂'en i undergrunden under havbunden. Udledninger anses derfor som en direkte følge af selve aktiviteten med lagring af CO₂, og ikke med henblik på bevidst bortskaffelse.

Udledninger af stoffer i forbindelse med indvinding af olie og gas, er i øvrigt ikke at anse som dumpning, hvilket følger direkte af Londonprotokollen og havmiljølovens § 4, stk. 1, nr. 2.

CO₂-lagringsplatforme kan være tidligere olie- og gasplatforme, hvorfor de tidligere anvendte brønde til indvinding af olie og gas også kan anvendes til CO₂-lagring. Ved etablering af nye CO₂-lagringsplatforme vil det derfor være nødvendigt at etablere brønde og borer. Det er Miljøministeriets vurdering, at de stoffer og materialer der i dag anvendes, udledes og bortskaffes i forbindelse med olie- og gasaktiviteter i henhold til udledningsbekendtgørelsen og havmiljølovens § 30, er meget lig de stoffer der anvendes, udledes og bortskaffes, som en følge af eller i tilknytning til CO₂-lagringen.

Det kan bl.a. være processpildevand som indeholder naturligt forekommende stoffer fra reservoir og rester af tilsatte "offshore kemikalier". Kemikalierne tilsættes bl.a. for at forhindre, at de rør, som leder CO₂'en til reservoir fra platformen, ikke rustner (antikorrosionsmidler), for at hindre tilgroning i rørene (desinfektionsmidler), eller for at rense vandet (vandklaringsmidler) eller for at rense platformen med henblik på at sikre de sikkerhedsmæssige forhold. Operatøren er forpligtet til i videst muligt omfang at minimere udledningen af stofferne. Det kan dog

ikke undgås at nogle af stofferne ender i de geologiske formationer under havbunden, eller at processpildevandet, som kan indeholde olierester, udledes til havet. Det samme gælder for vaskevand, som anvendes til at vaske platformen fri for olie og snavs, som ikke altid vil kunne opsamles, og derfor medfører udledninger til havet.

På den baggrund vurderer Miljøministeriet at udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer fra offshore CO₂-lagringsplatforme bør reguleres på samme måde som offshore olie- og gasplatforme, for at sikre beskyttelsen af havmiljøet.

Af hensyn til at sikre et ensartet administrationsgrundlag og det samme beskyttelsesniveau er det ministeriets vurdering, at de relevante anbefalinger og retningslinjer fra OSPAR om udledning og anden bortskaffelse af stoffer fra olie- og gasplatforme, også bør gælde for CO₂-lagringsplatforme.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at udvide anvendelsesområdet for havmiljølovens § 30, stk. 1, således, at miljøministeren bemyndiges til også at fastsætte regler om anden bortskaffelse og udledning i havet af stoffer og materialer fra CO₂-lagringsplatforme. Den foreslåede bemyndigelse vil indebære, at miljøministeren kan fastsætte regler om, udledning eller anden bortskaffelse af bestemte stoffer ikke må finde sted, hvis det indebærer en væsentlig risiko for forurening af omgivelserne, jf. den foreslåede § 1 nr. 7, ligesom det er tilfældet efter reglerne om udledninger fra offshore olie og gasplatforme i den nugældende § 30, stk. 2.

Det foreslås endvidere, at udvide anvendelsesområdet for havmiljølovens § 30, stk. 3, til også at gælde for ejere eller brugere af CO₂-lagringsplatforme eller andre offshore-platforme. Dermed kan de forpligtes til for egen regning at gennemføre og indsende resultater af undersøgelser af havmiljøets fysiske, kemiske og biologiske tilstand til afdækning af eventuelle miljømæssige påvirkninger af havmiljøet, jf. den foreslåede § 1, nr. 8.

Det foreslås endvidere at udvide anvendelsesområdet for havmiljølovens § 55, stk. 3, om transport til og fra offshoreplatforme, således at miljøministeren efter den foreslåede § 1, nr. 19, kan fastsætte regler om, at ejeren eller operatøren af en offshoreplatform, herunder CO₂-lagringsplatforme, for egen regning skal stille transport, kost og logi til rådighed i forbindelse med Miljøstyrelsens tilsyn.

De foreslåede bestemmelser i § 1, nr. 7, 8, og 19 har til formål, at sikre et ensartet regelsæt for udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra alle offshoreplatforme, herunder CO₂-lagringsplatforme. Bestemmelserne vil derfor også kunne anvendes til at fastsætte regler om udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer som følge af andre fremtidige aktiviteter fra platforme. På den måde sikres det, at det fornødne hjemmelsgrundlag er på plads, og kan anvendes til fordel for beskyttelsen af havet i takt med udviklingen af aktiviteter på havet.

Det forudsættes, at de foreslåede bestemmelser i § 1, nr. 7, 8, og 19 vil blive udmøntet i en bekendtgørelse som har til formål, at etablere en tilladelsesordning for anden bortskaffelse og udledning i havet af stoffer og materialer fra offshore CO₂-lagringsplatforme. Bekendtgørelsen vil således skulle danne rammen for Miljøstyrelsens behandling af ansøgninger om udledninger og anden bortskaffelse, hvorefter ansøger skal opfylde de kriterier der fastlægges, herunder at der skal indsendes oplysninger om de stoffer der anvendes og udledes, mængde, sammensætning mv., samt redegørelse af de potentielle påvirkninger af miljøet. Miljøstyrelsen vil kunne stille krav om overvågning af havmiljøet, og der vil kunne straffes for overtrædelse af bekendtgørelsens regler.

En offshoreoperatør vil således – i medfør af § 1, nr. 7 og 8 - skulle søge om tilladelse til udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet i alle tilfælde, hvor der fra en offshoreplatform udføres offshoreaktiviteter. Ved offshoreaktivitet forstås bl.a. alle aktiviteter om undersøgelse og efterforskning forud for selve udnyttelsen eller indvindingen af mineralforekomster eller i forbindelse med CO₂-lagring. Offshoreaktiviteter dækker også over selve udnyttelsen, indvindingen eller lagringen fra offshore platformen. Der skal dog være tale om, at udledningen eller anden bortskaffelse af stoffer og materialer er en følge af eller i tilknytning til offshoreaktiviteten. F.eks. vil udledninger fra evt. beboelse eller tekniske anlæg på platformen, som generatorer til strøm til beboelse mv., når der ikke udføres offshoreaktiviteter, ikke være omfattet. Sådanne udledninger kan dog være omfattet af anden lovgivning efter havmiljøloven.

Afgørelser om anden bortskaffelse og udledning af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme i medfør af reglerne som forudsættes udmøntet med ændringen i § 1, nr. 7, vil være omfattet af havmiljølovens regler om klage i havmiljølovens § 49-53 a. Afgørelserne vil således kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettiget vil være enhver med individuel og væsentlig interesse i sagens udfald samt alle lokale og landsdækkende foreninger og organisationer som har beskyttelse af natur og miljø, samt rekreative interesser, som hovedformål. En afgørelse vil ikke have opsættende virkning.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8 og 19 bemærkningerne hertil.

2.4. Marin geoengineering

2.4.1. Gældende ret

2.4.1.1. Havmiljøloven

Havmiljøloven indeholder et generelt forbud mod dumpning af stoffer eller materialer i havet, bortset fra dumpning af optaget havbundsmateriale (klapning), og lagring af CO₂ under havbunden jf. havmiljølovens § 25, stk. 1 og 3.

Dumpning er i havmiljølovens § 4, stk. 2., defineret som enhver bortskaffelse i havet, på havbunden og under havbunden- som ikke er udtømning - af stoffer eller materialer fra eller sam-

men med skibe, fly eller bevægelige eller fast anbragte platforme og enhver bortskaffelse i havet, på havbunden og under havbunden af skibe, fly eller bevægelige eller fastanbragte platforme, herunder enhver udledning, udflydning eller bortskaffelse af stoffer eller materialer, der er bragt om bord eller transporteres med henblik på bortskaffelse eller stammer fra behandling af stoffer eller materialer, der er bragt om bord eller transporteres med henblik på bortskaffelse.

Efter havmiljølovens § 54, stk. 1, 1. pkt., må udledning i havet af stoffer og materialer med henblik på videnskabelig forskning i forureningsbekæmpelse eller med henblik på at bekæmpe forurening af havet, ikke finde sted uden tilladelse fra miljøministeren. Efter lovens § 54, stk. 2, 1. pkt., kan tilladelse efter stk. 1, 1. pkt., kun gives i konkret foreliggende enkelttilfælde eller under særlige omstændigheder for en nærmere angivet periode. I de eksklusive økonomiske zoner eller uden for dansk søterritorium i øvrigt kan tilladelse gives af de kompetente myndigheder i en stat, der har tiltrådt konventionen om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet (HELCOM-konventionen) eller konventionen om forebyggelse af forurening fra skibe (MARPOL-konventionen), jf. havmiljølovens § 54, stk. 1, 2. pkt.

Det fremgår af bemærkningerne til havmiljølovens § 54, jf. Folketingstidende 1992-93, tillæg A, spalte 7347, at hjemlen navnlig er tænkt anvendt på udledning eller udspredding af kemiske bekæmpelsesmidler (dispergering), som er en form for olieforureningsbekæmpelse, der kan være forbundet med visse gener for havmiljøet og en nøje vurdering, herunder navnlig af de biologiske konsekvenser, er derfor påkrævet. Tilladelsesbeføjelsen efter den gældende bestemmelse er delegeret til Miljøstyrelsen, som har administreret bestemmelsen restriktivt.

2.4.1.2. Londonprotokollen

Londonprotokol under IMO FN's søfartsorganisation, hvis formål er at forhindre havforurening ved dumpning af affald og andre stoffer, blev vedtaget den 7. november 1996 og trådte i kraft den 24. marts 2006. Danmark undertegnede protokollen den 17. april 1997, og for Danmarks vedkommende finder den anvendelse for alle dele af Danmarks havområder, og gælder for alle skibe, der sejler under dansk flag.

Londonprotokollen indeholder et generelt forbud mod dumpning i havet i artikel 4, stk. 1, 1. led. Dumpning er defineret i Londonprotokollen som enhver bevidst bortskaffelse og lagring af affald og andre materialer i havet fra skibe, fly, platforme eller andre menneskeskabte konstruktioner på havet. Det omfatter derudover enhver bevidst bortskaffelse i havet af skibe, fly, platforme og andre menneskeskabte konstruktioner på havet, jf. artikel 1, stk. 4.

I 2013 blev resolution LP.4(8) om ændring af Londonprotokollen vedrørende regulering af anbringelse af stoffer og materialer til stimulering af havets primærproduktivitet ("ocean fertilization") og andre marin geoengineeringaktiviteter vedtaget. Resolutionen indsætter en ny artikel 5 b i Londonprotokollen, som definerer marin geoengineering som ethvert bevidst indgreb i havmiljøet med henblik på at manipulere naturlige processer, herunder for at modvirke menneskeskabte klimaforandringer og/eller deres virkninger, og som har potentiale til at resultere i skadelige påvirkninger, især hvor disse påvirkninger kan være udbredte, langvarige eller alvorlige.

Der indsættes også en ny artikel 6 b, hvorefter de tiltrædende parter til Londonprotokollen forpligtes til at forbyde anbringelsen af stoffer og materialer i havet fra skibe, fly, platforme og andre menneskeskabte konstruktioner på havet, når det sker i forbindelse med de marin geoengeeringingsaktiviteter, som er oplyst i et nyt anneks 4.

Den eneste aktivitet oplyst i det nye anneks 4 er "ocean fertilization", og som derfor også er den eneste aktivitet, som i medfør af resolutionen, skal forbydes. "Ocean fertilization" er defineret som enhver menneskelig aktivitet med det hovedformål at stimulere havets primærproduktivitet. Ved primærproduktivitet menes produktion af organiske stoffer i planter, alger og fotosyntetiske cyanobakterier, som er det første led i økosystemets fødenet, da de kan lave fotosyntese. Det omfatter dog ikke konventionel akvakultur, herunder havbrug eller kunstige rev. Efter anneks 4 kan de tiltrædende parter til Londonprotokollen dog give tilladelse til "ocean fertilization" aktiviteter, hvis der er tale om forskningsprojekter, og såfremt projektet konkret kan tillades i henhold til kriterierne i et nyt anneks 5.

Vurderingsværktøjet i det nye anneks 5 stiller krav til området, hvori det videnskabelige projekt ønskes udført, herunder krav til beskrivelserne af områdets fysiske, geologiske, kemiske og biologiske tilstand og vurderingen af påvirkningen af området. Der stilles derudover en række krav til planerne for udførelsen af det videnskabelige projekt, herunder miljøvurdering af effekter og påvirkninger, risikoanalyser og planer for at minimere påvirkninger og forebygge forurening ved brug af overvågningsprogrammer.

Reglerne om marin geoengineering, herunder ocean fertilization, i medfør af resolution LP.4(8) er endnu ikke trådt i kraft. Ikrafttræden kan ske, når 2/3 dele af de tiltrædende parter til Londonprotokollen meddeler IMO, at de accepterer ændringerne. Derefter vil ændringerne træde i kraft efter 60 dage. Siden resolutionen blev vedtaget i 2013, har 6 ud af i alt 54 lande accepteret ændringen, herunder Estland, Finland, Tyskland, Holland, Norge og Storbritannien.

Selvom reglerne om marin geoengineering endnu ikke er trådt i kraft, fremgår det af de indledende bemærkninger til resolutionen, at resolution LC-LP.1(2008) og LC-LP.2(2010) finder anvendelse for alle de tiltrædende parter til Londonprotokollen, indtil ændringerne til Londonprotokollen om marin geoengineering i medfør af resolutionen LP.4(8) træder i kraft.

Resolution LC-LP. 1 (2008) handler om reguleringen af "ocean fertilization". I resolutionen er det vedtaget, at aktiviteter som "ocean fertilization" falder ind under Londonkonventionens og Londonprotokollens anvendelsesområde, og at "ocean fertilization" kategoriseres som enhver aktivitet, der foretages af mennesker når hovedformålet er at stimulere primær (algevækst) aktivitet i havet.

I resolution LC-LP.2 (2010) vedrørende rammerne for vurderingen af videnskabelig forskning vedrørende "ocean fertilization", blev der vedtaget et vurderingsværktøj for videnskabelig forskning af "ocean fertilization" projekter. Vurderingsværktøjet er det nye anneks 5. Resolutionen slår fast, at hvert enkelt projekt skal vurderes konkret ved hjælp af vurderingsværktøjet. Det blev derudover besluttet, at de tiltrædende parter til Londonprotokollen skal anlægge et

forsigtighedsprincip når vurderingsværktøjet anvendes, særligt i forhold til om et projekt er videnskabeligt validt, og ikke i modstrid med Londonkonventionens og Londonprotokollens formål.

2.4.2. Miljøministeriets overvejelser

Marin geoengineering er en betegnelse for menneskelige indgreb i havet, hvor havets naturlige processer påvirkes, for bl.a. at imødegå klimaforandringer. Et indgreb kan f.eks. være anbringelse af træflis eller jernspåner i havet med henblik på at stimulere primærvækst af alger, og som dermed optager mere CO₂ fra atmosfæren. Når disse stoffer bliver optaget i fødekæden, og synker til bunds, kan det medføre omfattende iltsvind. En anden metode hvorpå man forsøger at binde en større mængde CO₂ i havet, er ved at manipulere med naturlige effekter og tilføje stoffer som karbonat- eller silikatmaterialer til havet. Det kan ændre på pH værdien, carbonmætningen eller andre forhold og igangsætte naturlige biokemiske processer. Tilsætningsstofferne kan indeholde uønskede stoffer som f.eks. nikkel (eller andre potentielt giftige stoffer), som kan skade marine organismer, hvilke optages i fødekæden, og ende med at udgøre en trussel mod menneskers sundhed og havpattedyr ved at akkumulere i fødekæden.

Forskning i marine geoengineeringsteknikker er nationalt set fortsat begrænset. Der er et stigende internationalt fokus på området, og mange konkrete projekter er allerede iværksat i andre landes havområder med det formål at nedbringe CO₂-udledninger ved binding af CO₂ til havet i stedet. Efterspørgslen efter løsninger, som kan være med til at nedbringe landes CO₂ udledninger, stiger i takt med behovet for konkrete tiltag for at komme i mål med de nationalt fastsatte reduktionsmål. Projekter for reduktion af CO₂-udledninger, må efter Miljøministeriets opfattelse, dog ikke ske på bekostning af havmiljøet og havets økosystem. Efter Miljøministeriets opfattelse kan marin geoengineeringsaktiviteter medføre væsentlige skadelige påvirkninger af havet og dets økosystem.

Efter Miljøministeriets vurdering bør marin geoengineering i Danmarks havområder derfor være genstand for regulering, som har til formål at sikre, at eventuelle forskningsprojekter kan gennemføres på en miljømæssig forsvarlig måde, og hvor effekterne for havmiljøet analyseres og monitoreres løbende. Det er endvidere Miljøministeriets vurdering, at regulering af marin geoengineering bør ske ved at tiltræde ændringerne til Londonprotokollen i medfør af resolution LP.4(8).

Efter Miljøministeriets vurdering er marin geoengineering ikke omfattet af det generelle dumpningsforbud efter havmiljølovens § 25, stk. 1, af stoffer og materialer i havet. Definitionen af dumpning er, at det skal ske med henblik på bortskaffelse, jf. havmiljølovens § 4, stk. 2. Marin geoengineeringsaktiviteter er derimod defineret som et ethvert bevidst indgreb i havmiljøet, med henblik på at manipulere naturlige processer, herunder for at modvirke menneskeskabte klimaforandringer og/eller deres virkninger, og som har potentiale til at resultere i skadelige påvirkninger, især hvor disse påvirkninger kan være udbredte, langvarige eller alvorlige.

Marin geoengineeringaktiviteter betragtes heller ikke som dumpning i medfør af Londonprotokollen, jf. artikel 5 b i resolutionen LP.4(8). Der sondres endvidere i regi af Londonprotokollen mellem dumpning af stoffer og materialer i havet og anbringelse af stoffer og materialer i havet, eftersom teknikken ”ocean fertilization”, i Londonprotokollen er defineret som anbringelse i havet af stoffer og materialer med henblik på at påvirke havets primærproduktivitet, og ikke som dumpning.

Efter Miljøministeriets vurdering, kan havmiljølovens § 54, stk. 1, endvidere ikke anvendes til at regulere marin geoengineering, eftersom bestemmelsen primært har til formål at regulere forskningsprojekter i bekæmpelse af forurening af havet. Marin geoengineering har ikke til hensigt at bekæmpe forurening af havet, men har derimod bl.a. til formål at nedbringe CO₂-udledninger ved påvirkning af de naturlige processer i havet.

På den baggrund er det Miljøministeriets vurdering at marin geoengineering ikke er omfattet af nugældende lovgivning, eller vil kunne reguleres i medfør af nugældende lovgivning.

Såfremt det besluttes med lovforslaget at tiltræde resolution LP.4(8) om ændring af Londonprotokollen vedrørende anbringelse af stoffer og materialer til stimulering af havets primærproduktivitet (”ocean fertilization”) og andre marin geoengineeringaktiviteter, vil Danmark være forpligtet til at forbyde teknikken ”ocean fertilization”, som er anbringelse af stoffer og materialer i havet med henblik på at stimulere havets primærproduktivitet, f.eks. stimulere algevæksten. Som følge af det nye annek 4 og 5, vil Danmark dog kunne tillade forskningsprojekter, efter en konkret vurdering i henhold til vurderingsværktøjerne i det nye annek 5 i Londonprotokollen. Øvrige marine geoengineeringsteknikker er i regi af Londonprotokollen fortsat ureguleret.

Det er endvidere Miljøministeriets vurdering, at selvom resolution LP.4(8) om marin geoengineering ikke træder i kraft, som følge af Danmarks accept, at resolutionen med fordel kan danne grundlag for nationale regler om marin geoengineering, og sende et signal om, at Danmark tager enhver form for forurening og påvirkning af havet alvorligt.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Med dette lovforslag foreslås det således, at der i kapitel 10 indsættes en bestemmelse, hvorefter miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om marin geoengineering, herunder til opfyldelse af internationale aftaler, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, vedrørende indsættelse af § 33 b.

Det forventes, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 33 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, vil blive udmøntet således, at der etableres en ordning, hvor forskningsprojekter med anbringelse af stoffer og materialer i havet, som har til formål at stimulere havets primærproduktivitet, det såkaldte ”ocean fertilization”, kun kan udføres efter tilladelse fra miljøministeren.

Det foreslås endvidere, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår, der vil kunne meddeles tilladelse efter det foreslåede § 33 b, stk. 1, jf. det foreslåede § 33 b, stk. 2, jf. nærmere lovforslagets § 1, nr. 9. Det forventes i den forbindelse at reglerne vil afspejle vurderingsværktøjet i annek 5 i resolution LP.4(8), og dermed indeholde regler om ansøgningens indhold, høringsprocedurer og inddragelse af offentligheden, risikovurderinger, prøveudtagning og analyser af påvirkningen af havmiljøet og havbunden, og om vurdering og behandling af sager.

I medfør af den foreslåede § 1, nr. 9, forventes det, at miljøministeren vil kunne stille krav om, at ansøger for egen regning skal foretage analyser, risikovurderinger, overvågningsprogrammer samt peer reviews af ansøgningen i henhold til annek 5 i resolution LP.4(8).

Miljøministeren fører tilsyn med regler udstedt efter havmiljøloven, jf. havmiljølovens § 45. Tilsynet forventes delegeret til Miljøstyrelsen i henhold til havmiljølovens § 48. Den foreslåede bekendtgørelse om marin geoengineering og tilladelsesordningen for forskningsprojekter med ocean fertilization, forventes således at høre under Miljøstyrelsens tilsyn.

Overtrædelse af reglerne udstedt i medfør af bemyndigelsen efter den foreslåede § 33 b, stk. 1, i medfør af lovforslagets § 1, nr. 9, vil kunne straffes med bøde efter den foreslåede § 1, nr. 22.

Hvis Folketinget vedtager lovforslaget, vil vedtagelsen indebære, at Folketinget giver samtykke til, at Danmark kan tiltræde resolution LP.4(8) om ændring af Londonprotokollen vedrørende anbringelse af stoffer og materialer til stimulering af havets primærproduktivitet ("ocean fertilization") og andre marin geoengineeringaktiviteter, jf. grundlovens § 19, stk. 1, 2. pkt. IMO vil efter vedtagelsen - gennem Udenrigsministeriet - således blive informeret om, at Danmark tiltræder resolution LP.4(8) om ændring af Londonprotokollen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9 og 22, og bemærkningerne hertil.

2.5. Udvidelse af den eksterne beredskabsplan for platforme på havet

2.5.1. Gældende ret

Havmiljøloven finder anvendelse på alle danske skibe, luftfartøjer, platforme og rørledninger, uanset hvor de befinder sig. Loven finder derudover bl.a. anvendelse på alle ikke danske platforme, der befinder sig på dansk søterritorium eller på dansk kontinentalsokkelområde, jf. havmiljølovens § 2, stk. 1, nr. 3. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der ved platforme tænkes primært på boreplatforme, men også andre havanlæg, som f.eks. vindmølleanlæg på havet, er omfattet af loven, jf. lov nr. 476 af 30. juni 1993, jf. Folketingstidende 1992-1993, tillæg A, spalte 7314.

Danmarks havområde består af søterritoriet, som er det indre og ydre territorialfarvand, samt Danmarks eksklusive økonomiske zoner. Søterritoriet går ud til 12 sømil fra de til enhver tid

gældende basislinjer, som er linjer trukket således, at afstanden fra ethvert punkt på disse linjer til det nærmeste punkt på basislinjen er 12 sømil (22.224 m), jf. lov om afgrænsning af søterritoriet. Ved eksklusive økonomiske zoner forstås havområder uden for og stødende op til søterritoriet indtil en afstand af 200 sømil fra de til enhver tid gældende basislinjer, jf. lov om eksklusive økonomiske zoner. Dansk kontinentalsokkelområde er sammenfaldende med de eksklusive økonomiske zoner.

Forsvarsministeren forestår i samarbejde med redningsberedskabet og andre myndigheder, som ministeren bemyndiger hertil bekæmpelse af olie- og kemikaliefurening af havet og de kystnære dele af søterritoriet, jf. havmiljølovens § 34. Opgaven med redningsberedskabet er henlagt til Forsvarskommandoen, som således varetager opgaven med håndtering af forureningshændelser med olie eller kemikalier fra skibe. Forsvarskommandoen har udarbejdet en beredskabsplan for det statslige beredskab¹. Olie- og kemikaliefurening fra offshore platforme hører dog ikke under Forsvarskommandoen.

I tilfælde af olie- eller kemikaliefurening af havet fra platforme eller rørledninger påhviler det ejeren, eller den der er ansvarlig for driften af platformen eller rørledningen, straks at iværksætte den interne beredskabsplan, og påbegynde bekæmpelsen af forureningen, medmindre den ansvarlige for driften er forpligtet hertil efter § 47 c. Miljøministeren kan meddele påbud om, hvilke bekæmpelsesforanstaltninger ejeren skal iværksætte, og fastsætte regler om beredskabet, herunder hvilket mandskab, materiel mv. der skal være til rådighed i tilfælde af uheld på anlægget, jf. havmiljølovens § 34 a.

Miljøministeren skal derudover, efter forhandling med forsvarsministeren, og under inddragelse af den ansvarlige for driften af en platform, lave en ekstern beredskabsplan for bekæmpelse af olie- og kemikaliefurening af havet fra offshore platforme og evt. tilsluttede rørledningssystemer, jf. havmiljølovens § 34 b. Bestemmelsen er en gennemførelse af artikel 29 og bilag VII og VIII i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 12. juni 2013 om sikkerheden i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter (offshoresikkerhedsdirektivet) jf. lov nr. 1499 af 23. december 2014. Kompetencen til at udarbejde den eksterne beredskabsplan er delegeret til Miljøstyrelsen. Efter havmiljølovens § 34 b omfatter den eksterne beredskabsplan alene offshore olie- og gasplatforme.

Der er i bekendtgørelse nr. 909 af 10. juli 2015 om beredskab ved forurening af havet fra olie- og gasanlæg, rørledninger og andre platforme (beredskabsbekendtgørelsen) fastsat regler om både det interne og det eksterne beredskab. Reglerne om den eksterne beredskabsplan er fastsat i bekendtgørelsens kapitel 6 og bilag 2. Planen skal bl.a. omfatte en beskrivelse af myndighedernes procedurer ved underretning om spild og hvilke procedurer for alarmering og beredskabsindsats, der sættes i værk ved underretning, og en beskrivelse af de tiltag, der som led i den eksterne beredskabsplan, kan sættes i værk for at yde bistand til den indsats, der sættes i værk af operatøren af en olie- og gasplatform.

¹ <https://www.forsvaret.dk/globalassets/fko---sovarnet/svk/dokumenter/havmiljo/-beredskabsplan-del-i--rettelse-2-1-.pdf>

Efter beredskabsbekendtgørelsens § 18 skal Miljøstyrelsen også udarbejde en samlet ekstern beredskabsplan bestående af den eksterne beredskabsplan efter havmiljølovens § 34 b, og den eksterne beredskabsplan udarbejdet i medfør af § 45 b i offshoresikkerhedsloven, lovbekendtgørelse nr. 125 af 6. februar 2018, og videresende den til Europa-Kommissionen, samt til andre medlemsstater i EU og tredjelande, der kan blive berørt af en større ulykke. Den eksterne beredskabsplan efter offshoresikkerhedslovens § 45 b, udarbejdes af Arbejdstilsynet og omhandler sikkerheden og sundheden på offshore olie- og gasaktiviteter.

2.5.2. Miljøministeriets overvejelser

Reglerne om den eksterne beredskabsplan i havmiljøloven finder alene anvendelse på olie- og gasplatforme. Uheld, og forureningshændelser af havet med olie og kemikalier vil imidlertid, også kunne finde sted fra havvindmøller eller andre offshore platforme. Der er på den baggrund behov for at udvide havmiljølovens § 34 b om den eksterne beredskabsplan til også at omfatte havvindmøller og andre offshore platforme.

Det er Miljøministeriets opfattelse, at operatørernes interne beredskab, materiel, personel osv., i langt de fleste tilfælde vil være tilstrækkeligt til at kunne håndtere uheld og forureningshændelser, men der bør dog efter Miljøministeriets opfattelse, i tilfælde af større forureningshændelser, være en plan for iværksættelse af et eksternt beredskab, som også omfatter havvindmøller og andre offshore platforme, såsom CO₂-lagringsplatforme.

Efter Miljøministeriets vurdering vil en udvidelse af den eksterne beredskabsplan, til også at gælde havvindmøller og andre offshore platforme, herunder CO₂-lagringsplatforme sikre, at der er en helhedsorienteret tilgang til bekæmpelsen af større forureningshændelser på havet, uanset om forureningen stammer fra olie- og gasplatforme, en havvindmølle eller andre offshore platforme.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at udvide havmiljølovens § 34 b om den eksterne beredskabsplan, til også at omfatte havvindmøller og andre offshore platforme, herunder CO₂-lagringsplatforme.

Som konsekvens heraf der det hensigten at ændre beredskabsbekendtgørelsen, således, at de nærmere krav til indholdet af den eksterne beredskabsplan kommer til at omfatte havvindmøller og andre offshore platforme, herunder CO₂-lagringsplatforme.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil.

2.6. Forhåndstilladelse til anvendelse af dispergeringsmidler til bekæmpelse af olieforurening i særlige tilfælde

2.6.1. Gældende ret

Det følger af havmiljølovens § 34 a, at der i tilfælde af olie- eller kemikalieforurening af havet fra offshore platforme eller rørledninger påhviler det ejeren, eller den der er ansvarlig for driften af platformen eller rørledningen, straks at iværksætte den interne beredskabsplan, og påbegynde bekæmpelsen af forureningen. Miljøministeren kan meddele påbud om, hvilke bekæmpelsesforanstaltninger ejeren skal iværksætte, og fastsætte regler om beredskabet, herunder hvilket mandskab, materiel mv. der skal være til rådighed i tilfælde af uheld på anlægget. Kompetencen er delegeret til Miljøstyrelsen.

De nærmere regler om beredskaber er fastsat i bekendtgørelse nr. 909 af 10. juli 2015 om beredskab ved forurening af havet fra olie- og gasanlæg, rørledninger og andre platforme (beredskabsbekendtgørelsen). Operatøren af en olie- og gasplatform og den ansvarlige for driften af en rørledning eller en anden platform, skal opretholde et beredskab, som i tilfælde af forurening af havet fra platformen eller rørledningen kan bekæmpe forureningen, jf. beredskabsbekendtgørelsens § 2. Beredskabet skal bl.a. kunne bekæmpe forurening med stoffer, der forbliver flydende på vandoverfladen, og som kun er ringe vandopløselige, ved at foretage indkredsning, optagning og transport af forureningen. Der skal derudover regelmæssigt afholdes øvelser i brugen af materiellet og i beredskabsprocedurerne. Miljøstyrelsen skal i god tid gøres bekendt med tidspunktet for og indholdet af planlagte øvelser og kan efter anmodning deltage i disse, jf. beredskabsbekendtgørelsens §§ 14 og 15.

Operatørernes interne beredskabsplan, skal godkendes af Miljøstyrelsen i henhold til beredskabsbekendtgørelsens § 5, også såfremt der sker væsentlige ændringer heraf, jf. § 6. Hvis Miljøstyrelsen i tilfælde af forurening af havet fra en olie- og gasplatform, en rørledning eller en anden platform vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at det statslige beredskab bistår i bekæmpelsen af forureningen, iværksætter Den Værnsfælles Forsvarskommando på anmodning fra Miljøstyrelsen det eksterne beredskab, jf. § 7 i beredskabsbekendtgørelsen.

Udledning i havet af stoffer eller materialer med henblik på videnskabelig forskning i forureningsbekæmpelse eller på at bekæmpe forurening af havet må kun finde sted efter tilladelse fra miljøministeren, jf. havmiljølovens § 54, stk. 1, 1. pkt. Kompetencen til at meddele tilladelse efter § 54, er delegeret til Miljøstyrelsen. Derudover kan tilladelse gives af de kompetente myndigheder i en stat, der har tiltrådt konventionen om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet (HELCOM) eller konventionen om forebyggelse af forurening fra skibe (MARPOL) i de eksklusive økonomiske zoner eller uden for dansk søterritorium i øvrigt.

Tilladelse til udledning i havet af stoffer og materialer med henblik på at bekæmpe forurening i havet kan efter havmiljølovens § 54, stk. 2, kun gives i konkret foreliggende enkelttilfælde eller under særlige omstændigheder for en nærmere angivet periode. Tilladelsen skal angive, hvilke stoffer eller materialer, der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde og vilkår om opbevaring, udtagning af periodiske kontrolprøver og indberetning. Konkret foreliggende enkelttilfælde kan både være i tilfælde, hvor operatøren af en olie og gasplatform har iværksat forureningsbekæmpelse i henhold til den interne beredskabsplan og i tilfælde, hvor det statslige eksterne beredskab iværksættes, for at forhindre en større forureningshændelse.

Det fremgår af bemærkningerne til havmiljølovens § 54, at bestemmelsen indebærer, at lovens udtømningskriterier ikke finder anvendelse på udledning af stoffer og materialer med henblik på videnskabelig forskning af forureningsbekæmpelse eller på at bekæmpe forurening af havet. Det fremgår også, at der navnlig tænkes på udledning eller udspreddning af kemiske bekæmpelsesmidler (dispergering), som kan være forbundet med visse gener for havmiljøet, og at en nøje vurdering, herunder navnlig af de biologiske konsekvenser er påkrævet, jf. Folketingstidende, 1992-1993, tillæg A, spalte 7347. Dispergeringsmidler vil ikke reducere mængden af den olie, der er udledt til havmiljøet, men i stedet flytte olien og potentielle miljøpåvirkninger under havoverfladen. Dispergeringsmidlet sprøjtes på olielaget i enten koncentreret eller fortyndet tilstand. Ved brug af dispergeringsmidler kan olien dog ikke længere fjernes fra havmiljøet, og olien vil i stedet blive i havet, hvor den kan gøre skade på havmiljøet og kun langsomt reduceres gennem biologiske nedbrydningsprocesser.

Som reglerne i havmiljøloven er i dag, kan der kun i konkret foreliggende enkelttilfælde gives tilladelse til anvendelse af dispergeringsmidler ved forureningshændelser. Miljøstyrelsen vil derfor i praksis først kunne give tilladelse til anvendelse af dispergeringsmidler til bekæmpelse af olieforurening i havet, når forureningshændelsen er opstået.

Det fremgår ligeledes af forarbejderne til havmiljølovens § 54, at den er en videreførelse af § 7 i havmiljøloven fra 1980, og at Miljøstyrelsen hidtil har administreret bestemmelsen restriktivt, jf. lov nr. 476 af 30. juni 1993, jf. Folketingstidende 1992-1993, Tillæg A, spalte 7347. Den restriktive praksis er videreført af Miljøstyrelsen, og der vil derfor kun gives tilladelse til anvendelse af dispergeringsmidler i særlige tilfælde, eftersom der findes andre og mere skånsomme metoder at håndtere olie- og kemikalieforurening på. Særlige tilfælde kan være i situationer, hvor mængden af olie og forhold som hård vind og høje bølger mm. gør almindelige bekæmpelsesmetoder utilstrækkelige, særligt i forhold til beskyttelsen af f.eks. et fuglebeskyttelsesområde, Natura 2000-område eller lignende særligt havområde.

For at Miljøstyrelsen kan agere hurtigt i en sag, hvor der ansøges om anvendelse af dispergeringsmidler, er det nødvendigt med en afgørelse inden for en kort tidsperiode, som maksimalt udgør 2-3 timer for at have en brugbar effekt, med mindre der er tale om en længerevarende udledning.

2.6.2. Miljøministeriets overvejelser

De gældende regler om beredskabsplaner i havmiljøloven har til formål at sikre, at operatørerne og staten kan håndtere både mindre og større uheld og forureningshændelser med olie og kemikalier i havet. Bekæmpelse af olieforurening af havet ved brug af dispergeringsmidler kan kun ske ved konkret tilladelse fra Miljøstyrelsen. Som reglerne er i dag i havmiljølovens § 54 vil tilladelse først kunne gives i forbindelse med at en forureningshændelse er opstået, og ikke som en forhåndstilladelse.

Den nuværende ordning kræver således tilstedeværelse af sagsbehandlere i Miljøstyrelsen med tildelt kompetence og specialiseret viden om området, da en meget hurtig sagsbehandling er afgørende for effektiviteten af indsatsen.

Det er Miljøministeriets vurdering, at bekæmpelse af forurening på havet kræver en hurtig og effektiv indsats, og at håndteringen af forureningen skal ske så skånsomt for havmiljøet, som muligt. En hurtig og effektiv indsats gælder især i tilfælde af større forureningshændelser, hvor olieforurening af bl.a. kyster eller naturbeskyttelsesområder er en væsentlig risiko. Det er på den baggrund Miljøministeriets vurdering, at den gældende ordning med krav om tilladelse til at kunne anvende dispergeringsmidler i henhold til havmiljølovens § 54, ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser behovet for at kunne agere hurtigt og effektivt, eftersom tilladelse kun kan gives efter forureningshændelsen er opstået, og som dermed potentielt kan forsikre bekæmpelsen.

Det er Miljøministeriets vurdering, at der bør være mulighed for at kunne meddele en forhåndstilladelse til at anvende dispergeringsmidler til brug for bekæmpelse af olieforurening af havet i særlige tilfælde, hvor almindelige bekæmpelsesmidler ikke er tilstrækkelige.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at ændre havmiljølovens § 54, stk. 2, således, at Miljøstyrelsen kan meddele forhåndstilladelse til anvendelse af bl.a. dispergeringsmidler til brug for flere mulige forureningshændelser. Der ændres ikke på, at der fortsat kan meddeles tilladelse til at udlede stoffer og materialer til havet med henblik på videnskabelig forskning i forureningsbekæmpelse eller til brug for at bekæmpe forurening af havet i konkret foreliggende enkelttilfælde. Der ændres endvidere ikke på, at tilladelsen skal angive, hvilke stoffer eller materialer der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde og vilkår om opbevaring, udtagning af periodiske kontrolprøver og indberetning.

Med den foreslåede ordning vil det klart skulle fremgå af en forhåndstilladelse hvilke typer af forureningshændelser tilladelsen vil kunne anvendes til, og at der skal være tale om særlige omstændigheder. Særlige tilfælde vil f.eks. være i tilfælde, hvor det på grund af mængden af olie eller særlige forhold som hård vind og høje bølger mm. gør almindelige bekæmpelsesmetoder utilstrækkelige, særligt i forhold til beskyttelsen af f.eks. et fuglebeskyttelsesområde, Natura 2000-område eller lignende særligt havområde. Den foreslåede bestemmelse lemper ikke mulighederne for at kunne benytte dispergeringsmidler til bekæmpelse af olieforurening, men er alene en ændring i proceduren for at opnå tilladelse.

Med den foreslåede ordning vil en forhåndstilladelse til anvendelse af dispergeringsmidler bl.a. kunne meddeles i forbindelse med Miljøstyrelsens godkendelse af de interne beredskabsplaner i henhold til havmiljølovens § 34 a. Tilladelsen vil skulle angive for hvilken periode tilladelsen gælder, og i hvilke tilfælde den vil kunne anvendes samt hvilke stoffer og mængder, der vil kunne tillades.

Med ændringen af havmiljølovens § 54, stk. 2, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 17, finder de gældende regler for bestemmelsen også anvendelse, herunder krav til indberetning af alle tilfælde, hvor dispergeringsmidler anvendes og Miljøstyrelsen vil kunne føre tilsyn i henhold til havmiljølovens § 45, stk. 1., og beredskabsbekendtgørelsens § 20. Endvidere vil der kunne straffes for overtrædelser i henhold til havmiljølovens § 59, stk. 1.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 17, og bemærkningerne hertil.

2.7. Administrative bestemmelser og klageregler

2.7.1. Klageregler

2.7.1.1. Gældende ret

Havmiljølovens kapitel 15 fastsætter regler om administrative bestemmelser og klage.

Det fremgår af havmiljølovens § 49, stk. 1, at afgørelser efter loven skal meddeles skriftligt til adressaten. Derudover skal afgørelser efter loven og efter regler fastsat i medfør af loven, meddeles til klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, og de myndigheder, der i øvrigt har været inddraget i sagens behandling, jf. havmiljølovens § 52. Afgørelser skal dog alene meddeles de foreninger og organisationer, der er nævnt i havmiljølovens § 52, stk. 2, nr. 3 og 4, når de har anmodet ministeren om underretning, jf. § 49, stk. 4 og 5.

Afgørelser, der kan påklages skal indeholde oplysninger om datoen for klagefristens udløb, at afgørelsen kan påklages skriftligt, til hvem afgørelsen kan påklages, og at en klage skal være modtaget inden klagefristens udløb, jf. havmiljølovens § 50.

Det fremgår af havmiljølovens § 51, stk. 1, hvilke afgørelser der kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det er bl.a. afgørelser om klapping efter havmiljølovens § 26 og afgørelser efter kapitel 14 a om miljøskade. Det kan derudover være afgørelser om udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore olie- og gasanlæg, som er fastsat i medfør af havmiljølovens § 30, stk. 1.

Afgørelser efter havmiljølovens § 26, § 34 a, stk. 3 og kapitel 14 a og afgørelser efter regler fastsat i medfør af lovens § 19 b, stk. 3, § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, og § 34 a, stk. 3, kan påklages af enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald, jf. havmiljølovens § 52, stk. 1, nr. 1. Derudover er en række offentlige myndigheder, såsom Kommunalbestyrelsen og Sundhedsstyrelsen oplistet som klageberettigede. Det samme er Forbrugerrådet, Danmarks Fiskeriforening, Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere, Danmarks Rederiforening, Bilfærgernes Rederiforening, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danske Havne, Foreningen af Lystbådehavne I Danmark (FLID) og Olie Gas Danmark, jf. havmiljølovens § 52, stk. 1, nr. 2-12.

Bestemmelsen i havmiljølovens § 52, stk. 1, blev indsat ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 om ændring af visse miljølove som implementerede Århuskonventionen, og blev nyaf-fattet ved lov nr. 1401 af 27. december 2008 om ændring af havmiljøloven, hvorved kredsen af klageberettigede blev udvidet til også at omfatte Danske Havne og Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID). Oplistingen af klageberettigede i en lovbestemmelse var i vidt omfang en videreførelse af, hvad der allerede fulgte af gældende ret. I 1993 blev der vedtaget en ny lov nr. 205 af 18. juni 1993 om beskyttelse af havmiljøet, hvor § 52, stk. 1 indeholder en oplisting af

12 klageberettigede, som omfatter bl.a. offentlige institutioner som kommunalbestyrelsen og embedslægeinstitutionen, til organisationer og foreninger som Danmarks Naturfredningsforening, Greenpeace, Forbrugerrådet, Danmarks Havfiskeriforening og Danmarks Sportsfiskeriforening. Det fremgår af bemærkningerne til lov om beskyttelse af havmiljøet, at en række administrative bestemmelser (især lovforslagets kapitel 15) er omformuleret, så de i udformningen er enslydende eller parallelle med de tilsvarende bestemmelser i eksempelvis miljøbeskyttelsesloven, jf. Folketingstidende 1992-93, tillæg A, spalte 7308. Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger til § 52, jf. Folketingstidende 1992-93, tillæg A, spalte 7346, at kredsen af klageberettigede er udvidet med Dansk Ornitologisk Forening og Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere, som har ønsket at blive tillagt klageret i forhold til afgørelser vedrørende klapping.

Oplistingen i havmiljølovens § 52, stk. 1, nr. 2-12 af klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer er således fastsat med inspiration fra den dagældende miljøbeskyttelseslov og har ændret form mange gange siden den oprindelige havmiljølov fra 1980, dog altid med en oplisting af klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer. Som bestemmelsen er udformet i dag, har alle de oplyste i havmiljølovens § 52, stk. 1, klageret til samtlige af de oplyste afgørelser efter loven.

Ifølge havmiljølovens § 52, stk. 2, kan de i § 52, stk. 1, nævnte afgørelser endvidere påklages af lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller som varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

En klage skal indgives til den myndighed, som har truffet afgørelsen. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. havmiljølovens § 51, stk. 3.

Afgørelser om påbud og forbud efter havmiljøloven kan alene påklages af afgørelsens adressat, jf. havmiljølovens § 52, stk. 5. Det er f.eks. påbud om indgreb overfor skibe i situationer, hvor der er fare for udtømming eller udledning, og påbuddet er nødvendigt for at forhindre eller bekæmpe forurening af havet, jf. § 42 a. Det fremgår af bemærkningerne til § 52 i forslaget til lov nr. 205 af 24. februar 1993, jf. Folketingstidende 1992-93, tillæg A, spalte 7347, at klageadgangen for afgørelser efter den gældende § 43 (nu § 42 a) er begrænset til adressaten for afgørelsen, idet det skønnes, at det alene er adressaten, der vil have en interesse i at påklage en afgørelse om forbud eller påbud.

Afgørelser om at ejeren af et vindmølleanlæg skal gennemføre egenkontrol af støj fra vindmølleanlægget for egen regning, jf. havmiljølovens § 33, stk. 4, kan endvidere alene påklages af afgørelsens adressat og enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald, jf. havmiljølovens § 52, stk. 6. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at de klageberettigede foreslås, at være afgørelsens adressat samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald, jf. folketingstidende 2014-15, tillæg A, side 75.

En klage over en afgørelse om klapping til Miljø- og Fødevareklagenævnet har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. havmiljølovens § 53, stk. 2. Øvrige afgørelser efter loven og efter regler fastsat i medfør af loven, har ikke opsættende virkning, herunder afgørelser om dispensation for reglerne om udtømmning af ballastvand efter § 19 b, afgørelser om udledninger fra offshore olie- og gasanlæg i medfør af § 30, stk. 1., og påbud om beredskab til bekæmpelse af olie og kemikaliefurening fra offshore olie og gasanlæg, jf. § 53 a og b.

2.7.1.2. Miljøministeriets overvejelser

Med lovforslagets § 1, nr. 10, vedrørende indsættelse af § 33 b foreslås det, at indføre en ny tilladelsesordning, hvor Miljøstyrelsen kan meddele tilladelse til marin geoengineeringsaktiviteter med anbringelse af stoffer og materialer i havet med henblik på stimulere havets primærproduktivitet.

Med lovforslagets § 1, nr. 5, vedrørende indsættelse af § 27, stk. 2, foreslås det endvidere, at Miljøstyrelse kan udstede et påbud om udbedring af forholdene på en klapplads, såfremt der er klappet i strid med vilkårene i en klaptilladelse.

Det er Miljøministeriets vurdering, at afgørelser og påbud efter de foreslåede regler i lovforslaget også bør kunne påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet., ligesom de øvrige tilladelsesordninger, afgørelser om påbud og dispensation efter den gældende havmiljølov, og regler fastsat i medfør af loven.

Enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald, er klageberettiget i henhold til de afgørelser, som er oplyst i havmiljølovens § 52, stk. 1. Det er Miljøministeriets vurdering, at de foreslåede regler om marin geoengineering og påbud om klapping efter lovforslaget også bør kunne påklages af enhver med en individuel væsentlig interesse i sagen. Derudover er det Miljøministeriets vurdering, at de foreslåede regler om marin geoengineering og udledninger fra offshore CO₂-lagringsplatforme også bør kunne påklages af lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller som varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og når foreningen eller organisationen har ønsket underretning om afgørelserne.

Havmiljøloven indeholder derudover en opstilling af myndigheder, organisationer og foreninger som er klageberettiget efter lovens gældende § 52, stk. 1., nr. 2-12. Den form for opstilling af myndigheder, organisationer og foreninger, som er klageberettiget i en lovbestemmelse blev indført for over 30 år siden. Som bestemmelsen er udformet i dag, har alle de oplyste i havmiljølovens gældende § 52, stk. 1, klageret til samtlige af de oplyste afgørelser efter loven, selvom afgørelserne ikke nødvendigvis er inden for organisationens eller foreningens formålsområde.

En opstilling i loven af klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer er ikke en tilgang, som anvendes mere i nyere eller andre sammenlignelige love, f.eks. lov nr. 1461 af 29. november 2023 om anvendelse af Danmarks undergrund. Det er Miljøministeriets vurdering,

at en opstilling i loven medfører, at listen er svær at opdatere, hvis myndigheder, foreninger mm. skifter navn, lægges sammen med andre foreninger eller ændrer deres formål. For at sikre, at der gives klageberettigelse til de aktuelle og relevante myndigheder, foreninger og organisationer, vurderes det, at være mest hensigtsmæssigt at miljøministeren bemyndiges til at udstede regler, som fastsætter opstillingen af klageberettigede myndigheder, organisationer og foreninger, således at der skabes en mere fleksibel ordning, som ikke kræver en lovændring, hvis opstillingen kræver opdatering.

Det er derudover Miljøministeriets vurdering, at den nuværende liste over myndigheder, organisationer og foreninger i havmiljølovens gældende § 52, stk. 1, som er klageberettiget, ikke er opdateret. Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere har f.eks. ændret navn til Danske Råstoffer. Det er på den baggrund Miljøministeriets vurdering at listen bør revideres. Miljøministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at ikke alle myndigheder, organisationer og foreninger, som står angivet i § 52, stk. 1, forventes at have en interesse i at udnytte deres adgang til kunne påklage afgørelser efter bestemmelsen. Det er Miljøministeriet opfattelse, at der bør være en vis sammenhæng mellem de klageberettigede myndigheders, organisationers og foreningers hovedformål eller varetagelse af interesser og de sagsområder, som kan påklages.

2.7.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at ændre havmiljølovens § 49, stk. 1, 2. pkt., således, at afgørelser meddelt i medfør af regler udstedt efter den foreslåede § 33 b om marin geoengineering vil skulle meddeles til klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, og de myndigheder, der i øvrigt har været inddraget i sagens behandling, jf. den foreslåede § 1, nr. 11.

Det foreslås endvidere at ændre havmiljølovens § 49, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, således at lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan meddele miljøministeren at de ønsker underretning om afgørelser efter de foreslåede regler om marin geoengineering, jf. lovforslagets § 1, nr. 12. Ændringen medfører også, at landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, når afgørelserne berører sådanne interesser, vil kunne meddele miljøministeren, at de ønsker underretning om afgørelser, i medfør af havmiljølovens § 49, stk. 5.

Med den foreslåede ændring af havmiljølovens § 50, nr. 2, vil eventuelle klager over afgørelser om marin geoengineering skulle indgives til miljøministeren. Klagen vil i medfør af den foreslåede ændring i havmiljølovens § 51, stk. 1, nr. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 11, blive oversendt af miljøministeren til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som dermed får tillagt kompetencen til at afgøre sager efter den foreslåede § 33b. De klageberettigede vil, for afgørelser efter regler i medfør af den foreslåede § 33 b om marin geoengineering, være enhver med individuel og væsentlig interesse i sagens udfald samt alle lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som har beskyttelse af natur og miljø, samt rekreative interesser som hovedformål.

Der foreslås en ændring af havmiljølovens § 51, stk. 1, hvormed påbud om udbedring af forholdene på en klappads, efter den foreslåede § 1, nr. 13, om indsættelsen af § 27, stk. 2, vil kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Med ændringen af havmiljølovens § 52, kan miljøministeren fastsætte nærmere regler om klageberettigelse for myndigheder, foreninger og organisationer, som ikke har beskyttelse af natur og miljø eller rekreative interesser, som hovedformål. Det vil f.eks. være de erhvervsorganisationer, som i dag er oplistet i havmiljølovens gældende § 52, stk. 1. Formålet med ændringen er, at sikre bedre mulighed for opdatering af listen over klageberettigede, hvorfor det er forventningen, at der i bekendtgørelsesform vil blive fastsat regler om hvilke myndigheder, foreninger og organisationer der er klageberettigede for afgørelser efter loven, og regler fastsat i medfør af loven.

Bemyndigelsen i medfør af lovforslagets § 1, nr. 15, om, at miljøministeren kan fastsætte regler om klageberettigelse for afgørelser efter loven, forudsættes udmøntet således, at de foreninger og organisationer, som i dag er klageberettiget, fortsat vil være det. Der vil i den forbindelse også blive set på, om det fortsat er relevant at de oplistede myndigheder samt kommunalbestyrelser og Sundhedsstyrelsen vil være klageberettigede, henset til at de interesser som kommunalbestyrelsen og Sundhedsstyrelsen varetager muligvis ikke længere er relevante for afgørelser efter havmiljøloven. Det er endvidere forventningen, at der i bekendtgørelsen ikke vil være en generel klageadgang for alle afgørelser efter loven, men at foreninger og organisationer alene vil have klageberettigelse i forhold til de afgørelser, som vedrører foreningernes og organisationernes formåls- og interesseområde.

Den foreslåede ændring af havmiljølovens § 52, stk. 5, er en konsekvens af indsættelsen af den foreslåede påbudsbestemmelse i havmiljølovens § 27, stk. 2., således at klageberettiget for et påbud efter bestemmelsen er afgørelses adressat, jf. den foreslåede § 1, nr. 16.

Der vil derudover vær tale om en konsekvensrettelse af havmiljølovens § 52, stk. 6, på grund af den foreslåede ændring af havmiljølovens § 52, stk. 1, i medfør af lovforslagets § 1, nr. 14. Derudover foreslås § 52, stk. 6 ændret til § 52, stk. 7, som konsekvens af indsættelsen af den foreslåede nye § 52, stk. 4.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11-17 og bemærkningerne hertil.

2.7.2. Digital kommunikation

2.7.2.1. Gældende ret

Miljøministeren kan efter havmiljølovens § 55 a fastsætte regler om i hvilken form oplysninger, som kan kræves i medfør af loven og de forskrifter, der udstedes i henhold til loven, skal indsendes.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at bestemmelsen udgør en generel hjemmel for miljøministeren til at foreskrive i hvilken form oplysninger, der kan kræves i medfør af loven

og de forskrifter, der udstedes i henhold til loven, skal indsendes. Det fremgår desuden, at bemyndigelsen skal kunne anvendes til at fastsætte regler i andre forhold, hvor der ifølge loven skal indsendes oplysninger, for eksempel i forbindelse med udledninger indenfor offshore industrien og dumpning af optaget havbundsmateriale (klapning), jf. Folketingstidende 2001-02 (2. samling) Tillæg A, spalte 1741. Hjemlen bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om hvordan ansøgninger skal indgives til Miljøstyrelsen, f.eks. i forbindelse med ansøgning om tilladelse til klapning efter havmiljølovens § 26.

I forhold til digital kommunikation, indeholder havmiljøloven på en række specifikke områder krav om anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger, samt regler om, at offentligheden kan inddrages digitalt eller visse oplysninger kan offentliggøres digitalt. Det fremgår af havmiljølovens § 28, at miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om tilladelsesordningen for dumpning af havbundsmateriale, herunder om ansøgningens indhold, om miljøkonsekvensvurdering, herunder om inddragelse af offentligheden, om prøveudtagning og analyser af havbundsmateriale og om vurdering og behandling af sager efter § 26. Inddragelse af offentligheden ved miljøkonsekvensvurdering kan ske udelukkende digitalt. Af havmiljølovens § 51, stk. 3 fremgår, at klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske ved anvendelse af digital selvbetjening. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Forvaltningslovens § 32 a giver mulighed for, at vedkommende minister kan fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning og om de nærmere vilkår herfor, herunder fravige formkrav i lovgivningen, der hindrer anvendelsen af digital kommunikation. Med »digital kommunikation« sigtes navnlig til digitale meddelelser, som kan gøres læselige for modtageren ved gengivelse på en skærm, papirudskrift mv., herunder henvendelser til offentlige myndigheder i form af elektronisk post (e-mails). Herudover kan der efter omstændighederne være tale om andre digitale medier, f.eks. video- eller lydoptagelser. Bestemmelsen finder anvendelse på digital kommunikation til »den offentlige forvaltning«. Dette udtryk skal forstås i overensstemmelse med de tilsvarende udtryk i forvaltningslovens § 1, stk. 1, og offentlighedslovens § 1, stk. 1. Omfattet er således alle forvaltningsmyndigheder, herunder såvel statslige som kommunale myndigheder. Udenfor falder organer, der ikke kan henregnes den offentlige forvaltning, som f.eks. domstolene. Bemyndigelsen indebærer mulighed for at fastsætte regler, der giver borgerne ret til også at benytte digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning på områder, hvor dette ikke er muligt efter den gældende lovgivning m.v. Derimod indeholder bemyndigelsen ikke hjemmel til at fastsætte bestemmelser, som ville udelukke borgerne fra at anvende digital kommunikation, i det omfang dette efter gældende ret er berettiget, jf. Folketingstidende 2001-02 (2. samling) Tillæg A, spalte 2067.

Havmiljøloven indeholder ikke nogen generel hjemmel, som bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler der udelukker andre kommunikationsformer end digital kommunikation, eller kræver at oplysninger indsendes via digitale løsninger.

2.7.2.2. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.

Havmiljølovens § 55 a giver alene mulighed for at fastsætte regler om, hvordan ansøgningens form skal være, og altså ikke at oplysninger, ansøgninger, skriftligt kommunikation m.v., skal foregå digitalt. De øvrige bestemmelser i loven om pligten til at anvende digitale løsninger gælder for specifikke områder, som f.eks. til brug for indsendelse af en klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Forvaltningslovens § 32 a åbner endvidere alene op for, at der kan fastsættes regler, der giver en ret til at kommunikere digitalt med det offentlige, men ikke mulighed for at fastsætte en pligt til at kommunikere digitalt. Derfor foreslås det med dette lovforslag, at etablere hjemmel til at kræve, at det bliver obligatorisk for borgere og virksomheder at benytte digital kommunikation ved henvendelser om forhold, som er omfattet af havmiljøloven eller regler fastsat i medfør heraf.

Det er Miljøministeriets vurdering, at der bør være en generel adgang til at kunne fastsætte regler om digital kommunikation, herunder at oplysninger som er nødvendige for behandlingen af sager efter loven eller efter regler udstedt i medfør af loven, skal indsendes digitalt. Såfremt der ikke er krav om indsendelse af oplysninger til myndigheder digitalt vil Miljøstyrelsen, Kystdirektoratet m.v. være forpligtet til at modtage fysiske ansøgninger, oplysninger m.v. Eftersom al sagsbehandling i dag foregår digitalt, er modtagelsen af fysiske papirer m.v., en ikke tidssvarende løsning.

En generel hjemmel i havmiljøloven til at fastsætte regler om digital kommunikation vil i øvrigt understøtte implementeringen af den fælles offentlige digitaliseringsstrategis målsætning om, at skriftlig kommunikation mellem virksomheder, borgere og myndigheder skal foregå digitalt. Det fremgår af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020 "Et stærkere og mere trygt digitalt samfund", at et af de tre mål for udviklingen mod en mere digital offentlig sektor de kommende år er, at det digitale skal være let, hurtigt og sikre god kvalitet. Den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning fra 2018 betyder bl.a., at ny lovgivning skal tilvejebringe rammebetingelserne for, at myndigheder kan opnå en hel eller delvis digital administration samt brug af ny teknologi, som kan understøtte en bedre og mere effektiv offentlig opgaveløsning. En række andre love indeholder allerede i dag bemyndigelse til at stille krav om digital kommunikation mellem virksomheder, borgere og myndigheder, herunder om anvendelse af digitale systemer og formater m.v., herunder naturbeskyttelseslovens § 70 a, jf. lovbeholdning nr. 1392 af 4. oktober 2022, som ændret ved § 2 i lov nr. 1790 af 28. december 2023 og § 10 i lov nr. 322 af 2. april 2024.

Derfor foreslås det med dette lovforslag at etablere hjemmel til at fastsætte regler om, at al kommunikation mellem på den ene side borgere og virksomheder og på den anden side myndigheder om forhold omfattet af havmiljøloven og af regler fastsat i medfør af loven skal foregå digitalt.

Det vil fremgå af de enkelte bekendtgørelser, der udstedes på området, på hvilken måde kommunikationen mellem myndigheden og de pågældende virksomheder eller personer fremover skal foregå.

Lovforslagets § 1, nr. 20, indeholder forslag til en bestemmelse i havmiljølovens § 55 a, stk. 1, som giver miljøministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation i forbindelse med skriftlig kommunikation om forhold, som er omfattet af havmiljøloven. Det kan f.eks. dreje sig om indsendelse af ansøgning om tilladelse til klappning eller udledning af stoffer og materialer fra offshore CO₂-lagringsplatforme, rapporter i medfør af tilladelser eller godkendelser udstedt i medfør af loven, indsendelse af oplysninger eller indsendelse af oplysninger til brug for ministerens tilsyn. Bemyndigelsen gælder også for oplysninger, som skal indgives i medfør af regler udstedt efter loven.

Med forslaget til § 55 a, stk. 2, foreslås det, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og den til enhver tid gældende, nationale eID-løsning eller lignende, som tilgodeser de samme sikkerhedsmæssige hensyn som et eID. Det kan f.eks. være et krav om, at man skal anvende en særlig selvbetjeningsløsning eller bestemte ansøgningskabeloner. Den foreslåede bemyndigelse i § 55 a, stk. 2, indebærer endvidere, at der vil kunne fastsættes regler om, at oplysningerne i en henvendelse ikke kan anses for behørigt modtaget, hvis de ikke indgives på den digitale måde, som er fastsat i de bekendtgørelser, der udstedes i medfør af lovforslaget. Hvis oplysninger m.v. alligevel sendes eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, at myndigheden skal vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Forslaget indebærer, at der kan fastsættes regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndighederne skal foregå digitalt, eksempelvis kan der stilles krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på, i forbindelse med behandlingen af en konkret sag m.v. Ved kommunikation via e-mail kan der stilles krav om sikker identifikation således, at mailen afsendes med eID for at sikre, at afsenderen er den, vedkommende giver sig ud for at være. Er der tale om udveksling af fortrolige eller følsomme personoplysninger, bør dette enten ske ved krypterede mails (dette forudsætter typisk et certifikat til den pågældende myndigheds e-postadresse) eller den offentlige digitale postløsning. Der vil således også kunne fastsættes regler om, at visse oplysninger sendes til myndighederne ved krypterede mails eller via den offentlige digitale postløsning. Der vil også kunne stilles krav om anvendelse af eID eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation, eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger, så myndighederne har sikkerhed for, at afsenderen er den, han eller hun giver sig ud for at være.

Der kan efter forslaget på bekendtgørelsesniveau stilles krav om, at virksomheden eller fysiske personer skal anvende bestemte it-systemer og særlige digitale formater for at sikre, at styrelsen kan håndtere de modtagne indberetninger, jf. den foreslåede § 55 a, stk. 2. I den foreslåede § 55 a, stk. 3, er det fastsat, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem til adressaten, dvs. til modtageren af meddelelsen, når den er tilgængelig for denne.

En hvilken som helst skriftlig kommunikation, som foretages digitalt, herunder også en afgørelse, som sendes via mail, via den offentlige digitale postløsning eller på anden digital vis, er omfattet af bestemmelsen. Dette svarer til, at et papirbrev anses for at være kommet frem, når det pågældende brev er lagt i adressatens fysiske brevkasse. Det er normalt uden betydning, om en afgørelse er kommet til adressatens kundskab. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Adressaten bærer således risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Forslaget har betydning for alle meddelelser, herunder også for om f.eks. en indberetning eller lignende kan anses for rettidig fremkommet. Fremkomsttidspunktet er normalt afgørende for, om en indberetning eller lignende til en myndighed anses for rettidig.

Forslaget medfører ikke ændringer i de gældende principper for beregning af frister i forbindelse med klager.

En meddelelse til en myndighed vil normalt være tilgængelig for myndigheden på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse til en myndighed ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke kunne komme virksomheden eller borgeren til skade, at indberetning modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

En meddelelse fra en myndighed vil normalt være tilgængelig for modtageren, når adressaten vil kunne fremkalde meddelelsen på en almindeligt fungerende computer tilsluttet internettet med almindeligt tilgængelige programmer og dermed gøre sig bekendt med meddelelsens indhold.

Det er i denne forbindelse uden betydning, om adressaten for myndighedens meddelelse har bragt sig i stand til at tilgå meddelelsen, f.eks. hvis modtageren af en meddelelse, som myndigheden har sendt til den pågældende via den offentlige digitale postløsning, ikke har skaffet sig den fornødne eID-løsning til at modtage meddelelser i den offentlige digitale postløsning, jf. lov om Offentlig Digital Post, eller modtageren i sit elektroniske system har installeret anordninger (spamfiltre, firewalls osv.), som afviser at modtage meddelelser. Det er endvidere uden

betydning, om adressaten oplever, at vedkommendes egen computer ikke fungerer, at vedkommende har mistet koden til sit eID eller oplever lignende hindringer, som det er op til adressaten at overvinde. Myndigheden kan dog i sådanne situationer give adressaten mulighed for inden for en rimelig frist at fjerne hindringen.

De generelle regler om krav om identifikation i dokumenter fra myndigheder til borgere, herunder fravigelse af kravet om personlig underskrift, er reguleret i § 32 b i forvaltningsloven.

Det bemærkes i øvrigt, at lovforslagets bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation alene vedrører kommunikation om forhold, som er reguleret af havmiljøloven, i forskrifter udstedt i medfør heraf eller i EU-retsakter om forhold omfattet af loven.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 20 og bemærkningerne hertil.

2.7.3. Gebyr for typegodkendelse af ballastvand

2.7.3.1. Gældende ret

Havmiljølovens kapitel 5 a indeholder regler om ballastvand og sedimenter. Ved ballastvand forstås vand, der tages ombord på et skib for at regulere skibets styrlast, slagside, dybgang, stabilitet eller spændinger, jf. havmiljølovens § 19 a, stk. 1. Ved sedimenter forstås bundfald fra et skibs ballastvand, jf. havmiljølovens § 19 a, stk. 2. Miljøministeren typegodkender efter § 19 c, stk. 1, i kapitel 5 a, anlæg til behandling af ballastvand, for så vidt angår anlæggets evne til at overholde behandlingskrav fastsat i medfør af § 19 b, stk. 2, og indhenter fra erhvervsministeren den del af typegodkendelsen, der vedrører søfartsforhold, herunder sikkerhed i medfør af lov om sikkerhed til søs.

Miljøministeren kan efter § 19 c, stk. 2, 1. pkt., fastsætte regler om typegodkendelse af anlæg til behandling af ballastvand, herunder om, hvilke oplysninger en ansøgning om typegodkendelse skal indeholde, og om inddragelse af FN's søfartsorganisation. Miljøministeren kan herunder efter bestemmelsens 2. pkt. fastsætte regler om, at den, der ansøger om typegodkendelse af anlæg til behandling af ballastvand, for egen regning gennemfører og indsender resultater af undersøgelser, der dokumenterer, at anlægget lever op til de fastsatte behandlingsstandarder. Det er i bestemmelsens 3. pkt. fastsat, at ansøgeren betaler det beløb på 50.000 USD, som FN's søfartsorganisation opkræver, når organisationen skal inddrages i behandlingen af en ansøgning om typegodkendelse. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at ansøgeren af en typegodkendelse betaler alle omkostningerne i forbindelse med ansøgningen, herunder også eventuelle udgifter til FN's søfartsorganisation, jf. Folketingstidende 2010-11, tillæg A, L 164, side 28.

2.7.3.2. Miljøministeriets overvejelser og den forslåede ordning

Det er Miljøministeriets vurdering, at størrelsen af beløbet i § 19 c, stk. 2, 3. pkt., på 50.000 USD med tiden vil kunne ændre sig, hvorfor bestemmelsen bør ændres således, at der i stedet

for et konkret beløb henvises til det til enhver til gældende beløb opkrævet af FN's søfartsorganisation⁵.

Beløbet i § 19 c, stk. 2, 3. pkt., på 50.000 USD er fastsat ud fra en betragtning om, at den, der ansøger om typegodkendelse, betaler alle omkostningerne i forbindelse med ansøgningen, herunder også eventuelle udgifter til IMO, og at IMO opkræver et gebyr på 50.000 USD for deres miljø- og sikkerhedsgodkendelse af et anlæg, der anvender aktive stoffer.

Størrelsen af beløbet, FN's søfartsorganisation opkræver i forbindelse med vurdering af et ballastvandbehandlingsanlæg, udgør desuden ikke i alle tilfælde kun et administrationsgebyr på 50.000 USD. Beløbet i havmiljølovens § 19 c, stk. 2, 3. pkt., på 50.000 USD svarer således kun til det administrationsgebyr, som FN's søfartsorganisation som udgangspunkt opkræver for en vurdering af et ballastvandbehandlingsanlæg ved GESAMP ("Joint Group of Experts on the Scientific Aspects of Marine Environmental Protection", som er et ekspertudvalg nedsat i FN's søfartsorganisation). Hvis der til den førstkommende GESAMP-samling kun er ét anlæg at præsentere, får producenten mulighed for at vælge mellem at vente med at få anlægget præsenteret til næste møde, eller at få anlægget præsenteret på det førstkommende møde. Hvis producenten vælger, at anlægget skal præsenteres for GESAMP ved den førstkommende samling, vil producenten blive pålagt et tillægsgebyr på 50.000 USD, og der skal derfor samlet set betales 100.000 USD til FN's søfartsorganisation. Miljøstyrelsen opkræver og opbevarer på nuværende tidspunkt administrationsgebyret men ikke tillægsgebyret.

I det tilfælde at FN's søfartsorganisation skulle ændre det administrative gebyr, fx ved at hæve det, har Miljøstyrelsen, som det er nu, ikke mulighed for at korrigere for dette over for producenten. Den foreslåede ændring fra det specifikke beløb vil give styrelsen fleksibilitet til at tilpasse sig en eventuel stigning af gebyret hos FN's søfartsorganisation.

Der bliver desuden lagt sagsbehandlingstimer i at opkræve og opbevare beløbet. Endvidere er der en økonomisk risiko i forbindelse med håndtering af valuta, som Miljøstyrelsen vil forvente mindskes, såfremt opkrævningsdelen ændres.

Det foreslås, at ændre havmiljølovens § 19 c, stk. 2, 3. pkt., således at der ikke indgår et fast beløb, men at det alene fremgår, at der skal indbetales det beløb, som er påkrævet.

Den foreslåede ændring af beløbets størrelse medfører, at Miljøstyrelsen vil kunne tilpasse en eventuel fremtidig justering af gebyret, der opkræves af FN's søfartsorganisation.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2 og bemærkningerne hertil.

3. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål

Lovforslaget vurderes at bidrage positivt til opfyldelsen af FN's verdensmål nr. 14 om livet i havet, herunder særligt delmål nr. 14.1 og 14.3. Lovforslaget vurderes endvidere at bidrage til FN's verdensmål nr. 3 om sundhed og trivsel, herunder særligt pkt. 3.9. Der henvises til pkt. 8

om miljø- og naturmæssige konsekvenser for beskrivelsen af lovforslagets positive indvirkning på havmiljøet.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre merudgifter for det offentlige. De forventede merudgifter som følge af lovforslaget forventes at kunne afholdes inden for egen ramme.

Lovforslagets bestemmelser om udledninger af røggasrensningsvand indeholder en bemyndigelsesbestemmelse, der i første omgang skal udmøntes ved fastsættelse af forbud mod udledning af røggasrensevand fra røggasrensesystemer på skibe i søterritoriet. Denne del af lovforslaget vil derfor ikke i sig selv have nogen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige. Der vil dog kunne være mindre administrative og økonomiske konsekvenser for staten ved udførelsen af tilsynsforpligtelsen i forbindelse med udmøntningen af lovforslaget.

Lovforslagets bestemmelser om klapping indeholder endvidere en bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte regler om forbud mod klapping under 6 meter og forbud mod klapping i nærmere afgrænsede områder. Det forudsættes med lovforslaget at der i bekendtgørelsesform fastsættes et generelt forbud mod klapping i vanddybder under 6 meter, når en model for klapping i Limfjorden er besluttet i henhold til havplansaftalen. Der forventes i den forbindelse, at være varige administrative økonomiske konsekvenser for staten på 0,4 mio. kr. årligt og på 0,6 mio. kr. som en engangsudgift for Miljøstyrelsen i forbindelse med slutopmåling af klappladser, der ikke længere kan benyttes til klapping.

Bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte regler om forbud mod klapping i nærmere afgrænsede områder udmøntes først, såfremt der efter analysen for at reducere arealet af råstofzoner som forventeligt bliver forelagt aftalekredsens aftalepartier i 2025, er et politisk ønske om at indføre forbud mod klapping i nærmere afgrænsede områder. Hjemlen kan også anvendes til udmøntning af eller i forbindelse med etablering af konkrete marine genopretningstiltag. De økonomiske konsekvenser for det offentlige i den forbindelse, vil blive vurderet i forbindelse med udmøntningen.

Den foreslåede ordning i lovforslaget om anden bortskaffelse og udledning i havet af stoffer og materialer fra offshore CO₂-lagringsplatforme, forudsættes ligeledes udmøntet i en bekendtgørelse, hvormed der etableres en tilladelsesordning. Det forventes at medføre merudgifter for det offentlige på 0,9 mio.kr. årligt fra 2025 og fremefter til administration af tilladelsesordningen og tilsyn.

Bemyndigelse til at fastsætte regler om marin geoengineering har ikke i sig selv statsfinansielle omkostninger. Det forudsættes dog med tilladelsesordningen for forskningsprojekter om anbringelse af stoffer og materialer i havet med henblik på at stimulere primærvæksten i havet (ocean fertilization) i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i § 1, nr. 10, at der vil være statsfinansielle omkostninger for 0,5 mio. kr. årligt fra 2025 og fremefter.

Ændringen af havmiljølovens § 34 b, således at den eksterne beredskabsplan som udarbejdes af Miljøstyrelsen, også skal omfatte havvindmøller og CO₂-lagringsplatforme vurderes at have varige statsfinansielle omkostninger for 0,45 mio. kr. årligt fra 2025 og fremefter.

Med lovforslaget ændres havmiljølovens § 54, således at der kan opnås forhåndstilladelse til anvendelse og udledning af dispergeringsmidler til brug for forureningsbekæmpelse i særlige tilfælde. Ændringen vil medføre statsfinansielle omkostninger på 0,22 mio. kr. årligt fra 2025 og fremefter.

Der forventes ingen statsfinansielle omkostninger forbundet med ændringerne af reglerne om klage, digital kommunikation eller gebyret for godkendelse af ballastvandanlæg.

Det er Miljøministeriets vurdering, at lovforslaget og udmøntningen heraf følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning, som Digitaliseringsstyrelsen har udarbejdet.

Det bemærkes særligt, at princip nr. 2 om digital kommunikation ses efterlevet ved indførelsen af obligatorisk digital kommunikation mellem myndighed og borgere, samt myndigheder og virksomheder.

Princip nr. 3 om automatisk sagsbehandling ses efterlevet i forlængelse heraf, da digital kommunikation kan bidrage til at standardisere oplysninger, og dermed gøre dem lettere at behandle automatiseret.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslagets bestemmelse om udledninger af røggasrensevand fra røggasrensesystemer har ikke i sig selv konsekvenser for erhvervslivet, da der alene er tale om en bemyndigelsesbestemmelse.

Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil i første omgang udmøntes ved bekendtgørelse, hvor det forventes, at der fastsættes forbud mod udledning af røggasrensevand fra svovl-røggasrensesystemer på skibe i søterritoriet. Forbuddet vil medføre erhvervsøkonomiske omkostninger på 19,5 mio. kr. årligt og 39,0 mio. kr. i omstillingsomkostninger for 6 rederier med omkostninger for op mod 50 danske skibe. Danske udstyrsproducenter vil omvendt have indtægter, og danske havne forventes ikke at have udgifter hermed.

De erhvervsøkonomiske konsekvenser knytter sig primært til, at de fleste skibe, der som følge af et forbud, skifter til dyrere brændstof med lavere svovlindhold. For enkelte skibe vil det være billigere at installere andre typer af røggasrensesystemer frem for at skifte brændstoftype, idet det kan hindre at udledning af røggasvand til havmiljøet. Disse skibe vil have omstillingsomkostninger til installation af andre typer af røggasrensesystemer samt højere løbende omkostninger. Flere rederier, der opererer kystnært, arbejder allerede på at skifte til lavsvovlsbrændstof. Dette er ikke afspejlet i beregningerne af omkostningerne, men forventes at ville kunne mindske omstillingsomkostningerne for rederierne.

Det anslås, at ca. 50 danskejede og danskflagede skibe vil blive påvirket af regulering inden for 12 sømil, hvoraf ca. 1/3 allerede har hybride svovl-røggasrensesystemer installeret. Det foreslås, at forbuddet træder i kraft uden en overgangsordning, idet rederierne umiddelbart kan omstille til lavsvovlsbrændstof, hvis ikke der er installeret en lukket eller hybrid scrubber.

Udstyrsproducenter forventes at have indtægter forbundet med forslaget på 0,1-0,4 mio. kr. årligt og yderligere 0,4-2,4 mio. kr. som følge af omstillingen.

Danske havne vil blive berørt indirekte af reguleringen, idet restprodukterne fra brugen af lukkede svovl-røggasrensesystemer skal afleveres på havne. Det er ikke havnene selv, men de berørte skibe, der er ansvarlige for at bortskaffe røggasrensningsaffaldet. Der kan dog være pladsproblemer til opsamlings- og rensningsudstyr på visse havne. De vigtigste danske havne, der potentielt vil skulle modtage større restprodukter vil være Aarhus, Esbjerg, Odense og Fredericia Havn. Hvis havnene får ekstraomkostninger, vil de med en omkostningsbaseret prissætning sende denne regning videre til skibsejere, hvilket allerede er praksis i dag.

For så vidt angår lovforslagets tiltag for klapning, herunder bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte et forbud mod klapning i vanddybder under 6 meter, er det vurderet, at det vil have erhvervsøkonomiske omkostninger for 6,7 mio. kr. årligt.

Hjemlen i den foreslåede § 1, nr. 5 til at meddele et påbud om at udbedre forholdene på en klappads i de tilfælde, hvor der er klappet i strid med vilkårene i klaptilladelsen om fordeling af klappmaterialet på klappadsen, er vurderet til at have erhvervsøkonomiske omkostninger for 1,2 mio. kr. årligt fra 2025 og fremefter.

De erhvervsøkonomiske omkostninger for erhvervslivet, i forbindelse med bemyndigelsesbestemmelsen til at forbyde klapning i nærmere afgrænsede områder, vil først kunne vurderes, når bestemmelsen udmøntes i forbindelse med konkrete tiltag for bl.a. marine genopretnings tiltag eller når analysen for reducere af råstofzoner foreligger forventeligt i 2025. Der vil i den forbindelse blive taget stilling til, i hvilke områder klapning vil blive forbudt, og dermed også hvilke erhvervsøkonomiske omkostninger det vil have.

Ophævelsen af havmiljølovens § 26, stk. 5, vurderes ikke at have nogen erhvervsøkonomiske omkostninger.

Tilladelsesordningen for udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme er vurderet til, at have erhvervsøkonomiske konsekvenser mindre end 4 mio. kr. årligt. Det samme gælder for ændringen af havmiljølovens § 55, stk. 3, hvormed operatøren skal stille transport og kost og logi til rådighed for Miljøstyrelsen i forbindelse med deres tilsyn med CO₂-lagringsplatforme. Bestemmelsen forudsættes udmøntet således, at Miljøstyrelsen alene foretager tilsyn med CO₂-lagringsplatforme i forbindelse med aktuelle udledningstilladelser, og vurderes derfor at være af begrænset omfang, henset til det begrænsede antal af CO₂-lagringsplatforme.

Reglerne om marin geoengineering sætter rammerne for forskningsprojekter, hvor ansøgere kan have udgifter forbundet med udformningen af en ansøgning til Miljøstyrelsen og evt. til revision af ansøgningen fra eksterne forskere. Det er dog vurderingen, at der ikke er tale om egentlig erhvervsøkonomiske konsekvenser, eftersom forskningsområdet inden for marin geoengineering ikke vurderes på nuværende tidspunkt at være erhvervsmæssigt.

De øvrige dele af lovforslaget som primært er af administrativ karakter, forventes ikke at have erhvervsøkonomiske omkostninger. For så vidt angår gebyret for behandling af ballastvandanlæg, jf. havmiljølovens § 19 b forventes det ikke at have erhvervsøkonomiske omkostninger, idet udgiften vurderes at være uændret og uafhængig af de foreslåede ændringer, da producenterne af ballastvandbehandlingsanlæg fortsat vil skulle betale gebyrer fastsat af FN's søfartsorganisation. Det vurderes, at det vil medføre en meget lille lettelse af den administrative byrde for producenterne, hvis de ikke både skal betale ét beløb til Miljøstyrelsen og ét beløb til IMO, som det nu er tilfældet for de gange, hvor der tillægges et tillægsgebyr for behandling på GE-SAMP.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget, herunder den påtænkte udmøntning af lovforslaget, vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at have klimamæssige konsekvenser. I forhold til ordningen om forbud mod udledning af røggasrensningsvand fra skibe, som kan medføre at flere skibe vælger at sejle ved brug af lavsvovlsbrændstof frem for brug af tungt brændstof eller scrubber, er der ikke nogen entydig reduktion af CO₂-emissioner til luften, når man anskuer brændstofferne fra et livscyklusperspektiv.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes at have positive konsekvenser for miljø- og natur.

For så vidt angår bemyndigelsen til at fastsætte regler om udledning af røggasrensevand fra røggasrensesystemer, vil et forbud mod udledning til havet reducerer udledningen af tungmetaller og tjærestoffer. Miljøstyrelsen har estimeret at tungmetallerne cadmium, nikkel og kobber tilføres i større mængder via scrubbevand end via spildevandstilførsler. Stofferne anthracen, bly og zink tilføres ligeledes havmiljøet med scrubbevand i forholdsvis store mængder, dog i en mindre mængde end andelen fra spildevand. Stofferne ophobes på havbunden og i havets fødekæder, hvilket kan have skadelige konsekvenser for vandmiljøet samt for menneskers sundhed ved indtag af fisk og skaldyr.

I de seneste vandområdeplaner er der 'ikke god' tilstand i en række kyst- og territorialfarvande (ud til 12 sømil) netop for stofferne anthracen, bly og cadmium, og de skal i henhold til vand-

rammedirektivet bringes i 'god' tilstand inden 2027. Et forbud vil bidrage til at opnå både vandramme- og havstrategidirektivernes mål om god tilstand for miljøfarlige stoffer. Særligt vurderer Miljøstyrelsen, at den samlede tilførsel af tjærestoffet anthracen og tungmetallet nikkel mindskes med hhv. 7 og 20 pct. Det kan betragtes som en stor reduktion, idet nedfald fra luften, som er den største kilde til tungmetaller og tjærestoffer i havmiljøet, primært skyldes grænseoverskridende tilførsel via atmosfæren og derfor er afhængig af andre landes indsatser. Det er ikke muligt at kvantificere, hvor meget et forbud vil bringe Danmark tættere på opnåelse af mål i vandramme- og havstrategidirektiverne, fordi de miljøfarlige stoffer, der tilføres, ikke fordeler sig jævnt i havmiljøet.

Den positive effekt af et forbud mod udledning af røggasrensevand vil på længere sigt også reducere omkostningerne med håndtering af opgravet forurenede havbundsmateriale ved de nødvendige, jævnlige uddybninger af havne og sejlskibe (klapning), der muliggør sejlads.

Forslaget vil endvidere reducere forurening af de kystnære områder, som er særligt følsomme over for fald i pH, da det påvirker dannelsen af skaller og skeletter hos marine organismer. Samtidig vil flere skibe forventeligt vælge renere brændstoffer, som er mindre miljøbelastende.

Tiltagene for klapning vurderes endvidere at have positive konsekvenser for havmiljøet, herunder særligt bestemmelsen om forbud mod klapning i vanddybder under 6 meter, som foreslås udmøntet i klapbekendtgørelsen i medfør af den foreslåede § 1, nr. 6. Vanddybder under 6 meter er særlig produktive i forhold til fiskeyngel og forekomsten af ålegræs, hvorfor områderne er særligt sårbare overfor påvirkninger som f.eks. klapning.

Derudover er det vurderingen, at bestemmelsen i § 1, nr. 6, om at miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om forbud mod klapning i nærmere afgrænsede områder, herunder i forbindelse med områder, hvor råstofindvinding minimeres og andre marine genopretningstiltag vil have positive effekter for havmiljøet. Med den forventede udmøntning af bestemmelsen, vil konkrete forbud i forbindelse med f.eks. udplantning af ålegræs eller etablering af stenrev være med til at sikre at området forbliver uforstyrret til gavn for det konkrete marine genopretningstiltag, men også for havmiljøet generelt.

Tilladelsesordningen for anden bortskaffelse og udledning af stoffer og materialer i havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme og tilladelsesordningen for marin geoengineeringprojekter, som forudsættes udmøntet som følge af de foreslåede bestemmelser i § 1, nr. 2 og 10, har til formål at sikre hensynet til havmiljøet, når der udføres aktiviteter på havet med klimamæssige formål. Med tilladelsesordningerne sikres det, at der ikke meddeles tilladelse til udledning af stoffer og materialer til havet, hvis det er forbundet med en væsentlig påvirkning af havmiljøet. Miljøstyrelsen vil have mulighed for at stille vilkår til prøvetagning, til mængder der udledes, monitoreringsprogrammer mv., og at aktiviteter ikke kan udføres uden tilladelse fra Miljøstyrelsen.

En udvidelse af havmiljølovens § 34 b, således at den eksterne beredskabsplan, som Miljøstyrelsen udarbejder også omfatter havvindmøller og CO₂-lagringsplatforme, udover de allerede omfattede olie- og gasplatforme, har til formål at sikre, at der ved større forureningshændelser

er en plan for håndtering af beredskabet. Havvindmøller kan indeholde større mængder olie, som i tilfælde af, at havvindmøllen kolliderer eller lignende vil kunne udledes til havet. Der forventes ikke at skulle håndteres større mængder olie eller kemikalier på CO₂-lagringsplatforme, som det f.eks. er tilfældet på olie- og gasplatforme, men der vil være olie forbundet med f.eks. driften af generatorer og lignende på platformen. Såfremt operatørernes interne beredskabsplaner dermed ikke er tilstrækkelige til at håndtere olie eller kemikalieudslippet, vil den eksterne beredskab hjælpe myndighederne med at iværksætte den nødvendige forureningsbekæmpelse, og dermed mindske forureningen af havmiljøet ved opsamling af olien.

Med den foreslåede ordning, jf. § 1, nr. 19 hvorefter havmiljølovens § 54, stk. 1, udvides, således at der kan opnås forhåndstilladelse til anvendelse af dispergeringsmidler i tilfælde, hvor almindelig forureningsbekæmpelse ikke er tilstrækkelig, ændres der ikke på i hvilke tilfælde der kan opnås tilladelse, men alene i proceduren for opnåelse af tilladelse. Det er derfor Miljøministeriets opfattelse, at udvidelsen ikke vil have konsekvenser for havmiljøet. En forhåndstilladelse vil som hidtil, skulle angive, hvilke stoffer eller materialer, der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde og vilkår om opbevaring, udtagning af periodiske kontrolprøver og indberetning. Særlige tilfælde vil endvidere som hidtil være i situationer, hvor mængden af olie og forhold som hård vind og høje bølger mm. gør almindelige bekæmpelsesmetoder utilstrækkelige, særligt i forhold til beskyttelsen af f.eks. et fuglebeskyttelsesområde, Natura 2000-område eller lignende særligt havområde.

9. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Bekendtgørelse om anden bortskaffelse og udledning af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsanlæg, som forudsættes udstedt efter lovforslaget, skal dog notificeres efter informationsproceduredirektivet.

Bekendtgørelse om forbud mod udledning af røggasrensevand til havet fra røggasrensningsanlæg, som forudsættes udstedt efter lovforslaget, skal endvidere notificeres efter informationsproceduredirektivet.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 28. august 2024 til den 25. september 2024 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Albertslund Kommune, Allerød Kommune, Assens Kommune, Ballerup Kommune, Billund Kommune, Biologforbundet, Bornholms Regionskommune, Brancheorganisationen for Industriel Teknik, Brøndby Kommune, Brønderslev Kommune, CO-Industri, Color Line AS, Concito, COWI A/S, Danish Seafood Association, Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Pelagiske Producentorganisation, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Erhverv, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Miljøteknologi (Miljøteknisk Brancheorganisation),

Dansk Offshore, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Selskab for Miljøret, Dansk Transport og Logistik (DTL), Danske Beredskaber, Danske Havne, Danske Maritime, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Rederier, Danske Speditører, DANVA, De Økonomiske Råd, Det Nationale Netværk for Klimatilpasning (DNNK), Det Økologiske Råd, DFDS A/S, DHI, DI, Dragør Kommune, Drivkraft Danmark, DTU, DTU Aqua, Egedal Kommune, ENERGINET.DK, Esbjerg Kommune, Fanø Kommune, Favrskov Kommune, Faxe Kommune, Ferskvandsfiskeriforeningen, Force Technology, Foreningen af Danske Biologer, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Furesø Kommune, Faaborg -Midtfyn Kommune, Gentofte Kommune, Genvindingsindustrien – GI, GEUS - Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser, Gladsaxe Kommune, Glostrup Kommune, Greenpeace Danmark, Greenpower Denmark, Greve Kommune, Gribskov Kommune, Guldborgsund Kommune, Haderslev Kommune, Halsnæs Kommune, Hedensted Kommune, Helsingør Kommune, Herlev Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Hjørring Kommune, HK-Kommunal Miljøudvalg, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, Horsens Kommune, Hvidovre Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Højmarklaboratoriet A/S, Højvang Laboratorier A/S, Hørsholm Kommune, Ikast-Brande Kommune, Ishøj Kommune, ITD, Jammerbugt Kommune, Kalundborg Kommune, Kerteminde Kommune, KIMO Danmark, KL, Kolding Kommune, Københavns Havn (By & Havn), Københavns Kommune, Københavns Universitet (Institut for Plante- og Miljøvidenskab), Køge Kommune, Landsforeningen Levende Hav, Langeland Kommune, Lejre Kommune, Lemvig Kommune, Lloyd's Register Consulting – Energy A/S, Lolland Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune, Læsø Kommune, Mariagerfjord Kommune, Marine Ingredients Denmark, Middelfart Kommune, Morsø Kommune, Mærsk olie og Gas A/S, Natur og Ungdom, Niras, NOAH, Norddjurs Kommune, Nordfyns Kommune, Nordsøenheden, Nyborg Kommune, Næstved Kommune, OCEANA, Odder Kommune, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Oliebranchens fællesrepræsentation, Orbicon (WSP), Professor dr. jur. Ellen Margrethe Basse, Professor dr. jur. Peter Pagh, Rambøll Danmark, Randers Kommune, Rebild Kommune, Rederiforeningen af 2010 og Danmarks Rederiforening, Ringkøbing-Skjern Kommune, Ringsted Kommune, Roskilde Kommune, Roskilde Universitet, Rudersdal Kommune, Rødovre Kommune, Samsø Kommune, SGS Analytics, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Skive Kommune, Slagelse Kommune, Solrød Kommune, Sorø Kommune, Spildevandsteknisk forening, Stevns Kommune, Struer Kommune, Svendborg Kommune, Syddjurs Kommune, Søfartens Ledere, Sønderborg Kommune, Teknologisk Institut, Thisted Kommune, Tænk tanken HAV, Tønder Kommune, Tårnby Kommune, Vadehavssamarbejdet, Vallensbæk Kommune, Varde Kommune, Vattenfall, Vejen Kommune, Vejle Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Viborg Kommune, Vordingborg Kommune, WWF Verdensnaturfonden, Ærø Kommune, Ørsted, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune, Aalborg Universitet, Aarhus Kommune, Aarhus Universitet (DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi), Aarhus Universitet (Institut for Miljøvidenskab).

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (Hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (Hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	<p>Lovforslaget forventes at medføre merudgifter for staten. De forventede merudgifter som følge af lovforslaget forventes at kunne afholdes inden for egen ramme.</p> <p>Lovforslagets bestemmelser om udledninger af røggasrensningsvand vil ikke i sig selv have nogen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige. Der vil dog kunne være mindre administrative og økonomiske konsekvenser for staten ved udførelsen af tilsynsforpligtelsen i forbindelse med udmøntningen af lovforslaget.</p> <p>For forbuddet mod klapning i vanddybder under 6 meter vil der være varige administrative økonomiske konsekvenser for staten på 0,4 mio. kr. årligt og på 0,6 mio. kr. som en engangsudgift for Miljøstyrelsen i forbindelse med slutopmåling af klappladser, der ikke længere kan benyttes til klapning.</p> <p>Regler om anden bortskaffelse og udledning af stoffer og materialer til havet fra offshore platforme, herunder CO₂-lagringsplatforme, vil have 0,9 mio. kr. årligt i merudgifter for staten.</p> <p>Regler om marin geoengineering forventes at have merudgifter for staten på 0,5 mio. kr. årligt.</p> <p>Regler om den eksterne beredskabsplan forventes at have merudgifter for 0,45 mio. kr. årligt for staten.</p>

		Regler om forhåndstilladelse til udledning af dispergeringsmidler til forureningsbekæmpelse forventes at have merudgifter for staten til 0,22 mio. kr. årligt.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Udstyrsproducenter forventes at have indtægter forbundet med forslaget på 0,1-0,4 mio. kr. årligt og yderligere 0,4-2,4 mio. kr. som følge af omstillingen.	Forbuddet mod udledning af røggasrens vand vil medføre erhvervsøkonomiske omkostninger på 19,5 mio. kr. årligt og 39,0 mio. kr. i omstillingsomkostninger for 6 rederier med omkostninger for op mod 50 danske skibe. Regler om klappning forventes at have erhvervsøkonomiske omkostninger for 7,9 mio. kr. årligt.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	De øvrige dele af lovforslaget som primært er af administrativ karakter, forventes ikke at have erhvervsøkonomiske omkostninger.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Lovforslaget, herunder den påtænkte udmøntning af lovforslaget, vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.
Klimamæssige konsekvenser		Lovforslaget forventes ikke at have klimamæssige konsekvenser
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Lovforslaget vurderes at have positive konsekvenser for miljø- og natur. Et forbud mod udledning af scrubbervand til havet reducerer udledningen af tungmetaller og tjærestoffer. Et forbud vil bidrage til at opnå både vandramme- og havstrategidirektivernes mål om god tilstand for miljøfarlige stoffer.	

	<p>Forslaget vil reducere forsuring af de kystnære områder, som er særligt følsomme over for fald i pH, da det påvirker dannelsen af skaller og skeletter hos marine organismer. Samtidig vil flere skibe forventeligt vælge renere brændstoffer, som er mindre miljøbelastende.</p> <p>Tiltagene for klappning vurderes endvidere at have positive konsekvenser for havmiljøet, herunder særligt bestemmelsen om forbud mod klappning i vanddybder under 6 meter, da disse områder er særlig produktive ift. fiskeyngel og forekomsten af ålegræs.</p>	
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af havmiljølovens § 4, stk. 1, at der ved udtømmning forstås enhver udledning, udflydning eller bortskaffelse i havet af stoffer eller materialer, der stammer fra den normale drift af skibe eller bevægelige eller fast anbragte platforme.

Det fremgår endvidere af havmiljølovens § 4, stk. 2, at der ved dumpning forstås enhver bortskaffelse i havet, på havbunden og under havbunden - som ikke er udtømmning - af stoffer eller materialer fra eller sammen med skibe, fly eller bevægelige eller fast anbragte platforme og enhver bortskaffelse i havet, på havbunden og under havbunden af skibe, fly eller bevægelige eller fastanbragte platforme.

Det foreslås, at indsætte et nyt § 4 a, efter havmiljølovens § 4, hvori marin geoengineering defineres, som ethvert bevidst indgreb i havmiljøet med henblik på at manipulere naturlige processer, herunder for at modvirke menneskeskabte klimaforandringer og/eller deres virkninger, og som har potentiale til at resultere i skadelige påvirkninger, især hvor disse påvirkninger kan være udbredte, langvarige eller alvorlige.

Definitionen af marin geoengineering har til formål at definere de aktiviteter, som reguleres i medfør af den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 1, nr. 9. Marin geoengineering er en

aktivitet, som har et andet formål end udtømning eller dumpning, eftersom der ikke er tale om udledning i forbindelse med den normale drift af et skib eller platform eller bortskaffelse af et stof eller materiale til havet.

Med udtrykket ”ethvert bevidst indgreb i havmiljøet” menes en aktivitet, der udføres af mennesker, med det hovedformål at manipulere naturlige processer i havet. Med udtrykket ”Skadelige påvirkninger” menes potentielle påvirkninger på marine økosystemers struktur og dynamik, herunder arter, populationer, samfund, habitater og processer.

Det foreslås endvidere, at det i den foreslåede § 4 a, stk. 2, præciseres, at marin geoengineering ikke omfatter akvakultur, herunder havbrug, kunstige rev eller øvrige marine genopretningstiltag.

Formålet hermed er at præcisere at havbrug og marine genopretningstiltag ikke er aktiviteter som er omfattet af lovens begreb for marin geoengineering, og dermed ikke reguleres af den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 1, nr. 9. Marin geoengineering er således ikke aktiviteter såsom akvakultur, herunder havbrug eller øvrige marine genopretningstiltag, herunder f.eks. etablering af stenrev, beplantning af ålegræs osv.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af havmiljølovens § 19 c, stk. 2, at den, der ansøger om typegodkendelse af anlæg til behandling af ballastvand, betaler det beløb på 50.000 USD, som FN's søfartsorganisation (IMO) opkræver, når organisationen skal inddrages i behandlingen af en ansøgning om typegodkendelse.

Der er ikke efter gældende ret mulighed for at korrigere beløbet på 50.000 USD over for ansøgeren, hvis FN's søfartsorganisation skulle justere beløbet.

Det foreslås, at »på 50.000 USD« i lovens § 19 c, stk. 2, udgår.

Den foreslåede ændring vil medføre, at det bliver muligt at opkræve ansøgeren et beløb i en anden størrelse end 50.000 USD, hvis FN's søfartsorganisation opkræver et andet beløb. Miljøstyrelsen har bl.a. vurderet, at beløbets størrelse med tiden kan ændre sig og oplyser desuden, at IMO opkræver 100.000 USD, hvis der kun modtages en enkelt ansøgning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det fremgår af havmiljølovens § 26, stk. 5, 1.pkt., at klapning fortrinsvis skal finde sted inden for søterritoriet. Efter havmiljølovens § 26, stk. 5, 2. pkt., skal den i medfør af konventionen til

beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet nedsatte kommission høres, inden der gives tilladelse til at klappe uden for søterritoriet.

Bestemmelsen fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 435 af 10. juni 1997, hvor ordet ”fortrinsvist” blev indsat for at gøre det muligt at tillade klapping uden for dansk søterritorium, når dette udgør den miljømæssigt set bedste løsning. Det fremgår af forarbejderne til havmiljølovens § 26, stk. 5, at hensigten med ændringen var, at den faste binding til klapppladsens placering vurderedes uhensigtsmæssig, da den dagældende ordlyd udelukkede klapping uden for f.eks. det internationale naturbeskyttelsesområde ved Vadehavet, hvis afgrænsning er sammenfaldende med grænsen for søterritoriet, jf. Folketingstidende, 1996-1997, tillæg A, spalte 4827.

Det foreslås, at havmiljølovens § 26, stk. 5, 1. pkt., ophæves.

Den foreslåede ophævelse af havmiljølovens § 26, stk. 5, 1. pkt. vil der ikke længere fortrinsvis skulle ske klapping inden for søterritoriet. Med ophævelsen ændres der ikke på, at det altid vil være en konkret vurdering om klapping kan tillades i det ansøgte område i henhold til de gældende regler i havmiljølovens kapitel 9 og klappbekendtgørelsen.

Den foreslåede ophævelse af § 26, stk. 5, 1. pkt., ændrer ikke på, HELCOM-Kommission skal høres, inden der meddeles tilladelse til klapping i Danmarks eksklusive økonomiske zone i Østersøområdet. Miljøstyrelsen vil fortsat stå for høringen af kommissionen i sådanne tilfælde.

Der er en lang række af naturbeskyttelsesområder inden for søterritoriet i Danmark, som f.eks. Ramsar-områder, EF-fuglebeskyttelsesområder og Natura 2000-områder. Derudover er kystområderne særligt sårbare overfor de miljømæssige påvirkninger fra klapping, herunder i forhold til bevoksningen af arealer med ålegræs og dets potentiale for at etablere sig i nye områder, forekomst af algeopblomstring, bundfauna, iltsvind samt udledning og spredning af miljøfarlige stoffer.

Det er Miljøministeriets vurdering, at ophævelsen af havmiljølovens § 26, stk. 5, 1. pkt., særligt vil få betydning i de tilfælde, hvor der vil være behov for at meddele klaptilladelse i den eksklusive økonomiske zone ved arbejder, der allerede pågår i den eksklusive økonomiske zone, f.eks. store kommende energiprojekter. I de tilfælde vil det være hensigtsmæssigt, at der kan gives/meddeles tilladelse til klapping i den eksklusive økonomiske zone i stedet for, at havbundsmaterialet skal fragtes over længere afstande for at blive dumpet i søterritoriet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter havmiljølovens § 26, stk. 1, meddeler miljøministeren tilladelse til og fører tilsyn med klapping. Kompetencen er delegeret til Miljøstyrelsen.

Det fremgår af havmiljølovens § 27, stk. 1, at Miljøstyrelsen kan stille en række vilkår i tilladelsen til klapping om bl.a. fremgangsmåden herunder optagning og udlægning, tilsyn og sikkerhedsforanstaltninger. Typiske vilkår i en klaptilladelse kan være, at materiale der klappes, skal fordeles jævnt på klapplassen. Miljøstyrelsen kan ligeledes stille krav om, at tilladelsesindehaver skal måle mindstedybden på klapplassen efter endt klapping og indrapporterer det til Miljøstyrelsen. Vilkårene skal primært sikre, at mindstedybden på klapplassen ikke mindskes til gene for sejlads, og for at minimere risikoen for grundstødning.

Det foreslås, at indsætte et stk. 2, i havmiljølovens § 27, hvorefter miljøministeren kan meddele et påbud om udjævning af toppe af klapmateriale på et område, hvor der er givet tilladelse til klapping, hvis vilkår om mindstedybde og fordeling af materiale på området i tilladelsen til klapping efter § 27, stk. 1, ikke er overholdt. Det forudsættes, at kompetencen til at udstede påbuddet delegeres til Miljøstyrelsen i henhold til havmiljølovens § 48. Med betegnelsen ”forholdene” forstå det klapmateriale der klappet i strid i med vilkårene i tilladelsen.

Miljøstyrelsen vil bl.a. kunne udstede et påbud efter den foreslåede bestemmelse på baggrund af de data og oplysninger, som bliver indrapporteret til Miljøstyrelsen fra tilladelsesindehaver efter endt klapping eller fra andre myndigheder og borgere.

Et påbud efter den foreslåede § 1, nr. 4, om udbedring af forholdene på en klapplass vil endvidere kunne påklages af afgørelsens adressat til Miljø- og Fødevareklagenævnet i henhold til de foreslåede § 1, nr. 13 og nr. 16. Der henvises til de specielle bemærkninger til nr. 14 og 16.

Der vil kunne straffes med bøde for manglende overholdelse af et påbud om udbedring af forholdene på en klapplass efter den foreslåede § 1, nr. 4, i overensstemmelse med øvrige forbud og påbud efter havmiljøloven. Der henvises til de specielle bemærkninger til nr. 21.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Havmiljøloven indeholder et forbud mod dumpning i havet af stoffer og materialer, bortset fra dumpning af optaget havbundsmateriale (klapping), jf. § 25, stk. 1. Miljøministeren meddeler tilladelse til og fører tilsyn med klapping, jf. havmiljølovens § 26. Kompetencen er delegeret til Miljøstyrelsen.

Efter havmiljølovens § 28, kan miljøministeren fastsætte nærmere regler om tilladelsesordningen for klapping, som er udmøntet i bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020 om bypass, nytiggørelse og klapping af optaget havbundsmateriale. Det omfatter bl.a. regler om ansøgningens indhold, inddragelse af offentligheden, fastsættelse af vilkår om prøveudtagning og analyser af havbundsmateriale m.v. samt vurdering og behandling af sager om ansøgning om klapping efter havmiljølovens § 26. Miljøstyrelsen kan stille en række vilkår i tilladelsen til klapping, herunder fremgangsmåden, optagning, udlægning, tilsyn og sikkerhedsforanstaltninger mv., jf. § 27, stk. 1, 2. pkt.

Miljøstyrelsen har en restriktiv praksis for meddelelse af tilladelse til klapping i havområder, hvor vanddybder er under 6 meter, men der er ikke tale om et forbud.

Det foreslås, at indsætte § 28, stk. 2, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i lavvandede områder under 6 meter.

Den foreslåede bemyndigelse vil medføre, at miljøministeren kan fastsætte et generelt forbud mod klapping i alle havområder, hvor vanddybden er under 6 meter.

Forbuddet vil blive fremgå af klapbekendtgørelsen, og vil gælde for hele Danmarks havområde, således både i søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone. Dog er søterritoriet generelt mere lavvandet end havområder i den eksklusive økonomiske zone. Forbuddet vil gælde i de konkrete havområder, hvor en dybdemåling kan påvise, at dybden er under 6 meter. På klappladser, hvor vanddybder ligger både over og under 6 meter, vil det således kun være i den del af klappladsen, som ligger under 6 meter, hvor klapping ikke vil kunne tilladelse.

Miljøstyrelsen vil i medfør af udmøntningen af bemyndigelsen i den foreslåede § 1, nr. 5 kunne meddele afslag på en ansøgning om klapping, hvis der ved en dybdemåling kan konstateres at det ansøgte område er under 6 meter.

De lavvandede områder er spredt ud over forskellige dele af Danmarks havområde, og områder som Vadehavet, Ringkøbing Fjord og Bælthavet kan nævnes som områder, hvor der flere steder er lavvandede områder under 6 meter. Aftalepartierne bag Danmarks Havplan er enige om, at de særlige forhold for Limfjorden gør, at det fortsat skal være muligt at klappe på lavere vanddybder end 6 meter i Limfjorden.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 1, nr. 5 vil derfor blive udmøntet, når der er truffet politisk beslutning om en model for klapping i Limfjorden i henhold til havplansaftalen.

Miljøstyrelsen fører tilsyn med reglerne i klapbekendtgørelsen, og vil derfor også være tilsynsmyndighed for regler om forbud mod klapping i lavvandede områder under 6 meter. Regler der fastsættes i medfør af § 1, nr. 5 vil endvidere være strafbelagt i henhold til havmiljølovens § 61, stk. 1, 1. pkt.

Det foreslås, i havmiljølovens § 28, stk. 3., at miljøministeren kan fastsætte regler om forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i nærmere afgrænsede havområder, herunder til brug for beskyttelsen af marine naturgenopretningstiltag.

Den foreslåede bemyndigelse vil medføre, at miljøministeren administrativt i klapbekendtgørelsen kan fastsætte et forbud mod klapping i nærmere afgrænsede havområder. Bestemmelsen vil have til formål at sikre, at miljøministeren vil kunne fastsætte regler om forbud mod klapping i nærmede afgrænsede områder, hvis der politisk er et ønske herom. Det vil f.eks. kunne være tilfældet i forbindelse med undersøgelsen af mulighederne for og konsekvenserne ved et forbud mod klapping i udvalgte områder, hvor råstofområder minimeres, herunder i Køge Bugt.

Bestemmelsen vil endvidere have til formål, at understøtte gennemførelsen af eventuelle tiltag, som vil blive besluttet som led i Havnaturfonden, som aftalt af partierne bag Grøn Fond (S, V, SF, RV, EL og KF), som skal bidrage til genopretning af havnatur og biodiversitet og til viden om miljø- og natureffekterne af udbygningen af vedvarende energi på havet. Det vil f.eks. kunne være marine naturgenopretningstiltag, såsom etablering af stenrev og ålegræs.

Et forbud mod klapping i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 5, vil f.eks. kunne gælde for et område med en radius på 50-100 meter fra det område, hvor et stenrev etableres. Etableringen af et stenrev vil kunne blive beskyttet af det generelle forbud mod klapping i havområder under 6 meter i medfør af den foreslåede § 28, stk. 2. Med den foreslåede bestemmelse i § 28, stk. 3, vil det endvidere kunne suppleres med et områdeforbud, for derved at sikre, at der ikke klappes på områder over 6 meter i nærheden af f.eks. et stenrev.

Den foreslåede bemyndigelse vil ikke være begrænset til at kunne anvendes i forbindelse med naturgenopretningstiltag, og vil således også kunne anvendes til at forbyde klapping i nærmere afgrænsede områder som i f.eks. marine nationalparker.

Den foreslåede bemyndigelse vil også kunne anvendes i tilfælde, hvor der lokalt, i nærmere afgrænsede områder, er særlige naturmæssige hensyn, hvor et forbud mod klapping vil kunne understøtte det. Det kunne f.eks. være på grund af ålegræssets naturlige udbredelse til dybere-liggende områder eller for at beskytte gyde- og opvækstområder for fisk og bunddyr.

Miljøstyrelsen fører tilsyn med reglerne i klapbekendtgørelsen, og vil derfor også være tilsynsmyndighed for regler om forbud mod klapping i vanddybder under 6 meter og i nærmere afgrænsede områder i medfør af den foreslåede § 1, nr. 5. Regler der fastsættes i medfør af bestemmelsen vil endvidere være strafbelagt i henhold til havmiljølovens § 61, stk. 1, 1. pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det følger af havmiljølovens gældende § 33, stk. 1, at miljøministeren kan, herunder til opfyldelse af internationale aftaler, fastsætte regler, jf. lovens formål, til forebyggelse og begrænsning af forurening fra aktiviteter på havet, som ikke er omfattet af reglerne i kapitel 2-10. Der er tale om en opsamlingsbestemmelse, der bl.a. kan bruges til at fastsætte regler om udledning til havet. Det må antages, at det vil være muligt at udstede en bekendtgørelse om forbud mod udledning af røggasrensevand med hjemmel i § 33, stk. 1.

Miljøministeriet finder imidlertid, at der bør skabes et klart og udtrykkeligt grundlag for udstedelsen af dette forbud henset til de væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser og den betydelige miljøeffekt forbundet med den nye regulering. Endvidere vil en selvstændig lovhjemmel skabe øget gennemsigtighed med reglerne.

Det foreslås, at der efter kapitel 9 indsættes et nyt *kapitel 9 a* om ”Udledning af røggasrensevand” og en ny § 29 b, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om udledning af røggasrensevand fra røggasrensesystem på skibe, herunder med henblik på at opfylde internationale aftaler.

Det forudsættes med den foreslåede bemyndigelse, at et forbud mod udledning af scrubbervand fra svovl-røggasrensesystemer på skibe i det danske søterritorium med henblik på opfyldelse af politisk aftale om forbud mod udledning af scrubbervand fra svovl-røggasrensesystemer mellem regeringen (S, V, M) og SF, LA, DD, K, EL, RV og ALT af den 11. april 2024. Forbuddet har til formål at forbedre tilstanden i havmiljøet og samtidig bidrage til forpligtelserne om god tilstand i både vandramme- og havstrategidirektiverne.

Røggasrensevand omfatter udledning til havet fra røggasrensesystemer, som følge af rensning af røggassen for at reducere SO_x. Et røggasrensesystem er et anlæg, der består af en eller flere røggasrenseenheder, hvori røggas og vaskevand blandes, og som er baseret på teknologi, der anvender et vådt rensningsmedium til reduktion af SO_x fra en røggasstrøm fra installerede brændselolieforbrændingsenheder. Der findes røggasrensesystemer, der kan operere i enten åben eller lukket tilstand. Et hybridt røggasrensesystem kan fungere i både åben og lukket tilstand. Åben tilstand vil sige, at røggasrensesystemet operer i en tilstand, hvor røggasrensevand kun ledes én gang gennem røggasrenseenheden, før det udledes i havet, modsat lukket tilstand, hvor røggasrensesystemet opererer i en tilstand, hvor røggasrensevand ledes flere gange gennem røggasrenseenheden og der kan udledes en mindre mængde såkaldt ”bleed-off” vand, såfremt dette ikke opsamles. ”Bleed-off”-vand er en vandig opløsning, som er fjernet fra røggasrensevandet fra et røggasrensesystem, der opererer i lukket tilstand, med henblik på at bevare røggasrensesystemets krævede egenskaber og effektivitet. De nærmere definitioner af begreberne foreslås fastsat i forbindelse med udmøntningen af reglerne ved bekendtgørelse.

Det er hensigten, at forbuddet vil omfatte udledninger fra svovl-røggasrensesystemer, der opererer i både åben og lukket operation.

Forbuddet forventes at træde i kraft den 1. juli 2025 for udledninger fra skibe med svovl-røggasrensesystemer i åben operation. For udledninger fra skibe med svovl-røggasrensesystemer i lukket operation, skal forbuddet træde i kraft den 1. juli 2029. Reglerne forventes fastsat ved bekendtgørelse.

Det er, udover muligheden for at fastsætte nationale regler, desuden hensigten, at den foreslåede bemyndigelse potentielt kan anvendes til at fastsætte andre regler om udledning af røggasrensevand fra røggasrensesystemer på skibe med henblik på opfyldelsen af Danmarks eksisterende og fremtidige EU-retlige eller internationale forpligtelser i forhold til udledninger af røggasrensevand fra røggasrenseanlæg på skibe.

Bemyndigelsen vil ligeledes kunne udnyttes til at foretage ændringer i de regler, der forudsættes udstedt om udledning af fra svovl-røggasrensesystemer som beskrevet ovenfor.

Bemyndigelsen vil i fremtiden også kunne benyttes til at udstede regler for andre røggasrensesystemer end svovl-røggasrensesystemer.

Miljøministerens tilsyn efter lovens § 45 forventes delegeret til Miljøstyrelsen i henhold til § 48, stk. 1.

Det er ligeledes hensigten, at straffelægge manglende efterlevelse af de regler, som vil blive udstedt i medfør af den foreslåede § 29 b, med hjemmel i den foreslåede ændring af havmiljølovens § 61, stk. 1, 1. pkt. Dette medfører, at der i regler, udstedt i medfør af § 29 b, kan fastsættes straf med bøde, og at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år som anført i § 59, stk. 3, hvis overtrædelserne er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelserne er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser. For overtrædelser begået fra udenlandske skibe kan det dog alene fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 59, stk. 4, hvorefter overtrædelserne skal være begået i indre territorialt farvand. For overtrædelser begået fra udenlandske skibe i ydre territorialt farvand kan straffen stige til fængsel i indtil 2 år, hvis der er tale om forsætlig og alvorlig forurening af havmiljøet eller af luften.

Det bemærkes, at det ved lovovertrædelser, begået af juridiske personer, er udgangspunktet ved valg af ansvarssubjekt, at tiltalen rejses mod den juridiske person. Der kan i en række tilfælde imidlertid være anledning til, ud over tiltalen mod den juridiske person, tillige at rejse tiltale mod en eller flere fysiske personer, såfremt den eller de pågældende har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed. Har ledelsen af den juridiske person eller en overordnet ansat, herunder direktøren, eksempelvis handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed, skal tiltalen foruden imod den juridiske person som udgangspunkt rejses mod den eller de personligt ansvarlige. Tiltale mod underordnede ansatte skal i almindelighed ikke rejses, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Dette kan f.eks. være tilfældet, såfremt der er tale om en grov overtrædelse, som den underordnede ansatte har begået forsætligt og eventuelt tillige på eget initiativ. Der rejses tillige tiltale mod den juridiske person. Der henvises i det hele til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om strafansvar for juridiske personer.

Strafferetligt ansvar ved overtrædelse af bestemmelserne vil derfor primært blive gjort gældende over for rederiet. Strafferetligt ansvar over for andre end den juridiske person, eksempelvis føreren af et skib (udover for rederen), kan dog fortsat bl.a. komme på tale, hvis denne har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Det fremgår af havmiljølovens § 30, stk. 1, at miljøministeren kan fastsætte regler om udledning i havet af stoffer og anden bortskaffelse af stoffer og materialer, der stammer fra undersøgelse eller udnyttelse af undersøiske mineralforekomster, herunder kulbrinter.

Med de politiske aftaler for fangst og geologisk lagring af CO₂ (CCS) er det besluttet, at der skal være mulighed for CO₂-lagring i Danmark under forudsætning af, at det foregår under forsvarlige sikkerheds- og miljømæssige forhold. Det gælder også for de aktiviteter der udføres fra offshore CO₂-lagringsplatforme i forbindelse med lagringen. Havmiljølovens regler er udformet på et tidspunkt, hvor de eneste offshore-installationer var platforme til indvinding af olie og gas, og tager derfor ikke højde for andre aktiviteter på havet, såsom CO₂-lagring.

Det er Miljøministeriets vurdering, at der ikke er hjemmel i lovens § 30, stk. 1 til at fastsætte regler om bortskaffelse eller udledning af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme, idet CO₂ ikke kan anses for at være undersøiske mineralforekomster, herunder kulbrinte.

Det foreslås derfor, at ændre havmiljølovens § 30, stk. 1, således, at bestemmelsen ikke vil være begrænset til aktiviteter i forbindelse med olie- og gas, men også vil finde anvendelse for andre aktiviteter, såsom fra CO₂-lagringsplatforme.

Den foreslåede bemyndigelse vil medføre, at miljøministeren kan fastsætte regler om udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme og andre lignende platforme på havet. Det vil f.eks. kunne være fremtidige platforme eller anlæg på havet til brug for indvinding af geotermisk energi, hvor udledninger til havet eller anden bortskaffelse vil være en direkte følge af aktiviteten. Bestemmelsen vil endvidere fortsat kunne være hjemmel for den nugældende udledningsbekendtgørelse for olie- og gasplatforme.

Det forudsættes i den forbindelse, at bemyndigelsesbestemmelsen udmøntes således, at der fastsættes regler om udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme. Bekendtgørelsen vil tage udgangspunkt i de allerede gældende regler for olie- og gasplatforme i udledningsbekendtgørelsen. Udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme vil derfor alene kunne ske efter tilladelse fra Miljøstyrelsen, ligesom det er tilfældet efter udledningsbekendtgørelsen for olie- og gasplatforme. Der vil derudover blive fastsat regler om vilkår for tilladelser, herunder tilladte mængder, prøvetagninger, egenkontrol mm.

Den forventede udmøntning vil således medføre, at der skal søges tilladelse til udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet når der fra en offshore platform udføres offshoreaktiviteter, som medfører en udledning.

Ved offshoreaktivitet forstås bl.a. alle aktiviteter om undersøgelse og efterforskning forud for selve udnyttelsen eller indvindingen af mineralforekomster, eller i forbindelse med CO₂-lagring. Offshoreaktivitet dækker også over selve udnyttelsen, indvindingen eller lagringen fra offshore platformen. Der skal dog være tale om, at udledningen eller anden bortskaffelse af stoffer er en følge af eller i tilknytning til offshoreaktiviteten. F.eks. vil udledninger fra evt. beboelse eller tekniske anlæg på platformen, som generatorer til strøm til beboelse mv., når der

ikke udføres offshoreaktiviteter, ikke være omfattet. Sådanne udledninger kan dog være omfattet af andre bestemmelser om udtømmning af olie eller affald efter havmiljølovens kapitel 2 og 7.

Tilladelsesordningen vil også, ligesom efter udledningsbekendtgørelsen for olie- og gasanlæg, indebære, at operatøren skal kunne dokumentere, at have truffet de fornødne foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, og at udledninger kun vil kunne ske uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet. Miljøstyrelsen vil også kunne stille en række vilkår til f.eks. mængder der må udledes, koncentrationen af de stoffer og materialer der udledes, prøvetagninger og analyser samt indberetning til myndighederne.

Som en følge af ændringen af havmiljølovens § 30, stk. 1, vil også havmiljølovens § 30, stk. 2, finde anvendelse for tilladelsesordningen for udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme. Dermed vil Miljøstyrelsen også kunne træffe afgørelse om, at såfremt udledning, og anden bortskaffelse af bestemte stoffer, antages at indebære en væsentlig risiko for forurening af omgivelserne, vil det ikke kunne tillades. Tilladelsesordningen vil på den baggrund også indeholde et generelt forbud mod udledning af de såkaldte sorte kemikalier, ligesom det er tilfældet efter udledningsbekendtgørelsen for olie- og gasanlæg.

Tilladelsesordningen vil endvidere afspejle OSPAR-Kommissionens anbefalinger og retningslinjer for udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore olie- og gasanlæg.

Miljøstyrelsen vil føre tilsyn med overholdelse af regler udstedt i medfør af den foreslåede § 1, nr. 7., som forventeligt vil ske i en bekendtgørelse. Miljøstyrelsen er i forvejen tilsynsmyndighed for udledningsbekendtgørelsen for olie- og gasanlæg.

Der vil kunne pålægges straf for manglende overholdelse af de foreslåede regler i medfør af havmiljølovens § 61, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Det fremgår af havmiljølovens § 30, stk. 1, at miljøministeren kan fastsætte regler om udledning i havet af stoffer og anden bortskaffelse af stoffer og materialer, der stammer fra undersøgelse eller udnyttelse af undersøiske mineralforekomster, herunder kulbrinter. Det omfatter aktiviteter som indvinding af olie og gas.

Det fremgår af havmiljølovens § 30, stk. 3, at efter reglerne i stk. 1, kan det bestemmes, at ejere eller brugere af platforme for egen regning, skal gennemføre og indsende resultater af undersøgelser af havmiljøets fysiske, kemiske og biologiske tilstand til afdækning af eventuelle miljømæssige påvirkninger af havmiljøet, som følge af efterforskning og produktion af kulbrinter.

Havmiljølovens § 30, stk. 3, finder derfor ikke anvendelse for aktiviteter, som omhandler lagring af CO₂.

Med de politiske aftaler for fangst og geologisk lagring af CO₂ (CCS) er det besluttet, at der skal være mulighed for CO₂-lagring i Danmark under forudsætning af, at det foregår under forsvarlige sikkerheds- og miljømæssige forhold. Det gælder også for de aktiviteter der udføres fra offshore CO₂-lagringsplatforme i forbindelse med lagringen. Havmiljølovens regler er udformet på et tidspunkt hvor de eneste offshore installationer var platforme til indvinding af olie og gas, og tager derfor ikke højde for andre aktiviteter på havet, såsom CO₂-lagring.

Det foreslås, at derfor at ændre havmiljølovens § 30, stk. 3, således at bestemmelsen ikke alene kan anvendes for efterforskning og produktion af kulbrinter, men også i tilknytning til aktiviteter fra andre offshore platforme, herunder CO₂-lagringsplatforme.

Med de politiske aftaler for fangst og geologisk lagring af CO₂ (CCS) er det besluttet, at der skal være mulighed for CO₂-lagring i Danmark under forudsætning af, at det foregår under forsvarlige sikkerheds- og miljømæssige forhold. Det gælder også for de aktiviteter der udføres fra offshore CO₂-lagringsplatforme i forbindelse med lagringen. Havmiljølovens regler er udformet på et tidspunkt hvor de eneste offshore installationer var platforme til indvinding af olie og gas, og tager derfor ikke højde for andre aktiviteter på havet, såsom CO₂-lagring.

Det forudsættes, at det i en bekendtgørelse bestemmes, at Miljøstyrelsen kan påbyde operatøren for egen regning, at udføre undersøgelser og foranstaltninger til overvågning af miljøet i det omkringliggende havområde.

Operatøren vil efter reglerne - og efter Miljøstyrelsens anvisninger - også kunne pålægges at udføre relevante monitoringer af f.eks. havbund og vandsøjle, og i forbindelse med udledning af produceret vand skulle indsende vurderinger af den miljörisiko, som udledningen giver anledning til.

Tilladelsesordningen vil endvidere afspejle OSPAR-Kommissionens anbefalinger og retningslinjer for udledning og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore olie- og gasanlæg.

Miljøstyrelsen vil være tilsynsmyndighed for overholdelse af bekendtgørelsen om anden bortskaffelse og udledning af stoffer og materialer til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme. Miljøstyrelsen er i forvejen tilsynsmyndighed for udledningsbekendtgørelsen for olie- og gasanlæg.

Der vil kunne pålægges straf for manglende overholdelse af de foreslåede regler i medfør af havmiljølovens § 61, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Havmiljøloven indeholder et generelt forbud mod dumpning af stoffer og materialer i havet, bortset fra dumpning af optaget havbundsmateriale (klapning) jf. § havmiljølovens § 25, stk. 1.

Det fremgår af havmiljølovens § 4, stk. 2, at dumpning er enhver bortskaffelse i havet af stoffer eller materialer fra eller sammen med skibe, fly eller bevægelige eller fast anbragte platforme og enhver bortskaffelse i havet af skibe, fly eller bevægelige eller fast anbragte platforme.

Efter havmiljølovens § 54, stk. 1, kan miljøministeren give tilladelse til udledning i havet af stoffer og materialer med henblik på videnskabelig forskning i forureningsbekæmpelse eller på at bekæmpe forurening. Der er navnlig tale om kemiske bekæmpelsesmidler (dispergeringsmidler).

Marin geoengineering er et nyt begreb, som ikke er omfattet af hverken havmiljølovens § 25 eller § 54.

Marin geoengineering har til formål at manipulere havets naturlige processer, bl.a. for at imødegå klimaforandringer og/eller deres virkninger, og som har potentiale til at resultere i skadelige påvirkninger, især hvor disse påvirkninger kan være udbredte, langvarige eller alvorlige. Marin geoengineering er også såkaldt "ocean fertilization", der betegnes som enhver aktivitet, der udføres af mennesker, der har det hovedformål at stimulere den primære produktivitet i havene.

I 2013 blev resolution LP.4(8) om ændring af Londonprotokollen vedrørende regulering af anbringelse af stoffer og materialer til ("ocean fertilization") og andre marin geoengineeringaktiviteter i havmiljøet vedtaget. Resolutionen regulerer marin geoengineering og indsætter et nyt artikel 5 b, 6 b og anneks 4 og 5 i Londonprotokollen.

Efter artikel 6 b, forpligtes de tiltrædende parter til Londonprotokollen til at forbyde anbringelsen af stoffer og materialer i havet fra skibe, fly, platforme og andre menneskeskabte konstruktioner på havet, når det sker i forbindelse med de marin geoengineeringaktiviteter, som er op-listet i et nyt annex 4.

Den eneste aktivitet op-listet i det nye annex 4 er "ocean fertilization", og som derfor også er den eneste aktivitet, som i medfør af resolutionen, skal forbydes. "Ocean fertilization" er defineret som enhver menneskelig aktivitet med det hovedformål at stimulere havets primærproduktivitet. Ved primærproduktivitet menes produktion af organiske stoffer i planter, alger og fotosyntetiske cyanobakterier, som er det første led i økosystemets fødenet, da de kan lave fotosyntese. Det omfatter dog ikke konventionel akvakultur, herunder havbrug eller kunstige rev. Efter annex 4 kan de tiltrædende parter til Londonprotokollen dog give tilladelse til "ocean fertilization" aktiviteter, hvis der er tale om forskningsprojekter, og såfremt projektet konkret kan tillades i henhold til kriterierne i et nyt annex 5.

Vurderingsværktøjet i det nye annex 5 stiller krav til området, hvori det videnskabelige projekt ønskes udført, herunder krav til beskrivelserne af områdets fysiske, geologiske, kemiske og biologiske tilstand og vurderingen af påvirkningen af området. Der stilles derudover en række krav til planerne for udførelsen af det videnskabelige projekt, herunder miljøvurdering af effekter og påvirkninger, risikoanalyser og planer for at minimere påvirkninger og forebygge forurening ved brug af overvågningsprogrammer.

Med henblik på administrativ gennemførelse af ændringerne til Londonprotokollen om marin geoengineering i medfør af resolution LP.4(8) foreslås det, indsætte en ny § 33 b, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om marin geoengineering, herunder til opfyldelse af internationale aftaler.

I medfør af den foreslåede § 33 b, stk. 2, kan miljøministeren beslutte, at marin geoengineeringsprojekter ikke må finde sted eller kun kan finde sted efter tilladelse.

Den foreslåede bemyndigelse i § 33 b, stk. 2 vil medføre, at miljøministeren kan fastsætte regler om en tilladelsesordning hvor forskningsprojekter med anbringelse af stoffer og materialer i havet, som har til formål at stimulere havets primærproduktivitet, det såkaldte "ocean fertilization", kun kan udføres efter tilladelse fra Miljøstyrelsen. Formålet er at gennemføre den nye artikel 6 b, 1 led., i medfør af resolution LP.4(8).

Det foreslås i § 33 b, stk. 3, at miljøministeren kan fastsætte regler om tilladelsesordningen. Det forudsættes med bemyndigelsesbestemmelsen, at der vil blive fastsat regler om ansøgningens indhold, høringsprocedurer og inddragelse af offentligheden, risikovurderinger, prøveudtagning og analyser af påvirkningen af havmiljøet og havbunden og om vurdering og behandling af sager i overensstemmelse med vurderingsværktøjet i medfør af annekts 5 i resolution LP.4(8).

Det foreslås i § 33 b, stk. 4, at miljøministeren kan udstede regler efter den foreslåede § 33b, stk. 2 og 3, om, at ansøger for egen regning vil skulle foretage analyser, risikovurderinger, overvågningsprogrammer og peer reviews af ansøgningen. Det forudsættes, at der vil blive fastsat regler om, at de krav Miljøstyrelsen stiller i forbindelse med en ansøgning og evt. tilladelse om bl.a. udarbejdelse af overvågningsprogrammer og prøvetagninger mv., skal ske efter ansøgers egen regning.

Miljøministeren fører tilsyn med regler udstedt efter havmiljøloven, jf. havmiljølovens § 45. Tilsynet forventes delegeret til Miljøstyrelsen i henhold til havmiljølovens § 48. Det forventes, at tilsynet vil have karakter af et administrativt tilsyn, hvor Miljøstyrelsen gennem indberetninger fra gennemførelsen af eventuelle forskningsprojekter med anbringelse af stoffer og materialer i havet til brug for stimulering af havene primær vækst (ocean fertilization), vil kunne påse om vilkår i tilladelsen til forskningsprojektet er overholdt.

Overtrædelse af reglerne i medfør af ordningen efter § 1, nr. 9 vil kunne straffes efter den foreslåede § 1, nr. 22. I medfør af havmiljølovens § 61, stk. 1, kan overtrædelser straffes med bøde. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov

uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor eller hvis der er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Beredskab på havet er reguleret af havmiljølovens kapitel 11. Beredskabet er delt mellem forsvarsministeren og miljøministeren. Sker der olie- eller kemikaliefurening af havet fra platforme eller rørledninger, påhviler det ejeren, eller den der er ansvarlig for driften af platformen eller rørledningen, straks at iværksætte den interne beredskabsplan, og påbegynde bekæmpelsen af forureningen. Miljøministeren er ansvarlig for udarbejdelse af den eksterne beredskabsplan, efter forhandling med forsvarsministeren, og under inddragelse af den ansvarlige for driften af en platform, jf. havmiljølovens § 34 b. Kompetencen til at udarbejde den eksterne beredskabsplan er delegeret til Miljøstyrelsen.

Den eksterne beredskabsplan skal dog alene udarbejdes for olie- og gasplatforme og rørledninger til transport heraf i henhold til havmiljølovens § 34 b.

Det foreslås, at ændre havmiljølovens § 34 b, stk. 1., således at den finder anvendelse for olie- og gasplatforme samt rørledninger beliggende inden for sikkerhedszonen, havvindmøller og øvrige offshore platforme, herunder CO₂-lagringsplatforme.

Med den foreslåede ændring vil den eksterne beredskabsplan, efter havmiljølovens § 34 b, omfatte alle typer af offshore platforme og havvindmøller og ikke kun omfatte olie- og gasplatforme samt tilsluttede rørledninger. Det vil bl.a. medføre at platforme, som håndterer CO₂-lagring også omfattes af den eksterne beredskabsplan.

Der ændres med den foreslåede bestemmelse ikke på, at det eksterne beredskab fortsat vil gælde for platforme, anlæg og rørledninger som er beliggende inden for søterritoriet og dansk kontinentalsokkelområde, som det er defineret i havmiljølovens § 5, stk. 1-3, og lov om søterritoriet og lov om den eksklusive økonomiske zone.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Efter havmiljølovens § 49, stk. 1, skal afgørelser efter loven meddeles skriftligt til adressaten. Derudover skal afgørelser efter loven og regler fastsat i medfør af loven, meddeles til klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, og de foreninger og organisationer, der er nævnt i havmiljølovens § 52, stk. 2, nr. 3 og 4, når de har anmodet ministeren om underretning om afgørelserne.

En afgørelse, der kan påklages efter havmiljøloven, skal indeholde oplysninger om, at klagen skal indgives til miljøministeren, hvad klagefristen er, og at en klage skal være modtaget inden klagefristens udløb, jf. § 50.

Af havmiljølovens § 51, stk. 1, fremgår det hvilke afgørelser der kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det er bl.a. afgørelser om klapping efter havmiljølovens § 26 og afgørelser om udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore olie- og gasanlæg, som er fastsat i medfør af havmiljølovens § 30, stk. 1.

Det foreslås, at indsætte den i § 1, nr. 9 foreslåede § 33 b om marin geonegineering i havmiljølovens § 49, stk. 1, 2. pkt., § 50, nr. 2, og § 51, stk. 1, nr. 3.

Den foreslåede ændring vil indebære, at afgørelser truffet i medfør af regler, der er fastsat med hjemmel i den foreslåede § 33 b tillige skal meddeles klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, og de myndigheder, der i øvrigt har været inddraget i sagens behandling, jf. § 49, stk. 1, skal indeholde oplysning om, at klagen skal indgives til miljøministeren, jf. § 50, nr. 2, og at afgørelser truffet efter regler fastsat i med hjemmel i den foreslåede § 33 b kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. § 51, stk. 1, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Efter havmiljølovens § 49, stk. 3-4, kan lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, meddele miljøministeren, at de ønsker underretning om nærmere angivne afgørelser efter loven eller i medfør af regler, der er fastsat med hjemmel i loven. Det er f.eks. afgørelser om klapping efter havmiljølovens § 26, stk. 1, og afgørelser om udledning af stoffer og materialer til havet fra offshore olie- og gasanlæg i medfør af udledningsbekendtgørelsen fastsat med hjemmel i havmiljølovens § 30. De

Det fremgår af havmiljølovens § 52, stk. 1, nr. 1, at afgørelser efter lovens §§ 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a eller regler fast i medfør af lovens § 19 b, stk. 3, § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, og § 34 a, stk. 3, kan påklages af

1) enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Derudover har lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller som varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser også klageberettigelse, jf. havmiljølovens § 52, stk. 2., samt de myndigheder og erhvervsorganisationer og foreninger, der er oplyst i havmiljølovens § 52, stk. 1, klageberettiget.

Klager over afgørelser efter loven og efter regler fastsat i medfør af loven, som oplyst i havmiljølovens § 53 a og b har ikke opsættende virkning, herunder afgørelser om dispensation for reglerne om udtømning af ballastvand efter § 19 b, afgørelser om udledninger fra offshore olie- og gasanlæg i medfør af § 30, stk. 1., og påbud om beredskab til bekæmpelse af olie og kemikaliefurening fra offshore olie og gasanlæg efter havmiljølovens § 34 a, stk. 2-3.

Det foreslås, at indsætte den foreslåede § 33 b om marin geoengineering i medfør af § 1, nr. 9, i havmiljølovens § 49, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, § 53 a stk. 1, nr. 2.

Med indsættelse i havmiljølovens § 49, stk. 3 og 4 af den foreslåede § 33 b om marin geoengineering vil lokale og landsdækkende foreninger og organisationer kunne meddele miljøministeren at de ønsker underretning om afgørelser om marin geoengineering.

Klager over afgørelser som meddelt efter reglerne i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 33 b om marin geonengineering, vil med ændringen af havmiljølovens 53 a, stk. 1, medføre, at klagen ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Det fremgår af havmiljølovens § 51, stk. 1, hvilke afgørelser der kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det er bl.a. afgørelser om klapping efter havmiljølovens § 26, om anden bortskaffelse og udledning af stoffer og materialer fra offshore olie- og gasanlæg, efter regler fastsat i medfør af havmiljølovens § 30, afgørelser om dispensationer fra regler om ballastvand efter havmiljølovens § 19 b, stk. 3.

Det foreslås, at indsætte et nyt nr. 5, i havmiljølovens § 51, stk. 1, hvorefter påbud efter den foreslåede § 27, stk. 2, indsættes.

Formålet hermed er, at en klage over et påbud efter den foreslåede bestemmelse i havmiljølovens § 27, stk. 2, jf. den foreslåede § 1, nr. 5, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Den foreslåede § 27, stk. 2, omhandler påbud om udbedring af forholdene på en klapping, som kan meddeles til en indehaver af en klaptilladelse, der ikke har overholdt vilkår i tilladelsen om fordeling af materialet på klappladsen eller krav til mindstedybde.

I medfør af den foreslåede ændring af § 52, stk. 5, jf. den foreslåede § 1, nr. 16, vil det alene være afgørelsens adressat, der kan påklage en afgørelse om påbud efter den foreslåede § 27, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Af havmiljølovens § 52, stk. 1, fremgår det, at afgørelser om bl.a. klapping efter havmiljølovens § 26 og afgørelser om udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore olie- og gasanlæg, som er fastsat i medfør af havmiljølovens § 30, stk. 1, kan påklages af enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald.

Derudover har lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller som varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser også klageberettigelse, jf. havmiljølovens § 52, stk. 2.

Efter havmiljølovens § 52, stk. 1, nr. 2-12 er også en række offentlige myndigheder, såsom Kommunalbestyrelsen og Sundhedsstyrelsen klageberettiget. Det samme er Forbrugerrådet, Danmarks Fiskeriforening, Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere, Danmarks Rederiforening, Bilfærgernes Rederiforening, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danske Havne, Foreningen af Lystbådehavne I Danmark (FLID) og Olie Gas Danmark.

Det foreslås, at havmiljølovens § 52, stk. 1, affattes således, at afgørelser efter § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a samt afgørelser truffet efter regler, der er fastsat i medfør af § 19 b, stk. 3, § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, § 33 b, og § 34 a, stk. 3, kan påklages af enhver, der må antages at have en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald.

Formålet med bestemmelsen er, at udtage de oplyste myndigheder og primært erhvervsorganisationer og foreninger i den nugældende § 52, stk. 1, nr. 2-12, således, at havmiljølovens § 52, stk. 1, kun giver klageberettigelse til enhver, der må antages at have en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald. De oplyste foreninger, organisationer og myndigheder i havmiljølovens § 52, stk. 1, nr. 2-12, gives klageberettigelse i henhold til regler, som fastsættes i medfør af den foreslåede § 1, nr. 15.

Med ændringen af havmiljølovens § 52, stk. 1, udvides bestemmelsen til også at omfatte afgørelser om marin geoengineering, som meddeles med hjemmel i den foreslåede § 1, nr. 10. Der vil i medfør af bestemmelsen også blive givet klageberettigelse til enhver, der må antages at have en individuel og væsentlig interesse i afgørelser om anden bortskaffelse og udledning i havet af stoffer og materialer fra offshore CO₂-lagringsplatforme, eftersom de omfattes af ændringen af § 30, stk. 1, jf. efter den foreslåede § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15

Af havmiljølovens § 52, stk. 1, fremgår det, at afgørelser om bl.a. klapning efter havmiljølovens § 26 og afgørelser om udledninger og anden bortskaffelse af stoffer og materialer til havet fra offshore olie- og gasanlæg, som er fastsat i medfør af havmiljølovens § 30, stk. 1, kan påklages af enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald.

Derudover har lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller som varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser også klageberettigelse, jf. havmiljølovens § 52, stk. 2.

Efter havmiljølovens § 52, stk. 1, nr. 2-12 er også en række offentlige myndigheder, såsom Kommunalbestyrelsen og Sundhedsstyrelsen klageberettiget. Det samme er Forbrugerrådet,

Danmarks Fiskeriforening, Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere, Danmarks Rederiforening, Bilfærgernes Rederiforening, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danske Havne, Foreningen af Lystbådehavne I Danmark (FLID) og Olie Gas Danmark.

Det foreslås, at indsætte et nyt *stykke 5* i havmiljølovens § 52, hvorefter miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om klageberettigelse for afgørelser efter § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a samt afgørelser truffet efter regler, der er fastsat i medfør af § 19 b, stk. 3, § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, § 33 b, og § 34 a, stk. 3, for lokale samt landsdækkende foreninger og organisationer, som ikke er omfattet af stk. 2.

Bestemmelsen har til formål at fastsætte nærmere regler om klageberettigelse for de oplyste myndigheder, foreninger og organisationer, som efter den nugældende § 52, stk. 1, nr. 1-12, er klageberettiget, i bekendtgørelsesform.

En opstilling i loven af klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer gør listen svær at opdatere, hvis myndigheder, foreninger mm. skifter navn, lægges sammen med andre foreninger eller ændrer deres formål. Der vil derfor efter den foreslåede bestemmelse blive udstedt en bekendtgørelse, som fastsætter klageberettigelsen for de enkelte foreninger, organisationer og myndigheder. Bekendtgørelsen vil lettere kunne opdateres løbende, og skal derfor sikre, at der ikke gives ubegrundet klageberettigelse eller ulig adgang til klageberettigelse for de relevante foreninger, organisationer og myndigheder.

I den forbindelse vil ingen af de nuværende oplyste foreninger eller organisationer miste deres klageberettigelse for sager, som ligger inden for deres interesse eller formålsområde, medmindre de måtte ønske det. Med bekendtgørelsen vil der dog blive taget stilling til, hvilke afgørelser efter loven som de relevante foreninger, organisationer og myndigheder skal være klageberettiget for, således at de ikke har adgang til generelt at klage over alle afgørelser efter loven, men alene de afgørelser som ligger inden for foreningen, organisationens eller myndighedens interesse- eller formålsområde, jf. foreningen eller organisationens vedtægter.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16

Af havmiljølovens § 52, stk. 5, som bliver stk. 6, kan et forbud eller påbud efter havmiljølovens § 42 a, § 43 eller § 43 c, stk. 1 eller 2, påklages af afgørelsens adressat.

Det foreslås, at indsætte § 27, stk. 2, jf. den foreslåede § 1, nr. 4, i havmiljølovens § 52, *stk. 5*, som bliver stk. 6.

Indsættelsen har til formål at præcisere at påbud om udbedring af forholdene på en klappads, som er meddelt en indehaver af en klaptilladelse efter den foreslåede § 27, stk. 2, alene kan påklages af adressaten.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 17

Efter havmiljølovens § 52, stk. 6, som bliver stk. 7, kan afgørelser truffet efter regler udstedt i medfør af havmiljølovens § 33, stk. 4, om pligt for ejeren af et vindmølle anlæg til for egen regning at gennemføre egenkontrol af støj fra vindmølle anlæg, påklages af afgørelsens adressat og de personer der er nævnt i § 52, stk. 1, nr. 1.

Det foreslås, at ændre havmiljølovens § 52, *stk. 6*, således at henvisningen til havmiljølovens § 52, stk. 1, nr. 1, bliver erstattet med enhver, der må antages at have en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald.

Der er tale om en konsekvensrettelse, som følge af nyaffattelsen af havmiljølovens § 52, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 18

Det fremgår af havmiljølovens § 54, stk. 1, 1. pkt., at udledning i havet af stoffer og materialer med henblik på videnskabelig forskning i forureningsbekæmpelse eller på at bekæmpe forurening af havet ikke må finde sted uden tilladelse fra miljøministeren. Det fremgår endvidere af havmiljølovens § 54, stk. 2, at tilladelse efter stk. 1, 1. pkt., kun kan gives i konkret foreliggende enkelttilfælde eller under særlige omstændigheder for en nærmere angivet periode. Tilladelsen skal angive, hvilke stoffer eller materialer, der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde og vilkår om opbevaring, udtagning af periodiske kontrolprøver og indberetning. Kompetencen til at træffe afgørelse er delegeret til Miljøstyrelsen.

Det fremgår af bemærkningerne til havmiljølovens § 54, at det navnlig vil være udledning eller udspreddning af kemiske bekæmpelsesmidler (dispergering), som kan være forbundet med visse gener for havmiljøet, jf. Folketingstidende, 1992-1993, tillæg A, spalte 7347.

For at Miljøstyrelsen kan agere hurtigt i en sag, hvor der ansøges om anvendelse af dispergeringsmidler, er det nødvendigt med en afgørelse inden for en kort tidsperiode, som maksimalt udgør 2-3 timer for at have en brugbar effekt, med mindre der er tale om en længerevarende udledning.

Det foreslås, at ændre havmiljølovens § 54, *stk. 2*, således, at tilladelse til at udlede stoffer og materialer til havet med henblik på videnskabelig forskning i forureningsbekæmpelse eller til brug for at bekæmpe forurening af havet, fortsat vil kunne gives i konkret foreliggende enkelttilfælde eller under særlige omstændigheder for en nærmere angivet periode, men også som forhåndstilladelse til flere mulige forureningshændelser.

Udvidelsen af havmiljølovens § 54, stk. 2, skal sikre et mere effektivt beredskab i den situation, hvor akut forureningsbekæmpelse ikke kan afvente en godkendelse fra Miljøstyrelsen. Det vil f.eks. kunne være i særlige tilfælde hvor mængderne af olie, og vejrforhold som stærk vind og

høje bølger gør det svært at anvende andre og mere almindelige bekæmpelsesmetoder, særligt i forhold til beskyttelsen af f.eks. et fuglebeskyttelsesområde, Natura 2000-område eller lignende særligt havområde.

Miljøstyrelsen vil efter bestemmelsen således kunne meddele forhåndstilladelse til anvendelsen af særligt dispergeringsmidler til brug for flere mulige forureningshændelser. Med en forhåndstilladelse vil operatørerne af et offshore olie- og gasanlæg kunne anvende dispergeringsmidler i henhold til tilladelsen, når en forureningshændelse af et større omfang opstår, uden først at skulle søge om tilladelse fra Miljøstyrelsen. Det statslige havmiljøberedskab under Forsvarsministeriet vil endvidere kunne søge om forhåndstilladelse i det omfang, det vurderes hensigtsmæssigt.

Den foreslåede ændring af havmiljølovens § 54, stk. 2, ændrer ikke på at håndteringen af forureningsbekæmpelse som hidtil skal foregå med de mest skånsomme metoder for havmiljøet, og altså ikke med anvendelsen af dispergeringsmidler. Det vil således skulle fremgå af eventuelle forhåndstilladelser i hvilke særlige tilfælde, der vil kunne benyttes dispergeringsmidler.

En forhåndstilladelse efter den foreslåede § 54, stk. 2, til anvendelse af dispergeringsmidler vil kunne indgå som et vilkår i godkendelsen af en olie- og gasplatforms interne beredskabsplan, jf. beredskabsbekendtgørelsens § 5, jf. § 3. En forhåndstilladelse vil også skulle angive for hvilken periode tilladelsen gælder, og i hvilke tilfælde den vil kunne anvendes samt hvilke stoffer og mængder der vil kunne tillades udledt.

Med ændringen af havmiljølovens § 54, stk. 2, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 18, finder de gældende regler for bestemmelsen også anvendelse, herunder krav til indberetning af alle tilfælde, hvor dispergeringsmidler anvendes og Miljøstyrelsen vil kunne føre tilsyn i henhold til havmiljølovens § 45, stk. 1., og beredskabsbekendtgørelsens § 20. Endvidere vil der kunne straffes for overtrædelser i henhold til havmiljølovens § 59, stk. 1.

Operatøren af en offshoreplatform vil derudover kunne straffes med bøde i medfør af beredskabsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, nr. 2 ved tilsidesættelse af et vilkår efter bekendtgørelsens § 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 19

Det fremgår af havmiljølovens § 55, stk. 3, at miljøministeren kan fastsætte regler om pligt for ejeren eller den ansvarlige for driften af en platform og et tilsluttet rørledningssystem, beliggende indenfor sikkerhedszonen, som anvendes i forbindelse med efterforskning, produktion eller transport af kulbrinter på dansk søterritorium og dansk kontinentalsokkelområde, til vederlagsfrit at stille transport til og fra et anlæg, herunder overførsel af udstyr, og kost og logi og andre fornødenheder til rådighed for tilsynsmyndigheden i forbindelse med tilsynsvirksomhed på anlægget.

Havmiljølovens § 55, stk. 3, finder således alene anvendelse på offshore olie- og gasplatforme samt tilsluttede rørledningssystemer.

Det foreslås at udvide havmiljølovens § 55, stk. 3, således, at bestemmelsen finder anvendelse for offshoreaktiviteter fra offshore platforme, herunder fra olie- og gasplatforme og CO₂-lagringsplatforme.

Miljøministeren vil efter den foreslåede § 55, stk. 3, på bekendtgørelsesniveau kunne fastsætte regler om, at ejeren eller operatøren af en offshoreplatform, herunder CO₂-lagringsplatforme for egen regning skal stille transport, kost og logi og andre fornødenheder til rådighed for tilsynsmyndigheden i forbindelse med tilsynsvirksomhed på platformen efter loven eller regler udstedt i medfør af loven. Med ordningen vil alle aktiviteter på platforme på dansk søterritorium og dansk kontinentalsokkelområde være omfattet af bestemmelsen, herunder olie og gasaktiviteter og CO₂-lagring.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 20

Det følger af havmiljølovens gældende § 55 a, at miljøministeren kan fastsætte regler om, i hvilken form oplysninger, som kan kræves i medfør af denne lov og de forskrifter, der udstedes i henhold til loven, skal indsendes. Derimod kan der ikke med den gældende bestemmelse fastsættes regler om, at digital kommunikation skal anvendes.

Det følger af forvaltningslovens § 32 a, at vedkommende minister kan fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning og om de nærmere vilkår herfor, herunder fravige formkrav i lovgivningen, der hindrer anvendelsen af digital kommunikation. Forvaltningslovens § 32 a giver dog ikke mulighed for at fastsætte en pligt til digital kommunikation. Hjemmel til at kunne fastsætte regler om pligt til at kommunikere digitalt skal derfor fastsættes i de enkelte særlove.

Det foreslås at affatte havmiljølovens § 55 a, således, at miljøministeren kan fastsætte regler om, i hvilken form oplysninger, og øvrige informationer til brug for administration af regler, som kan kræves i medfør af denne lov og de forskrifter, der udstedes i henhold til loven eller af EU-retsakter om forhold omfattet af denne lov, skal indsendes, herunder at det udelukkende skal foregå digitalt.

Den foreslåede § 55 a, stk. 1, indebærer, at der indføres hjemmel til obligatorisk digital kommunikation, således at der ved bekendtgørelse kan fastsættes nærmere regler for obligatorisk digital kommunikation i medfør af loven og de forskrifter der udstedes i medfør af loven. Den foreslåede bestemmelse forventes anvendt til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation på havmiljølovens område efterhånden, som behovet opstår, og der udvikles tekniske løsninger.

Bestemmelsen er møttet på myndighedens kommunikation til og fra virksomheder, uanset om de er fysiske eller juridiske personer, og borgere. Bestemmelsen påtænkes desuden anvendt til at fastsætte regler om, at pligten til at kommunikere digitalt ikke kun gælder over for virksomheder og borgere, men også for kommunikation mellem myndigheder og en rådgiver f.eks. en konsulent, advokat eller lignende, som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for myndigheden.

Bemyndigelsen vil kunne udnyttes til at fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation i forbindelse med skriftlig kommunikation om forhold, som er omfattet af loven samt regler, som udstedes i medfør af loven.

Der kan efter den foreslåede bestemmelse fastsættes regler med krav om, at virksomheden skal anvende bestemte it-systemer og særlige digitale formater for at sikre, at myndigheden kan håndtere de modtagne indberetninger, eller for at sikre at indsendt dokumentationsmateriale har den fornødne validitet. Det kan f.eks. dreje sig om indsendelse af ansøgning om tilladelse til klappning eller udledning af stoffer og materialer fra offshore CO₂-lagringsplatforme, rapporter i medfør af tilladelser eller godkendelser udstedt i medfør af loven, indsendelse af oplysninger eller indsendelse af oplysninger til brug for ministerens tilsyn. Bemyndigelsen gælder også for oplysninger, som skal indgives i medfør af regler udstedt efter loven.

Retsvirkningen af at undlade at indsende oplysningerne via det digitale system vil være, at oplysningerne ikke kan anses for modtaget og dermed ikke kan behandles af myndigheden. Modtages oplysninger på anden måde end den forskrevne digitale måde, anses indsendelse af oplysningerne for mangelfuld og den relevante myndighed har herefter en forpligtigelse til at vejlede om, hvorledes manglen kan afhjælpes, dvs. om pligten til at kommunikere digitalt, jf. forvaltningslovens § 7. Kun hvis indsender af oplysningerne, for eksempel inden for en fastsat frist, ikke har rettet op på de mangler, den pågældende ved vejledning er gjort opmærksom på, kan oplysningerne anses for ikke at være modtaget. Det er lagt til grund, at en afvisning af at tage en sag under realitetsbehandling på grund af manglende anvendelse af den obligatorisk digitale selvbetjeningsløsning er en afgørelse og indebærer en sagsbehandling, der følger de almindelige forvaltningsretlige regler og principper om eksempelvis partshøring og begrundelse. En sådan afgørelse om afvisning vil normalt ikke hindre, at sagen senere genoptages, når en fyldestgørende ansøgning er indsendt. Det er ikke hensigten med indførelse af krav om digital kommunikation at ændre på, hvordan den offentlige myndighed håndterer situationer, hvor en eventuel frist overskrides. Der vil således i samme omfang som hidtil kunne tages hensyn til årsagen til, at en frist ikke er overholdt, herunder hensynet til en smidig håndtering af sagen.

Det foreslås endvidere i havmiljølovens § 55 a, stk. 2, at miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og eID el.lign.

Den foreslåede § 55 a, stk. 2, indebærer, at miljøministeren kan fastsætte krav om anvendelse af bestemte it-systemer og digitale formater, samt om brug af eID eller lignende, som tjener som en sikring af, at anmeldelsen kommer fra rette afsender. Dette indebærer bl.a., at skriftlige henvendelser m.v. om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af

loven, til den relevante myndighed ikke anses for behørigt modtaget, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde. Det er i den forbindelse uden betydning, at den pågældende oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sit eID eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2 kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som myndighederne kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende virksomhed eller borger en pligt til at underrette om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse. Dette forventes i praksis typisk at være vedkommende virksomheds eller borgers e-mailadresse i Offentlig Digital Post.

Miljøministeren kan endvidere efter det foreslåede *stk. 2* fastsætte regler, hvorefter der kan ske fritagelse af fysiske og juridiske personer for digital kommunikation. En fysisk person kan f.eks. fritages, hvis der foreligger særlige omstændigheder, som kan bevirke at personen er hindret i at modtage sin post digitalt. Sådanne særlige omstændigheder foreligger, hvis en person ikke har adgang til computer i eget hjem, har kognitiv eller fysisk funktionsnedsættelse, hvor funktionsnedsættelsen hindrer digital postmodtagelse. Sprogbarrierer kan ligeledes være en særlig omstændighed, der hindrer en person i digital postmodtagelse. Endvidere kan praktiske vanskeligheder ved at skaffe sig et eID. Der kan ligeledes ske fritagelse for fysiske personer, for så vidt angår kommunikation om personers erhvervsaktiviteter samt juridiske personer. Kommunikation om personers erhvervsaktiviteter bør som altovervejende hovedregel foregå digitalt, ligesom det er tilfældet for erhvervsvirksomheder. Kriterierne for fritagelse, når det drejer sig om kommunikation om personers private forhold beskrevet ovenfor, finder derfor ikke anvendelse på kommunikation om personers erhvervsaktiviteter. Fritagelse for digital kommunikation for fysiske personers erhvervsaktiviteter og juridiske personer kan kun komme på tale, hvis der foreligger ganske særlige omstændigheder, ligesom fritagelsen kan gøres tidsbegrænset. Udenlandske virksomheder vil som udgangspunkt også være omfattet af pligten til obligatorisk digital kommunikation, i det omfang pligten ikke strider mod EU-retten. I den forbindelse er det bl.a. afgørende, om det er teknisk muligt for virksomhederne at kommunikere digitalt med myndigheden. F.eks. hvis der stilles krav om et eID, og har den udenlandske virksomhed ikke mulighed for at opnå et eID, er det ikke teknisk muligt for virksomheden at kommunikere med myndigheden, og der må tilbydes alternative løsninger.

Det forhold, at en virksomhed eller borger oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin eID-løsning eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende selv at overvinde, kan som udgangspunkt ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation. I så fald må den pågældende eksempelvis anmode en rådgiver om at varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Endelig foreslås det i § 55 a, *stk. 3*, at en digital meddelelse efter denne lov anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Den foreslåede § 55 a, stk. 3, indebærer, at en meddelelse anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Dermed bliver kommunikation i postløsningen offentligt reguleret og sker med samme retsvirkninger som ved fremsendelse af postbesørgede breve, der anses for at være kommet frem, når de er lagt i adressatens fysiske postkasse. Fremkomsttidspunktet er bl.a. afgørende for, hvornår forvaltningsakter får de tilsigtede retsvirkninger. Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med tilsynsmyndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke komme virksomheden til skade, at indberetningen m.v. modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud.

Bestemmelsen finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt – hvis en borger eksempelvis er undtaget fra digital fremsendelse – og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

Offentlige myndigheder vil fortsat skulle iagttage de databeskyttelsesretlige regler i forbindelse med håndtering af personoplysninger, som indsendes digitalt, samt ved udvikling og implementering af digitale selvbetjeningsløsninger. De centrale regler om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger findes i databeskyttelsesforordningen, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016, og bekendtgørelse af lov nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Til nr. 21

Det fremgår af havmiljølovens § 59, stk. 1, hvilke regler efter loven, som ved overtrædelse kan straffes med bøde. Det gælder bl.a. ved undladelse af at efterkomme et forbud eller påbud efter havmiljølovens § 42 a eller § 43, stk. 1 og 2, om indgreb over for skibe.

Det foreslås, at indsætte den foreslåede § 27, stk. 2, i medfør af § 1, nr. 4, i havmiljølovens § 59, stk. 1. Den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 2, omhandler påbud som kan meddeles ved overtrædelse af vilkår i en klaptilladelse om bl.a. mindstedybde og fordeling af klapmaterialet på klappladsen.

Formålet med bestemmelsen er, at sikre, at manglende efterlevelse af et påbud efter den foreslåede § 27, stk. 2, vil kunne straffes ligesom øvrige regler om påbud og forbud efter loven.

Til nr. 22

Det følger af den havmiljølovens gældende § 60, at forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år for overtrædelser m.v. som omhandlet i § 59, stk. 1, nr. 1, 2, 3 og 6, samt for overtrædelser af regler udstedt i medfør af § 11, stk. 3, §§ 14, 18 og 19, § 20, stk. 2 og 3, § 22, stk. 2 og 3, § 23,

stk. 2, § 24, stk. 3, § 30, stk. 1, § 31, stk. 4, § 32, stk. 1 og 2, § 33, stk. 1, § 39, stk. 1, §§ 40 og 41 og § 58 a, stk. 1.

Med den foreslåede ændring af § 60, indsættes de foreslåede §§ 29 b og 33 b om udledning af røggasrensevand og marin geoengineering.

Den foreslåede ændring af § 60 indebærer, at der fastsættes en forældelsesfrist på 5 år for overtrædelser af regler udstedt i medfør af § 29 b og § 33 b.

Baggrunden for ændringen er, at der vil kunne være tale om ”skjulte” overtrædelser, der først opdages på et langt senere tidspunkt. Det er derfor fundet nødvendigt at fastlægge en længere forældelsesfrist for disse overtrædelser.

Det bemærkes, at de almindelige regler om strafferetlig forældelse i øvrigt finder anvendelse ved overtrædelse af havmiljøloven, jf. bl.a. straffelovens §§ 92-94.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. og 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 23

Det følger af havmiljølovens gældende § 61, stk. 1, pkt. 1, at der i regler, der fastsættes i henhold til § 11, stk. 3, §§ 14 og 17-19, § 19 b, stk. 2-5, § 20, stk. 2 og 3, § 22, stk. 2 og 3, § 23, stk. 2, § 24, §§ 28 og 30, § 31, stk. 4, §§ 32 og 33, § 34 a, stk. 3, §§ 39-41 og 47, § 47 g, stk. 2, § 55, stk. 2 og 3, § 55 a og § 58 a, kan fastsættes straf af bøde. Det følger endvidere af bestemmelsens 2. pkt., at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 59, stk. 3. I bestemmelsens pkt. 3 fremgår det, at for overtrædelser begået fra udenlandske skibe kan det dog alene fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 59, stk. 4.

Bestemmelsen i § 59, stk. 3, fastsætter, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Bestemmelsen i § 59, stk. 4, fastsætter, at § 59, stk. 3, ikke finder anvendelse på overtrædelser begået fra udenlandske skibe, medmindre overtrædelsen er begået i indre territorielt farvand. For overtrædelser begået fra udenlandske skibe i ydre territorielt farvand kan straffen stige til fængsel i indtil 2 år, hvis der er tale om forsætlig og alvorlig forurening af havmiljøet eller af luften.

Selskaber m.v. (juridiske personer) kan efter lovens § 62 pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Med den foreslåede ændring af § 61, stk. 1, 1. pkt., indsættes de foreslåede § 29 b og § 33 b, om udledninger fra røggasrensevand og marin geoengineering, jf. lovforslagets § 1, nr. 6 og 9.

Den foreslåede ændring af § 61, stk. 1, 1. pkt., indebærer, at der vil kunne fastsættes regler, hvorefter overtrædelse af regler udstedt i medfør af de foreslåede § 29 b og § 33 b vil kunne straffes med bøde. En virkning af den foreslåede ændring af § 61, stk. 1, 1. pkt., er endvidere, at overtrædelse af regler udstedt i medfør af de foreslåede § 29 b og § 33 a vil kunne medføre, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 59, stk. 3, hvorefter straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser, og i § 59, stk. 4, for udenlandske skibe, hvorefter § 59, stk. 3, ikke finder anvendelse på overtrædelser begået fra udenlandske skibe, medmindre overtrædelsen er begået i indre territorielt farvand. For overtrædelser begået fra udenlandske skibe i ydre territorielt farvand kan straffen stige til fængsel i indtil 2 år, hvis der er tale om forsætlig og alvorlig forurening af havmiljøet eller af luften.

Det bemærkes, at det ved lovovertrædelser begået af juridiske personer er udgangspunktet ved valg af ansvarssubjekt, at tiltalen rejses mod den juridiske person. Der kan i en række tilfælde imidlertid være anledning til, ud over tiltalen mod den juridiske person, tillige at rejse tiltale mod en eller flere fysiske personer, såfremt den eller de pågældende har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed. Har ledelsen af den juridiske person eller en overordnet ansat, herunder direktøren, eksempelvis handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed, skal tiltalen foruden imod den juridiske person som udgangspunkt rejses mod den eller de personligt ansvarlige. Tiltale mod underordnede ansatte skal i almindelighed ikke rejses, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Dette kan f.eks. være tilfældet, såfremt der er tale om en grov overtrædelse, som den underordnede ansatte har begået forsætligt og eventuelt tillige på eget initiativ. Der rejses tillige tiltale mod den juridiske person. Der henvises i det hele til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om strafansvar for juridiske personer.

Strafferetligt ansvar ved overtrædelse af bestemmelserne vil derfor primært blive gjort gældende over for rederiet. Strafferetligt ansvar over for andre end den juridiske person, eksempelvis føreren af et skib (udover for rederen), vil dog fortsat bl.a. kunne komme på tale, hvis føreren har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. og 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2025

Lovforslaget gælder ikke for Færøerne og Grønland, da havmiljøloven ikke gælder for disse landsdele, jf. lovens § 68, og heller ikke kan sættes i kraft for disse landsdele.

ninger en ansøgning om typegodkendelse skal indeholde, og om inddragelse af FN's søfartsorganisation. Miljøministeren kan herunder fastsætte regler om, at den, der ansøger om typegodkendelse af anlæg til behandling af ballastvand, for egen regning gennemfører og indsender resultater af undersøgelser, der dokumenterer, at anlægget lever op til de fastsatte behandlingsstandarder. Ansøgeren betaler det beløb på 50.000 USD, som FN's søfartsorganisation opkræver, når organisationen skal inddrages i behandlingen af en ansøgning om typegodkendelse.

Stk. 3-5 –

§ 26, Stk. 5. Dumpning af optaget havbundsmateriale skal fortrinsvis finde sted inden for dansk søterritorium. Den i medfør af konventionen til beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet nedsatte kommission skal høres, inden der i Østersøen gives tilladelse til dumpning af optaget havbundsmateriale uden for dansk søterritorium.

§ 27, Stk. 1. --

§ 28, Stk. 1 –

2. I § 19 c, stk. 2, udgår » på 50.000 USD«.

3. § 26, stk. 5, 1. pkt., ophæves.

4. I § 27 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Miljøministeren kan meddele et påbud om udjævning af toppe af havbundsmateriale på et område, hvor der er givet tilladelse til klappning, hvis vilkår om mindstedybde og fordeling af materiale på området, ikke er overholdt, jf. stk. 1.«

Kapitel 9

Forbud mod dumpning

§ 25. – 29 a

§ 30, stk. 1. Miljøministeren kan, herunder til opfyldelse af internationale aftaler, fastsætte regler om udledning i havet og anden bortskaffelse af stoffer og materialer, der stammer fra undersøgelse eller udnyttelse af undersøiske mineralforekomster, herunder kulbrinter.

Stk. 2 -

Stk. 3. I regler udstedt i medfør af stk. 1 kan det endvidere bestemmes,

6. I § 28 indsættes som *stk. 2 og 3:*

»Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i områder, hvor vanddybden er under 6 meter.

Stk. 3. Miljøministeren kan endvidere fastsætte regler om forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i nærmere afgrænsede områder, herunder til brug for beskyttelse af naturgenopretnings tiltag.«

6. Efter kapitel 9 indsættes:

»Kapitel 9 a

Udledning af røggasrensevand

§ 29 b. Miljøministeren kan fastsætte regler om udledning af røggasrensevand fra røggasrensesystemer på skibe, herunder med henblik på at opfylde internationale aftaler.«

7. I § 30, stk. 1, ændres » der stammer fra undersøgelse eller udnyttelse af undersøiske mineralforekomster, herunder kulbrinter« til: »som er en følge af, eller har tilknytning til, aktiviteter fra offshore platforme, herunder olie- og gasplatforme og CO₂-lagringsplatforme.«

8. I § 30, stk. 3, ændres »efterforskning og produktion af kulbrinter« til: »eller tilknytning til aktiviteter

at ejere eller brugere af platforme for egen regning skal gennemføre og indsende resultater af undersøgelser af havmiljøets fysiske, kemiske og biologiske tilstand til afdækning af eventuelle miljømæssige påvirkninger af havmiljøet som følge af efterforskning og produktion af kulbrinter.

§ 33 a. –

fra offshore platforme, herunder olie- og gasplatforme og CO₂-lagringsplatforme.«

9. Efter § 33 a indsættes i kapitel 10:

»**§ 33 b.** Miljøministeren kan fastsætte regler om marin geoengineering, herunder til opfyldelse af internationale aftaler.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om at marin geoengineering, herunder anbringelse af stoffer og materialer i havet, ikke må finde sted, eller kun kan finde sted efter tilladelse.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om tilladelsesordningen, jf. stk. 2, herunder om ansøgningens indhold, høringsprocedurer og inddragelse af offentligheden, risikovurderinger, prøveudtagning og analyser af påvirkningen af havmiljøet og havbunden og om vurdering og behandling af sager efter § 33 b.

Stk. 4. Miljøministeren kan i regler udstedt efter stk. 2 og 3 fastsætte krav om, at ansøger for egen regning lader foretage analyser, risikovurderinger, overvågningsprogrammer og peer reviews af ansøgningen.«

§ 34 b. Miljøministeren udarbejder efter forhandling med forsvarsministeren og under inddragelse af den ansvarlige for driften og, hvis det er relevant, rettighedshaveren en ekstern beredskabsplan for bekæmpelse af olie- og kemikalieforurening af havet fra platforme og tilsluttede rørledningssystemer beliggende inden for sikkerhedszonen, som anvendes i forbindelse med efterforskning, produktion eller transport af kulbrinter på dansk søterritorium og dansk kontinentalsokkelområde.

Stk. 2. –

§ 49. Afgørelser efter denne lov meddeles skriftligt til adressaten. Afgørelser efter § 26 og § 34 a, stk. 3, samt afgørelser truffet i medfør af regler, der er fastsat med hjemmel i § 19 b, stk. 3, og § 30, stk. 1, § 33, stk. 2 og 4, og § 34 a, stk. 3, meddeles tillige klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, jf. § 52, og de myndigheder, der i øvrigt har været inddraget i sagens behandling. Afgørelser skal dog alene meddeles de landsdækkende foreninger og organisationer, der er nævnt i § 52, stk. 2, nr. 3 og 4, når de har anmodet miljøministeren om at modtage underretning om afgørelserne, jf. § 49, stk. 4 og 5.

Stk. 2. –

Stk. 3. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan meddele miljøministeren, at de

10. I § 34 b, stk. 1, ændres »platforme og tilsluttede rørledningssystemer beliggende inden for sikkerhedszonen, som anvendes i forbindelse med efterforskning, produktion eller transport af kulbrinter på dansk søterritorium og dansk kontinentalsokkelområde« til: »olie- og gasplatforme samt tilsluttede rørledningssystemer beliggende inden for sikkerhedszonen, havvindmøller og øvrige offshore platforme, herunder CO₂-lagringsplatforme.«

11. I § 49, stk. 1, 2. pkt., § 50, nr. 2, og § 51, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »§ 33, stk. 2 og 4,«: »§ 33 b, stk. 1-2,«.

ønsker underretning om afgørelser efter § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a eller i medfør af regler, der er fastsat med hjemmel i § 19 b, stk. 3, og § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, og § 34 a, stk. 3, jf. § 52, stk. 2. En lokal forening eller organisation skal samtidig fremsende vedtægter, der dokumenterer, at den er lokalt organiseret, og at dens hovedformål er beskyttelse af natur og miljø. Tilsvarende gælder lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelserne berører sådanne interesser.

Stk. 4. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan meddele ministeren, at foreningen eller organisationen ønsker underretning om afgørelser efter § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a eller i medfør af regler, der er fastsat med hjemmel i § 19 b, stk. 3, og § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, og § 34 a, stk. 3.

Stk. 5-6. –

§ 50. nr. 1. –

Nr. 2. At klage over afgørelser, der er truffet i medfør af § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a eller i henhold til regler, der er fastsat med hjemmel i § 30, stk. 1, § 33, stk. 2 og 4, og § 34 a, stk. 3, skal indgives til miljøministeren, mens klager over afgørelser, der er truffet i

12. I § 49, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4 og § 53 a, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »§ 33, stk. 2,«: »§ 33 b, stk. 1-2,«.

medfør af § 43 og § 43 c, skal indgives til det i medfør af lov om sikkerhed til søs nedsatte Ankenævn for Søfartsforhold, og

Nr. 3. –

§ 51, Stk. 1, nr. 1-2. –

Nr. 3. Afgørelser efter § 34 a, stk. 3, og afgørelser truffet efter regler fastsat med hjemmel i § 30, stk. 1, § 33, stk. 2 og 4, og § 34 a, stk. 3.

Nr. 4. Afgørelser efter kapitel 14 a.

Stk. 2-7 --

§ 52. Afgørelser efter § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a samt afgørelser truffet efter regler, der er fastsat i medfør af 19 b, stk. 3, § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, og § 34 a, stk. 3, kan påklages af

1) enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald,

2) kommunalbestyrelsen,

3) Sundhedsstyrelsen,

4) Forbrugerrådet,

5) Danmarks Fiskeriforening,

6) Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere,

7) Danmarks Rederiforening,

8) Bilfærgernes Rederiforening,

9) Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,

10) Danske Havne,

11) Foreningen af Lystbådehavne I Danmark (FLID) og

12) Olie Gas Danmark.

13. I § 51, stk. 1, indsættes efter nr. 4):

5) Påbud efter § 27, stk. 2.

14. § 52, stk. 1, affattes således:

»§ 52. Afgørelser efter § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a samt afgørelser truffet efter regler, der er fastsat i medfør af § 19 b, stk. 3, § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, § 33 b, og § 34 a, stk. 3, kan påklages af enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald.«

Stk. 2-4. –

Stk. 5. Et forbud eller påbud efter § 42 a, § 43 eller § 43 c, stk. 1 eller 2, kan påklages af afgørelsens adressat.

Stk. 6. Afgørelser truffet efter regler udstedt i medfør af § 33, stk. 4, kan påklages af afgørelsens adressat og de personer, som er nævnt i § 52, stk. 1, nr. 1.

§ 53 a. stk. 1 nr. 1 –

Nr. 2 Påbud efter § 34 a, stk. 3, og godkendelser og tilladelser meddelt i medfør af regler, der er fastsat med hjemmel i § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, og § 34 a, stk.

Stk. 2. –

§ 54. stk. 1. –

15. I § 52, indsættes efter stk. 4, som nyt stykke:

»stk. 5. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om klageberettigelse for afgørelser efter § 26, § 34 a, stk. 3, og kapitel 14 a samt afgørelser truffet efter regler, der er fastsat i medfør af § 19 b, stk. 3, § 30, stk. 1, § 33, stk. 2, § 33 b, og § 34 a, stk. 3, for lokale samt landsdækkende foreninger og organisationer, som ikke er omfattet af stk. 2.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

16. I § 52, *stk. 5*, som bliver *stk. 6*, indsættes efter »Et forbud eller påbud efter«: »§ 27, stk. 2,«.

17. I § 52, *stk. 6*, som bliver *stk. 7*, ændres »og de personer, som er nævnt i § 52, stk. 1, nr. 1.« til: »og enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald«.

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1, 1. pkt., kan kun gives i konkret foreliggende enkelttilfælde eller under særlige omstændigheder for en nærmere angivet periode. Tilladelsen skal angive, hvilke stoffer eller materialer der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde og vilkår om opbevaring, udtagning af periodiske kontrolprøver og indberetning.

§ 55. Stk. 1-2. –

Stk. 3. Miljøministeren fastsætter regler om pligt for ejeren eller den ansvarlige for driften af en platform og et tilsluttet rørledningssystem beliggende inden for sikkerhedszonen, som anvendes i forbindelse med efterforskning, produktion eller transport af kulbrinter på dansk søterritorium og dansk kontinentalsokkelområde, til vederlagsfrit at stille transport til og fra et anlæg, herunder overførsel af udstyr, og kost og logi og andre fornødenheder til rådighed for tilsynsmyndigheden i forbindelse med tilsynsvirksomhed på anlægget efter loven eller regler udstedt i medfør af loven.

§ 55 a.

Miljøministeren kan fastsætte regler om, i hvilken form oplysninger, som kan kræves i medfør af denne lov og de forskrifter, der udstedes i henhold til loven, skal indsendes.

18. § 54, stk. 2, affattes således:

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1, 1. pkt., kan gives i konkret foreliggende enkelttilfælde eller under særlige omstændigheder for en nærmere angivet periode, herunder som forhåndstilladelse til flere mulige forureningshændelser. Tilladelsen skal angive, hvilke stoffer eller materialer der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde og vilkår om opbevaring, udtagning af periodiske kontrolprøver og indberetning.

19. I § 55, stk. 3, ændres »efterforskning, produktion eller transport af kulbrinter på dansk søterritorium og dansk kontinentalsokkelområde,« til: »offshoreaktiviteter fra offshore platforme, herunder fra olie- og gasplatforme og CO₂-lagringsplatforme,«.

20. § 55 a, affattes således:

»Miljøministeren kan fastsætte regler om, i hvilken form oplysninger, og øvrige informationer til brug for administration af regler, som kan kræves i medfør af denne lov og de

<p>§ 59 stk. 1, nr. 1-2. –</p> <p><i>Nr. 3. undlader at efterkomme et forbud eller påbud efter § 42 a eller § 43, stk. 1 og 2, forbud efter § 43 c, stk. 1 og 2, eller § 45 d, stk. 2, eller påbud efter § 34 a, stk. 2 og 3, eller § 47 e,</i></p> <p><i>Nr. 4-7. –</i> <i>Stk. 2-4. --</i></p> <p>§ 60. <i>Forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år for overtrædelser m.v. som omhandlet i § 59, stk. 1, nr. 1, 2, 3 og 6, samt for overtrædelser af regler udstedt i medfør af § 11, stk. 3, §§ 14, 18 og 19, § 20, stk. 2 og 3, § 22, stk. 2 og 3, § 23, stk. 2, § 24, stk. 3, § 30, stk. 1, § 31, stk. 4, § 32, stk. 1 og 2, § 33, stk. 1, § 39, stk. 1, §§ 40 og 41 og § 58 a, stk. 1.</i></p> <p>§ 61, stk. 1 <i>I regler, der udstedes i henhold til § 11, stk. 3, §§ 14 og 17-19, § 19 b,</i></p>	<p>forskrifter, der udstedes i henhold til loven, skal indsendes, herunder at det udelukkende skal foregå digitalt.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og den til enhver tid gældende, nationale eID-løsning el.lign.</p> <p><i>Stk. 3.</i> En digital meddelelse anses efter denne lov for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.«</p> <p>21. I § 59, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »eller § 45 d, stk. 2, eller påbud efter«: »§ 27, stk. 2,«.</p> <p>22. I § 60 indsættes efter »§ 24, stk. 3,«: »§ 29 b,« og efter »§ 33, stk. 1,«: »§ 33 b,«.</p> <p>23. I § 61, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§§ 28«: », 29 b,« og efter »§§ 32 og 33«: »§ 33 b,«.</p>
---	---

stk. 2-5, § 20, stk. 2 og 3, § 22, stk. 2 og 3, § 23, stk. 2, § 24, §§ 28 og 30, § 31, stk. 4, §§ 32 og 33, § 34 a, stk. 3, §§ 39-41 og 47, § 47 g, stk. 2, § 55, stk. 2 og 3, § 55 a og § 58 a, kan der fastsættes straf af bøde. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 59, stk. 3. For overtrædelser begået fra udenlandske skibe kan det dog alene fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 59, stk. 4.

Stk. 2. --

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

RESOLUTION LP.4(8)

ON THE AMENDMENT TO THE LONDON PROTOCOL TO REGULATE THE PLACEMENT OF MATTER FOR OCEAN FERTILIZATION AND OTHER MARINE GEOENGINEERING ACTIVITIES

(Adopted on 18 October 2013)

THE EIGHTH MEETING OF CONTRACTING PARTIES TO THE 1996 PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE PREVENTION OF MARINE POLLUTION BY DUMPING OF WASTES AND OTHER MATTER 1972

RECALLING the objectives of the 1996 Protocol to the London Convention ("London Protocol") that include the protection and preservation of the marine environment from all sources of pollution,

RECALLING that, in implementing the London Protocol, Contracting Parties are obliged to apply a precautionary approach to environmental protection,

RECOGNIZING the importance of the conservation and sustainable use of the oceans and seas and of their resources for sustainable development and that oceans, seas and coastal areas form an integrated and essential component of the Earth's ecosystem and are critical to sustaining it,

NOTING the ongoing work on geoengineering within the context of the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) and the relevant parts of the IPCC Fifth Assessment Report as well as the outcomes of the IPCC expert meeting on geoengineering (Lima, Peru, 2011),

NOTING United Nations General Assembly resolution A/RES/67/78 on "Oceans and the law of the sea" which recalled the importance of marine scientific research for understanding and conserving the world's marine environment and resources; and United Nations General Assembly resolution 62/215, concerning "Oceans and the law of the sea", adopted on 22 December 2007, which in its paragraph 98 "encourages States to support the further study and enhance understanding of ocean iron fertilization",

RECALLING resolution LC-LP.1(2008) that agreed that the scope of the London Convention and the London Protocol includes ocean fertilization activities,

REITERATING ongoing concerns about the potential environmental impacts of ocean fertilization and noting the concerns about ocean fertilization expressed by, inter alia, the United Nations General Assembly, the United Nations Conference on Sustainable Development, the

Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity and the Intergovernmental Oceanographic Commission of UNESCO,

RECALLING resolution LC-LP.2(2010) which affirmed that the London Convention and the London Protocol should continue to work towards providing a global, transparent and effective control and regulatory mechanism for ocean fertilization and other activities that fall within the scope of the London Convention and the London Protocol and have the potential to cause harm to the marine environment,

CONCERNED about the potential widespread, long-lasting or severe impacts on the marine environment of the placement of matter from unregulated ocean fertilization activities and other proposed marine geoengineering techniques, and determined to put in place a science based, global, transparent and effective control and regulatory mechanism for such activities,

NOTING decisions X/33 and XI/20 of the Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity which invited Parties to ensure, in accordance with the precautionary approach, that no climate-related geoengineering activities take place "in the absence of science based, global, transparent and effective control and regulatory mechanisms for geoengineering and that the Eleventh Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity concluded "that there is no single geoengineering approach that currently meets basic criteria for effectiveness, safety and affordability and that approaches may prove difficult to deploy or govern",

EMPHASIZING that ocean fertilization and other types of marine geoengineering should not be considered as a substitute for mitigation measures to reduce carbon dioxide emissions,

1 ADOPTS the following amendments to the London Protocol, in accordance with Article 21 of the Protocol, as set out in the annex to this resolution;

2 REAFFIRMS that resolutions LC-LP.1(2008) and LC-LP.2(2010) continue to apply for all Contracting Parties, pending the entry into force of the amendments to the London Protocol set out in the annex to this resolution for those Contracting Parties that accept them;

3 CONFIRMS that the Assessment Framework for Scientific Research involving Ocean Fertilization adopted by the Contracting Parties to the London Convention and the London Protocol in 2010 is the relevant specific assessment framework referred to in annex 4 for ocean fertilization and should continue to be used to determine, with utmost caution, whether a proposed ocean fertilization activity constitutes legitimate scientific research that is not contrary to the aims of the London Protocol;

4 REAFFIRMS that new and relevant scientific information and knowledge on ocean fertilization and other marine geoengineering activities should continue to be reviewed by the Contracting Parties to the London Protocol in the context of the amendments; and

5 DECIDES that the Contracting Parties to the London Protocol should continue to develop guidance for listing additional marine geoengineering¹ activities in annex 4 that includes a multi-stakeholder approach consistent with article 21;

6 DECIDES ALSO that Contracting Parties to the London Protocol should undertake further work to develop the arrangements for seeking independent expert advice referred to in paragraph 12 of annex 5.

ANNEX

AMENDMENTS TO ARTICLE 1 AND NEW ARTICLE 6BIS AND NEW ANNEXES 4 AND 5

Article 1

DEFINITIONS

Add new paragraph, as follows:

"5bis "Marine geoengineering" means a deliberate intervention in the marine environment to manipulate natural processes, including to counteract anthropogenic climate change and/or its impacts, and that has the potential to result in deleterious effects, especially where those effects may be widespread, long lasting or severe."

Add new article, as follows:

"Article 6bis

MARINE GEOENGINEERING ACTIVITIES

1 Contracting Parties shall not allow the placement of matter into the sea from vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea for marine geoengineering activities listed in annex 4, unless the listing provides that the activity or the subcategory of an activity may be authorized under a permit.

2 Contracting Parties shall adopt administrative or legislative measures to ensure that the issuance of permits and permit conditions comply with provisions of annex 5 and takes into account any Specific Assessment Framework developed for an activity and adopted by the Meeting of the Contracting Parties. A permit shall only be issued after the activity has undergone assessment which has determined that pollution of the marine environment from the proposed activity is, as far as practicable, prevented or reduced to a minimum. A permit shall only be issued if the outcome of the assessment is that the activity is not contrary to the aims of the Protocol.

3 Article 4 does not apply to activities listed in annex 4.

" Add new annex, as follows:

"Annex 4

MARINE GEOENGINEERING ACTIVITIES

1 OCEAN FERTILIZATION

.1 Ocean fertilization is any activity undertaken by humans with the principal intention of stimulating primary productivity in the oceans. Ocean fertilization does not include conventional aquaculture, or mariculture, or the creation of artificial reefs.

.2 All ocean fertilization activities other than those referred to in paragraph .3 shall not be permitted.

.3 An ocean fertilization activity may only be considered for a permit if it is assessed as constituting legitimate scientific research taking into account any specific placement assessment framework."

Add new annex, as follows:

"Annex 5 ASSESSMENT FRAMEWORK FOR MATTER THAT MAY BE CONSIDERED FOR PLACEMENT UNDER ANNEX 4 GENERAL

1 The purpose of this Framework is:

.1 to assess placement activities listed in annex 4; and

.2 to be the basis for developing Specific Assessment Frameworks for placement activities listed in annex 4.

2 Specific Assessment Frameworks developed for placement activities listed in annex 4 shall meet the requirements of this annex and may provide further guidance for assessing and issuing permits.

3 Parties meeting the terms of any Specific Assessment Framework that has been adopted by the Parties shall be deemed to be in compliance with this annex.

DESCRIPTION OF ACTIVITY

4 It first has to be determined whether the proposed activity is an activity covered by the listing in annex 4 and may be permitted in accordance with that annex. The determination requires a full description of the proposed placement activity, including its purpose and covering all stages. It furthermore requires a description of both the working practices during the different stages and the wastes produced (if any) in the relevant stage.

5 The proposal shall demonstrate that:

- the proposed activity is for a purpose other than mere disposal;
- it is designed to fulfil its purpose;
- the rationale, goals, methods, scale, timings and locations as well as predicted benefits and risks are stated as a clear justification for the proposal;
- the proposed activity has the financial resources available to fulfil the programme of work before it commences.

6 A detailed description and characterization of the placement and all its constituents is an essential precondition for the assessment of the proposed activity and the basis for a decision as to whether a permit may be issued. If the proposed activity is so poorly characterized that proper assessment cannot be made a permit shall not be issued.

Marine Scientific Research related to Marine Geoengineering

7 Potential marine geoengineering techniques may require specific marine scientific research in order to, inter alia:

- better understand the natural processes which will be affected;
- understand their potential impacts on the marine environment;
- understand their potential efficacy for geoengineering purposes; and
- be able to effectively apply the assessment framework(s) to proposals for marine geoengineering

8 In case of such a specific marine scientific research activity, the following considerations apply:

- the proposed activity is designed to answer questions that will add to scientific knowledge. Proposals should state their rationale, research goals, scientific hypotheses and methods, scale, timings, duration and locations with clear justification for why the expected outcomes cannot reasonably be achieved by other methods.
- the research methodology to be applied should be appropriate and based on best available scientific knowledge and technology. The methodology should be described in sufficient detail to allow a peer review.
- the proposed activity is subject to scientific peer review at appropriate stages in the assessment process.
- economic interests do not influence the design, conduct and/or outcomes of the proposed activity. There should not be any financial and/or economic gain arising directly from the experiment or its outcomes. This does not preclude payment for services rendered in support of the experiment or future financial impacts of patented technology.
- the proponents of the proposed activity make a commitment to publish the results in peer reviewed scientific publications and include a plan in the proposal to make the data and outcomes publicly available in an appropriate and specified time frame.
- the proposed activity has the financial resources available before the work commences to fulfil the program of work.

9 Paragraphs 4 and 6 above also apply to marine scientific research.

CONSULTATION

10 Where the placement activity proposed for consideration by a Contracting Party may have any effect in any area of the sea in which another State is entitled to exercise jurisdiction in accordance with international law or in any area of the sea beyond the jurisdiction of any State, potentially affected countries and relevant regional intergovernmental agreements and arrangements should be identified and notified and a plan should be developed for ongoing consultations on the potential impacts, and to encourage scientific cooperation.

11 Contracting Parties should encourage proponents of listed activities to initiate early consultations with stakeholders so that they can address any issues prior to submitting proposals. Contracting Parties shall establish a consultation process with all relevant stakeholders nationally or internationally when a proposal is submitted. This consultation process shall be carried out during the assessment process and before a final permit decision is made. Consent should be sought from all countries with jurisdiction or interests in the region of potential impact without prejudice to international law. Where the placement activity has the potential to have any effects on an area subject to a regional intergovernmental agreement or arrangement, the process should include consultation with the relevant regional organization, with a view to ensuring consistency with applicable regional objectives and requirements.

12 Contracting Parties should consider any advice on proposals for activities listed in annex 4 from independent international experts or an independent international advisory group of experts, especially in situations where paragraph 10 applies. The advice could address scientific, technical, social or economic aspects of the proposal. It shall, as appropriate, include a peer review of the information and data provided by the proponent with regard to its scientific and technical quality. In situations where paragraph 10 applies, potentially affected countries could seek such advice from independent international experts or an independent international advisory group of experts.

INFORMATION FOR ASSESSMENT

13 A common set of information is required for each of the assessment elements of the framework below, namely:

- Placement site selection
- Assessment of matter to be placed into the marine environment
- Assessment of potential effects including the Impact Hypothesis
- Risk management
- Monitoring including the environmental baseline

PLACEMENT SITE SELECTION

14 In order to address placement site selection, Contracting Parties shall require the following information, as appropriate, to evaluate and to justify the selection of the site(s):

- the physical, geological, chemical, and biological conditions at the proposed site and the area of potential impact, and the uncertainties in these conditions in relation to the proposed activity;
- the impact on amenities, values and other uses of the sea at the proposed site and in the area of potential impacts;
- any constituent fluxes associated with the activity in relation to existing fluxes of substances in the marine environment; and
- economic and operational feasibility.

ASSESSMENT OF MATTER TO BE PLACED INTO THE MARINE ENVIRONMENT

15 Characterization and assessment of matter proposed to be placed into the marine environment, including its constituents shall take into account as appropriate:

- .1 origin, total amount, form and average composition and fate;
- .2 properties: physical, chemical, biochemical and biological;
- .3 toxicity;
- .4 persistence: physical, chemical and biological; and
- .5 accumulation and biotransformation in biological materials or sediments.

ASSESSMENT OF POTENTIAL EFFECTS

16 Assessment of potential effects shall lead to the "Impact Hypothesis", a concise statement of the expected consequences of the placement activity within the area of the activity and within the area of potential impacts, including transboundary effects. It provides a basis for deciding whether to approve, reject or suggest revisions to the proposed placement activity and for defining risk management and mitigation measures and environmental monitoring requirements.

17 The assessment of potential effects should integrate information on the characteristics of the proposed placement activity, conditions at the proposed site(s), any relevant fluxes, and any proposed construction techniques. The assessment shall specify the potential effects on human health, on marine ecosystem structure and dynamics including sensitivity of species, populations, communities, habitats and processes, amenities and other legitimate uses of the sea. It shall define the nature, temporal and spatial scales and duration of expected impacts based on reasonably conservative assumptions.

18 An analysis of the proposed placement activity should be considered in the light of an assessment of the following concerns: human health risks, environmental costs, hazards, (including accidents), economics and exclusion of future uses. Cumulative impacts from repeated activities or from other activities may also be a relevant consideration. If this assessment reveals that adequate information is not available to determine the likely effects of the proposed placement activity then this activity shall not be considered further.

19 Each assessment of potential effects shall conclude with a statement supporting a decision to approve, reject or suggest revisions to a proposed placement activity.

RISK MANAGEMENT

20 Risk Management procedures are necessary to ensure that, as far as practicable, environmental risks are minimized, inter alia, through mitigation and contingency planning, and the benefits maximized and that a precautionary approach is applied.

21 Strategies to manage or mitigate risks need to be appropriate for the risks under consideration. They may be imposed as additional conditions by a Contracting Party or included as an intrinsic part of the proposal. The strategies may include temporal, spatial or operational restrictions.

22 Contingency planning will also need to be considered for responding to monitoring in cases where the Impact Hypothesis is found to be incorrect. This may include the cessation of placement activities.

MONITORING

23 A well-designed monitoring regime is necessary and should consider both short and long-term impacts and, where possible, determine whether the activity has achieved its purpose.

24 The purpose of monitoring is to verify that permit conditions are met – compliance monitoring – and that the assumptions made during the permit review and site selection process were correct and sufficient to protect the environment and human health – field monitoring. It is essential that such monitoring programmes have clearly defined objectives. The type, frequency and extent of monitoring will depend on the Impact Hypothesis as well as on predicted local and regional consequences.

25 Monitoring is also used to determine the area of impact and to ascertain that changes are within the range of those predicted. The establishment of baseline conditions prior to a placement activity as well as monitoring of control sites is essential for ongoing monitoring and the detection of any impacts beyond those predicted.

PERMIT AND PERMIT CONDITIONS

26 A decision to issue a permit shall only be made if:

- .1 the assessment has been satisfactorily completed and has shown that the proposed activity is an activity covered by the listing in annex 4 and may be permitted in accordance with that annex;
- .2 the activity is designed to fulfil its purpose. It has to be demonstrated that the proposed activity has the financial resources available before it commences to fulfil the programme of

work including any permit conditions requiring e.g. mitigation, contingency planning and monitoring;

.3 all impact evaluations are satisfactorily completed;

.4 the risk management and monitoring requirements have been determined;

.5 conditions are in place to ensure that, as far as practicable, environmental disturbance and detriment would be minimized and the benefits maximized;

.6 the consultation requirements are fulfilled pursuant to paragraphs 10, 11 and 12;

.7 it is determined that pollution of the marine environment from the proposed activity is, as far as practicable, prevented or reduced to a minimum, therefore not contrary to the aims of the Protocol.

27 In case that adequate information is not available to make the determinations in paragraph 26, the permitting authority shall request additional information before taking a decision or shall not issue a permit.

28 The provisions of the permit shall ensure, as far as practicable, that risks for human health and the marine environment are avoided, environmental disturbance and detriment are minimized and the benefits maximized. Any permit issued shall contain conditions specifying among others:

.1 the types and sources of matter to be placed;

.2 the location of the placement site(s);

.3 the methods to be used in achieving the placement activity;

.4 risk management, monitoring and reporting requirements; and

.5 removal and/or disposal/reuse/recycling of items, as appropriate, at the end of placement activity.

29 Permits should be reviewed at regular intervals, taking into account the results of monitoring, the objectives of monitoring programmes and relevant research. Review of monitoring results will indicate whether field programmes need to be continued, revised or terminated and will contribute to informed decisions regarding the continuance, modification or revocation of permits. Monitoring provides an important feedback mechanism into future permitting decisions for the protection of human health and the marine environment.

REPORTING

30 The outcomes of any assessment and documentation of any permit issued shall be reported to the Secretariat and shall be made publicly available at or shortly after the time the decision is made. The Secretariat should then inform Contracting Parties."

RESOLUTION LP.4(8)

OM ÆNDRING AF LONDON-PROTOKOLLEN FOR AT REGULERE ANBRINGELSE AF STOFFER OG MATERIALER VED OCEAN FERTILIZATION OG ANDRE MARIN GEOENGINEERING-AKTIVITETER.

(Vedtaget den 18. oktober 2013)

DET OTTENDE MØDE MELLEM DE DELTAGENDE PARTER I 1996-PROTOKOLLEN TIL KONVENTIONEN OM FORHINDRING AF HAVFORURENING VED DUMPNING AF AFFALD OG ANDRE STOFFER FRA 1972

ERINDRER OM målsætningen i protokollen af 1996 til London-konventionen ("London-protokollen"), der omfatter beskyttelse og bevarelse af havmiljøet mod alle forureningskilder,

ERINDRER OM, at de deltagende parter som led i implementeringen af London-protokollen er forpligtet til at anvende et forsigtighedsprincip i tilgangen til miljøbeskyttelse,

ANERKENDER betydningen af bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havene og søerne og af deres ressourcer med henblik på at opnå en bæredygtig udvikling og af at havene, søerne og kystområderne udgør en integreret og væsentlig del af Jordens økosystem og er afgørende for at opretholde det,

BEMÆRKER det igangværende arbejde med geoengineering inden for de rammer, som FN's klimapanel (IPCC) har etableret, og de relevante dele af IPCC's femte vurderingsrapport samt resultaterne af IPCC's ekspertmøde om geoengineering (Lima, Peru, 2011),

BEMÆRKER FN's Generalforsamlings resolution A/RES/67/78 om havene og havets love ("*Oceans and the law of the sea*"), der erindrede om betydningen af havforskning med det formål at forstå og bevare verdens havmiljø og -ressourcer, og FN's Generalforsamlings resolution 62/215 om havene og havets love ("*Oceans and the law of the sea*"), vedtaget den 22. december 2007, der i afsnit 98 opfordrer staterne til at støtte yderligere op om undersøgelser samt forbedre forståelsen af jerngødning af havet,

ERINDRER OM resolution LC-LP.1(2008), hvorved det aftaltes at London-konventionens og London-protokollens anvendelsesområde også omfatter havgødningsaktiviteter,

GENTAGER den vedvarende bekymring over de potentielle miljømæssige konsekvenser af havgødning, og bemærker den bekymring over havgødning, som blandt andre FN's Generalforsamling, FN's

konference om bæredygtig udvikling, partskonferencen under Biodiversitetskonventionen og UNESCO's mellemstatslige oceanografiske kommission har givet udtryk for,

ERINDRER OM resolution LC-LP.2(2010), der bekræftede, at London-konventionen og London-protokollen fortsat bør arbejde på at tilvejebringe en global, gennemsigtig og effektiv kontrol- og reguleringsmekanisme i forbindelse med havgødning og andre aktiviteter, der falder inden for London-konventionens og London-protokollens anvendelsesområde, og som potentielt kan skade havmiljøet,

ER BEKYMRET over de potentielt udbredte, langvarige eller alvorlige virkninger på havmiljøet forårsaget af anbringelse af stof fra uregulerede havgødningsaktiviteter og andre foreslåede geoengineering-teknikker til anvendelse i havmiljøet og fast besluttet på at indføre en videnskabeligt baseret, global, gennemsigtig og effektiv kontrol- og reguleringsmekanisme for sådanne aktiviteter,

BEMÆRKER beslutningerne X/33 og XI/20 fra partskonferencen under Biodiversitetskonventionen, som opfordrede parterne til, i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet, at sikre, at ingen klimarelaterede geoengineering-aktiviteter finder sted i mangel på videnskabeligt baserede, globale, gennemsigtige og effektive kontrol- og reguleringsmekanismer for geoengineering, og at den 11. partskonference under Biodiversitetskonventionen konkluderede, at der endnu ikke findes én enkel geoengineering-metode, der opfylder grundlæggende kriterier for effektivitet, sikkerhed og økonomisk overkommelighed, og at visse fremgangsmåder kan vise sig at være vanskelige at implementere eller styre",

UNDERSTREGER, at ocean fertilization og andre former for marin geoengineering ikke bør betragtes som en erstatning for afværgeforanstaltninger, hvis formål det er at reducere udledningen af CO₂,

- 1 **VEDTAGER** følgende ændringer i London-protokollen i overensstemmelse med protokollens artikel 21, som anført i bilaget til denne resolution,
- 2 **BEKRÆFTER PÅ NY**, at resolutionerne LC-LP.1(2008) og LC-LP.2(2010) fortsat gælder for alle deltagende parter, indtil ændringerne af London-protokollen, der er anført i bilaget til denne resolution, træder i kraft for de deltagende parter, der accepterer dem,
- 3 **BEKRÆFTER**, at vurderingsrammen for videnskabelig forskning i ocean fertilization, der blev vedtaget af de deltagende parter i London-konventionen og London-protokollen i 2010, er den relevante og specifikke vurderingsramme, der henvises til i bilag 4 vedrørende ocean fertilization, og at den fortsat bør anvendes til at afgøre, med yderste forsigtighed, om en foreslået ocean fertilizationsaktivitet udgør legitim videnskabelig forskning, der ikke er i strid med London-protokollens mål,
- 4 **BEKRÆFTER PÅ NY**, at nye og relevante videnskabelige oplysninger samt viden om ocean fertilization og andre marin geoengineering-aktiviteter fortsat bør gennemgås af de deltagende parter i London-protokollen i forbindelse med ændringerne, og
- 5 **BESLUTTER**, at de deltagende parter i London-protokollen skal fortsætte med at udarbejde retningslinjer for angivelse af flere marin geoengineering-aktiviteter² i bilag 4, der omfatter en tilgang med inddragelse af mange interessenter i overensstemmelse med artikel 21,

² Se også den forklarende tekst i rapporten fra mødet mellem de deltagende parter, afsnit 4.12.

- 6 **BESLUTTER OGSÅ**, at de deltagende parter i London-protokollen skal arbejde videre med at udvikle de ordninger, der er behov for i forbindelse med at søge den uafhængige ekspertrådgivning, der er nævnt i afsnit 12 i bilag 5.

BILAG

ÆNDRINGER AF ARTIKEL 1 OG NY ARTIKEL 6BIS SAMT NYE BILAG 4 OG 5

ARTIKEL 1

DEFINITIONER

Tilføj nyt afsnit, som følger:

"5bis "Marin geoengineering" betyder et bevidst indgreb i havmiljøet med henblik på at manipulere naturlige processer, herunder for at modvirke menneskeskabte klimaændringer og/eller deres virkninger, og som har potentiale til at resultere i skadelige påvirkninger, især hvor disse påvirkninger kan være udbredte, langvarige eller alvorlige."

Tilføj ny artikel, som følger:

"Artikel 6bis

MARIN GEOENGINEERING-AKTIVITETER

1 De deltagende parter må ikke tillade anbringelse af stoffer og materialer i havet fra skibe, fly, platforme eller andre menneskeskabte strukturer på havet, med henblik på marin geoengineering-aktiviteter, som er anført i bilag 4, medmindre det er anført, at aktiviteten eller underkategorien af en aktivitet er blevet godkendt med en tilladelse.

2 De deltagende parter skal træffe administrative eller lovmæssige foranstaltninger for at sikre, at udstedelsen af tilladelser og de forhold, tilladelsen er givet under, overholder bestemmelserne i bilag 5 og tager hensyn til alle specifikke vurderingsrammer, der er udviklet med henblik på en aktivitet og vedtaget af mødet mellem de deltagende parter. En tilladelse må først udstedes, når aktiviteten har gennemgået en vurdering, der har fastslået, at forurening af havmiljøet forårsaget af den foreslåede aktivitet, forhindres eller reduceres til et minimum, så vidt det er praktisk muligt. En tilladelse må kun udstedes, hvis resultatet af vurderingen er, at aktiviteten ikke er i strid med protokollens mål.

3 Artikel 4 finder ikke anvendelse i forbindelse med de aktiviteter, der er anført i bilag 4."

Tilføj nyt bilag, som følger:

"BILAG 4

MARIN GEOENGINEERING-AKTIVITETER

1 OCEAN FERTILIZATION

- .1 Ocean Fertilization betyder enhver aktivitet, der udføres af mennesker, der har det hovedformål at stimulere den primære produktivitet i havene. Ocean fertilization omfatter ikke konventionel akvakultur, marikultur eller etablering af kunstige rev.
- .2 Ingen andre ocean fertilizationsaktiviteter, end dem der er nævnt i afsnit .3, er tilladt.
- .3 En ocean fertilizationsaktivitet kan kun komme i betragtning til at få udstedt en tilladelse, hvis den vurderes at udføre legitim videnskabelig forskning under hensyntagen til enhver specifik vurderingsramme for anbringelse."

Tilføj nyt bilag, som følger:

"BILAG 5

VURDERINGSRAMME FOR STOFFER, DER KAN KOMME I BETRAGTNING TIL ANBRINGELSE I HENHOLD TIL BILAG 4

GENERELT

- 1 Formålet med denne vurderingsramme er:
 - .1 at vurdere de anbringelsesaktiviteter, der er anført i bilag 4, og
 - .2 at danne grundlag for udvikling af specifikke vurderingsrammer i forhold til anbringelsesaktiviteter, der er anført i bilag 4.
- 2 Specifikke vurderingsrammer, der er udviklet til anbringelsesaktiviteter anført i bilag 4, skal opfylde kravene i nærværende bilag og kan være en kilde til yderligere vejledning i forbindelse med vurdering og udstedelse af tilladelser.
- 3 Parter, der opfylder betingelserne i enhver specifik vurderingsramme, som er blevet vedtaget af parterne, anses for at overholde bestemmelserne i nærværende bilag.

BESKRIVELSE AF AKTIVITET

- 4 Det skal først afgøres, om den foreslåede aktivitet er omfattet af listen i bilag 4, og om den kan godkendes i henhold til bilag 4. Afgørelsen kræver en fyldestgørende beskrivelse af den foreslåede anbringelsesaktivitet, hvilket omfatter dens formål og samtlige af dens faser. Det kræver

desuden en beskrivelse af både arbejdsmetoderne i de forskellige faser og det affald, der produceres (hvis der produceres noget affald) i den relevante fase.

5 Forslaget skal vise, at:

- den foreslåede aktivitet har et andet formål end blot bortskaffelse,
- aktiviteten er udviklet til at opfylde sit formål,
- rationalet, målene, metoderne, omfanget, tidspunkterne og stederne samt de forventede fordele og risici er angivet som klare begrundelser for forslaget,
- den foreslåede aktivitet har tilstrækkelige økonomiske ressourcer til rådighed til at kunne dække hele arbejdsplanen, før arbejdet påbegyndes.

6 En detaljeret beskrivelse og karakteristik af anbringelsen og alle dens bestanddele er en afgørende forudsætning for vurderingen af den foreslåede aktivitet og beslutningsgrundlaget for, hvorvidt der kan udstedes en tilladelse. Hvis den foreslåede aktivitet er så ringe beskrevet, at der ikke kan foretages en egentlig vurdering, kan der ikke udstedes en tilladelse.

Videnskabelig havforskning relateret til marin geoengineering

7 Potentielle marin geoengineering-teknikker kræver muligvis specifik videnskabelig havforskning for bl.a. at:

- opnå en bedre forståelse af de naturlige processer, som vil blive påvirket,
- opnå en forståelse af deres potentielle indvirkning på havmiljøet,
- opnå en forståelse af deres potentielle effektivitet i forbindelse med at opnå geoengineering-formål, og
- være i stand til effektivt at anvende vurderingsrammerne på forslag til marin geoengineering

8 I tilfælde af sådanne specifikke, videnskabelige havforskningsaktiviteter gælder følgende overvejelser:

- Den foreslåede aktivitet er udviklet til at besvare spørgsmål og på den måde bidrage til videnskabelig viden. Forslagene bør angive deres rationale, forskningsmål, videnskabelige hypoteser og metoder, omfang, tidspunkter, varighed og steder med en klar begrundelse for, hvorfor de forventede resultater ikke med rimelighed kan opnås ved at benytte andre metoder.

- Den forskningsmetode, der skal anvendes, skal være passende og baseret på den bedste videnskabelige viden og teknologi, der er til rådighed. Metoden skal beskrives tilstrækkeligt detaljeret til at muliggøre et peer review (fagfælle vurdering).
- Den foreslåede aktivitet kan gøres til genstand for videnskabelig peer review på passende stadier i vurderingsprocessen.
- Økonomiske interesser må ikke påvirke udformningen, gennemførelsen og/eller resultaterne af den foreslåede aktivitet. Der bør ikke være nogen finansiel og/eller økonomisk gevinst, der hidrører direkte fra eksperimentet eller dets resultater. Dette udelukker ikke betaling for tjenester, der ydes til støtte for eksperimentet eller fremtidige økonomiske virkninger af patenteret teknologi.
- Fortaleren for den foreslåede aktivitet forpligter sig til at offentliggøre resultaterne i peer reviewed, videnskabelige publikationer samt til at inkludere en plan i forslaget om at gøre data og resultater offentligt tilgængelige inden for en passende og nærmere defineret tidsramme.
- Inden arbejdet påbegyndes, skal den foreslåede aktivitet have tilstrækkelige økonomiske ressourcer til rådighed til at arbejdet kan færdiggøres.

9 Afsnit 4 og 6 ovenfor gælder også videnskabelig havforskning.

HØRING

10 Hvis den anbringelsesaktivitet, der foreslås overvejet af en deltagende part, kan påvirke et havområde, som hører under en anden stats jurisdiktion i henhold til folkeretten, eller et havområde, som ikke hører under nogen stats jurisdiktion, bør potentielt berørte lande og relevante regionale, mellemstatslige aftaler og ordninger identificeres og underrettes, og der bør udarbejdes en plan for løbende høringer om de potentielle virkninger og for at tilskynde til videnskabeligt samarbejde.

11 De deltagende parter bør opfordre fortalere for anførte aktiviteter til at indlede tidlige høringer af interessenter, så de kan løse eventuelle problemer, inden de indsender forslag. De deltagende parter skal etablere en høringsproces, hvori alle relevante interessenter nationalt eller internationalt kan deltage, når et forslag fremsættes. Denne høringsproces skal gennemføres under vurderingsprocessen, og inden der træffes en endelig beslutning om tilladelse. Der bør indhentes samtykke fra alle lande med jurisdiktion eller interesser i den region, der potentielt påvirkes, med forbehold af folkeretten. Hvis anbringelsesaktiviteten har potentiale til at påvirke et område, der er omfattet af en regional mellemstatslig aftale eller ordning, bør processen omfatte høring af den relevante regionale organisation med henblik på at sikre overensstemmelse med gældende regionale målsætninger og krav.

12 De deltagende parter bør overveje enhver rådgivning vedrørende forslag til aktiviteter, der er anført i bilag 4, fra uafhængige internationale eksperter eller en uafhængig international rådgivende ekspertgruppe, især i situationer, hvor afsnit 10 finder anvendelse. Rådgivningen kan indbefatte viden-

skabelige, tekniske, sociale eller økonomiske aspekter af forslaget. Den skal, hvor det er relevant, omfatte et peer review af de oplysninger og data, som forslagsstilleren har fremlagt, med hensyn til disses videnskabelige og tekniske kvalitet. I situationer, hvor afsnit 10 finder anvendelse, kan potentielt berørte lande søge råd fra uafhængige internationale eksperter eller en uafhængig international rådgivende ekspertgruppe.

VURDERINGENS OPLYSNINGER

13 Et fælles sæt oplysninger er påkrævet for hvert af vurderingselementerne i nedenstående ramme, nemlig:

- Valg af anbringelsessted
- Vurdering af stof, der skal anbringes i havmiljøet
- Vurdering af potentielle virkninger, herunder en "effekthypotese" (the Impact Hypothesis)
- Risikostyring
- Kontrol, herunder den miljømæssige baseline

VALG AF ANBRINGELSESSTED

14 Med henblik på valg af anbringelsessted skal de deltagende parter kræve følgende oplysninger, alt efter hvad der er relevant, for at kunne evaluere og begrunde valget af sted(er):

- de fysiske, geologiske, kemiske og biologiske forhold på det foreslåede sted og i det område, der potentielt påvirkes, samt graden af usikkerhed i disse forhold set i relation til den foreslåede aktivitet,
- påvirkningen af herlighedsværdier, værdier og andre former for anvendelse af havet på det foreslåede sted og i området, der potentielt påvirkes.
- alle flusmidlers bestanddele, der er forbundet med aktiviteten i forhold til eksisterende flusmidler i stoffer, som findes i havmiljøet og
 - den økonomiske og driftsmæssige gennemførlighed

VURDERING AF STOFFER OG MATERIALER, DER SKAL ANBRINGES I HAVMILJØET

15 Ved karakterisering og vurdering af stof, der foreslås anbragt i havmiljøet, herunder dets bestanddele, skal der tages hensyn til følgende, hvor det er relevant:

- .1 oprindelse, samlet mængde, form samt gennemsnitlig sammensætning og skæbne,

- .2 egenskaber: fysiske, kemiske, biokemiske og biologiske,
- .3 toksicitet,
- .4 persistens: fysisk, kemisk, biokemisk og biologisk, og
- .5 akkumulering og biologisk omdannelse i biologiske materialer eller sedimenter.

VURDERING AF POTENTIELLE VIRKNINGER

16 Vurdering af potentielle virkninger skal føre til en effekthypotese (the Impact Hypothesis), en kortfattet redegørelse for de forventede konsekvenser af anbringelsesaktiviteten inden for aktivitetens område og inden for området, der potentielt påvirkes, herunder grænseoverskridende virkninger. Dette danner grundlag for enten at godkende, afvise eller foreslå ændringer af en foreslået anbringelsesaktivitet og for at definere risikostyring, afværgeforanstaltninger og krav til miljøkontrol.

17 Vurderingen af potentielle virkninger bør indeholde oplysninger om kendetegn ved den foreslåede anbringelsesaktivitet, forholdene på det/de foreslåede sted(er), eventuelle relevante flusmidler og eventuelle foreslåede konstruktionsteknikker. Vurderingen skal angive potentielle indvirkninger på menneskers sundhed, på marine økosystemers struktur og dynamik, herunder følsomhed hos arter, populationer, samfund, habitater og processer, herlighedsværdier og andre former for legitim anvendelse af havene. Den skal definere arten, de tidsmæssige og geografiske omfang og varigheden af de forventede indvirkninger baseret på forholdsvist forsigtige antagelser.

18 En analyse af den foreslåede anbringelsesaktivitet bør overvejes i lyset af en vurdering af følgende forhold: Sundhedsrisici for mennesker, miljøomkostninger, farer (heriblandt ulykker), økonomi og udelukkelse af fremtidig anvendelse. Kumulative indvirkninger forårsaget af gentagne aktiviteter eller fra andre aktiviteter kan også være en relevant overvejelse. Hvis denne vurdering viser, at der ikke er tilstrækkelige oplysninger til rådighed til at fastslå, hvilke sandsynlige virkninger den foreslåede anbringelsesaktivitet har, skal denne aktivitet ikke overvejes yderligere.

19 Hver vurdering af potentielle virkninger skal afsluttes med en erklæring, der understøtter en beslutning om at godkende, afvise eller foreslå ændringer af en foreslået anbringelsesaktivitet.

RISIKOSTYRING

20 Risikostyringsprocedurer er nødvendige for at sikre, at miljørisici minimeres, så vidt det er praktisk muligt, bl.a. gennem forebyggelse og beredskabsplanlægning, således at fordelene maksimeres, og at der anvendes et forsigtighedsprincip.

21 Strategier, der anvendes til at styre eller afbøde risici, skal være passende i forhold til de foreliggende risici. Disse kan pålægges som yderligere betingelser af en deltagende part eller indgå som en integreret del af forslaget. Strategierne kan omfatte tidsmæssige, geografiske eller operationelle begrænsninger.

22 Det vil også være nødvendigt at overveje beredskabsplanlægning for at kunne reagere på overvågningen i tilfælde, hvor effekthypotesen viser sig at være fejlbehæftet. Dette kan blandt andet omfatte ophør af anbringelsesaktiviteterne.

KONTROL

23 Et veludtænkt kontrolsystem er nødvendigt og bør tage højde for både kort- og langsigtede virkninger og afgøre, hvor det er muligt, om aktiviteten har opfyldt sit formål.

24 Kontrol bruges til at bekræfte, at betingelserne for tilladelsen er opfyldt – kontrol af overholdelse – og at de antagelser, der blev lagt til grund for gennemgangen af tilladelsen og valget af pladsen er korrekte og tilstrækkelige til at beskytte miljøet og menneskers sundhed – kontrol i felten. Det er afgørende, at sådanne kontrolordninger har klart definerede mål. Kontrollens type, hyppighed og omfang afhænger af effekthypotesen samt af de forventede lokale og regionale konsekvenser.

25 Kontrol bruges også til at bestemme påvirkningsområdet og til at sikre, at ændringerne ligger inden for det forventede omfang. Oprettelse af baseline-forhold før en anbringelsesaktivitet samt overvågning af kontrolsteder er afgørende for løbende kontrol og påvisning af eventuelle virkninger, der ikke kunne forudsiges.

TILLADELSE OG TILLADELSESBETINGELSER

26 En beslutning om at udstede en tilladelse må kun træffes, hvis:

- .1 Vurderingen er udført tilfredsstillende og har vist, at den foreslåede aktivitet er anført på listen i bilag 4 og kan godkendes i henhold til bilaget.
- .2 Aktiviteten er udviklet til at opfylde sit formål. Det skal bevises, at den foreslåede aktivitet har de økonomiske ressourcer til rådighed til at opfylde arbejdsprogrammet, før det påbegyndes, herunder alle tilladelsesbetingelser, der f.eks. kræver forebyggelse, beredskabsplanlægning og kontrol.
- .3 Alle effektevalueringer er gennemført på tilfredsstillende vis.
- .4 Kravene til risikostyring og overvågning er blevet fastlagt.
- .5 Betingelser er på plads for at sikre, at miljømæssige forstyrrelser og skader minimeres så vidt muligt og at fordelene maksimeres.
- .6 Høringskravene er opfyldt i henhold til afsnit 10, 11 og 12.
- .7 Det er fastslået, at forurening af havmiljøet forårsaget af den foreslåede aktivitet så vidt muligt er blevet forhindret eller reduceret til et minimum, og derfor ikke strider imod protokollens mål.

27 Hvis der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger til at træffe afgørelserne i overensstemmelse med afsnit 26, skal godkendelsesmyndigheden anmode om yderligere oplysninger, før den træffer en afgørelse, og ellers må den ikke udstede en tilladelse.

28 Bestemmelserne for tilladelsen skal i det omfang det er praktisk muligt sikre, at risici for menneskers helbred og havmiljøet undgås, miljøforstyrrelsen og miljøskaden minimeres, og fordelene maksimeres. Enhver tilladelse, der udstedes, skal indeholde følgende betingelser, som blandt andet angiver:

- .1 typerne og kilderne til det stof, der skal anbringes,
- .2 placeringen af anbringelsesstedet/-stederne,
- .3 de metoder, der skal bruges til at gennemføre anbringelsesaktiviteten,
- .4 risikostyring, kontrol, indberetningskrav, og
- .5 fjernelse og/eller bortskaffelse/genbrug/genanvendelse af genstande alt efter hvad der er hensigtsmæssigt ved afslutningen af anbringelsesaktiviteten.

29 Tilladelser skal gennemses regelmæssigt, idet der tages højde for kontrolresultater, målene med kontrolordningerne og relevant forskning. Gennemgangen af kontrolresultaterne angiver, hvilke feltordninger der skal fortsættes, ændres eller lukkes, og skal skabe grundlag for informerede beslutninger om fortsættelse, ændring eller tilbagekaldelse af tilladelser. Kontrol udgør en vigtig feedbackfunktion til brug ved fremtidige beslutninger om tilladelser, der vedrører beskyttelse af menneskers sundhed og havmiljøet.

INDBERETNING

30 Resultaterne af alle vurderinger og dokumentation af alle udstedte tilladelser skal indberettes til sekretariatet og gøres offentligt tilgængelige på eller kort efter det tidspunkt, hvor beslutningen træffes. Sekretariatet bør derefter informere de deltagende parter."

BEKRÆFTET KOPI af teksten vedrørende ændringerne af artikel 1, ny artikel 6*bis* og de nye bilag 4 og 5 i London-protokollen, vedtaget den 18. oktober 2013 af det ottende møde mellem de deltagende parter i 1996-protokollen til konventionen om forhindring af havforurening ved dumpning af affald og andre stoffer fra 1972, som angivet i bilaget tilhørende resolution LP.4(8), hvis oprindelige tekst er deponeret hos Generalsekretæren for Den Internationale Søfartsorganisation.

P.v.a. Generalsekretæren for Den Internationale Søfartsorganisation: *[Underskrevet]*

London, [7. april 2018]

UDKAST